

Załącznik nr 1 do uchwały nr II/5/2008 Walnego Zebrania Członków LGD – U ŹRÓDEŁ z dnia 17 września 2008 r. Z uwzględnieniem postanowień uchwały nr I/2/2010 i Nr I/3/2010 Walnego Zebrania Członków LGD – U ŹRÓDEŁ z dnia 25 lutego 2010 r. Z uwzględnieniem zmian dokonanych na Walnych Zebraniach Członków LGD – U ŹRÓDEŁ w dniach: 20 stycznia 2011 r., 17 listopada 2011 r.; 27 lipca 2012 r.; 27 lutego 2014 r. oraz uchwały Nr 4/2013 Zarządu z dnia 7 maja 2013 r.; uchwał nr V/1/2013 i nr V/2/2013 Rady LGD z dnia 12 czerwca 2013 r.; uchwały Nr 14/2013 Zarządu z dnia 8 października 2013 r.; uchwały nr 15/2013 Zarządu z dnia 19 grudnia 2013 r.; uchwały nr 6/2014 Zarządu z dnia 24 kwietnia 2014 r.

Lokalna Strategia Rozwoju

na lata 2009-2015

dla

„Lokalnej Grupy Działania – U ŹRÓDEŁ”

Obszar gmin:

**Białaczów, Bliżyn, Gowarczów, Końskie, Paradyż, Ruda Maleniecka,
Smyków, Stąporków, Żarnów**

Modliszewice, sierpień 2008

(zmiany: luty 2010 r., styczeń 2011 r., listopad 2011 r., lipiec 2012 r., maj 2013 r., czerwiec 2013 r., październik 2013 r.)

Opracowano zgodnie z „Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych kryteriów i sposobu wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 z dnia 23 maja 2008 r.”

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

InicjatywaLokalna.pl

Współpraca:

Zarząd LGD

Zespół Koordynacyjny LSR

InicjatywaLokalna.pl

ul. Targowa 18/1207, 25-520 Kielce

tel./fax 041 343 01 24

e-mail: biuro@inicjatywalokalna.pl

www.inicjatywalokalna.pl

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
1. Charakterystyka lokalnej grupy działania (LGD) jako jednostki odpowiedzialnej za realizację lokalnej strategii rozwoju (LSR)	7
1) nazwa i status prawny LGD oraz data wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego i numer w tym rejestrze	7
2) opis procesu budowania partnerstwa	7
3) charakterystyka członków LGD albo jej partnerów i sposób rozszerzania lub zmiany składu LGD	9
4) struktura rady lub innego organu LGD, do którego wyłącznej właściwości należy wybór operacji zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia nr 1698/2005, zwanych dalej „organem decyzyjnym”	11
5) zasady i procedury funkcjonowania LGD oraz organu decyzyjnego	13
6) kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego	14
7) doświadczenie LGD i członków LGD albo jej partnerów w realizacji operacji	14
2. Opis obszaru objętego LSR wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności (maksymalnie 20 stron):	15
1) wykaz gmin wchodzących w skład LGD albo będących jej partnerami	15
2) uwarunkowania przestrzenne (mapa), geograficzne, przyrodnicze, historyczne i kulturowe	16
3) ocena społeczno-gospodarcza obszaru, w tym potencjału demograficznego i gospodarczego obszaru oraz poziomu aktywności społecznej	28
4) specyfika obszaru	30
3. Analiza SWOT dla obszaru objętego LSR; wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy	35
4. Określenie celów ogólnych i szczegółowych LSR oraz wskazanie planowanych przedsięwzięć służących osiągnięciu poszczególnych celów szczegółowych, w ramach których będą realizowane operacje, zwanych dalej „przedsięwzięciami”	38
5. Określenie misji LGD	48
6. Wykazanie spójności specyfiki obszaru z celami LSR	48
7. Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR	50
8. Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR	51
9. Określenie procedury oceny zgodności operacji z LSR, procedury wyboru operacji przez LGD, procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt. 21 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem Środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, kryteriów, na podstawie których jest oceniana zgodność operacji z LSR, oraz kryteriów wyboru operacji, a także procedury zmiany tych kryteriów	52
10. Określenie budżetu LSR dla każdego roku jej realizacji	61
11. Opis procesu przygotowania i konsultowania LSR	62

12. Opis procesu wdrażania i aktualizacji LSR	66
13. Zasady i sposób dokonywania oceny (ewaluacji) własnej	69
14. Określenie powiązań LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym tym LSR	70
15. Wskazanie planowanych działań, przedsięwzięć lub operacji realizowanych przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze objętym LSR	72
16. Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich	74
17. Informacja o dołączanych do LSR załącznikach	75

WSTĘP

Niniejszy dokument – Lokalna Strategia Rozwoju sporządzony został dla „Lokalnej Grupy Działania – U ŹRÓDEŁ” obejmującej obszar 9 gmin położonych na terenie dwóch województw: świętokrzyskiego i łódzkiego. W skład tego terenu wchodzi gminy: Bliżyn, Gowarczów, Końskie, Ruda Maleniecka, Smyków, Stąporków (położone w północnej części województwa świętokrzyskiego) oraz Białaczów, Paradyż i Żarnów (znajdujące się na południu województwa łódzkiego). Mimo, że „LGD – U ŹRÓDEŁ” obejmuje teren rozdzielony administracyjnie, to jednak połączony tradycjami: historycznymi, przyrodniczymi, kulturowymi, turystycznymi, przede wszystkim jednak nacechowany dużą chęcią rozwoju i pomysłami na przyszłość. Warto również zauważyć, że obszar będący podmiotem strategii rozwoju pełen jest ludzi, którzy poprzez swoją pracę pragną jak najlepiej mu się przysłużyć.

W procesie tworzenia Lokalnej Strategii Rozwoju czynny udział brali członkowie Stowarzyszenia „LGD – U ŹRÓDEŁ”, przy merytorycznym wsparciu konsultantów

i moderatorów z Konsorcjum „InicjatywaLokalna.pl”. Dodatkowo, w czasie różnorodnych warsztatów, okazję do wypowiedzenia się i konsultacji mieli eksperci z dziedzin, które Zarząd Stowarzyszenia uznał za priorytetowe, czyli: młodzieży, ekologii, turystyki z dziedzictwem historycznym i kulturowym. Zatem

śmiało można wysnuć wniosek, że dokument ten oparty jest na solidnych podstawach merytorycznych, ale przede wszystkim powstał w sposób całkowicie partnerski. Dodatkowo duża ilość przeprowadzonych konsultacji społecznych (m.in. ankiety wśród mieszkańców obszaru LGD, spotkania i warsztaty z młodzieżą) są dowodem, że Lokalna Strategia Rozwoju jest adekwatna do istniejącej sytuacji, a działania, które przewiduje, na pewno przyniosą w przyszłości oczekiwane skutki.

Lokalna Strategia Rozwoju została opracowana na lata 2009-2015. Tak przyjęty przedział czasowy wynika w dużej mierze z koniecznej do zachowanie zgodności z innymi dokumentami planistycznymi i strategicznymi na poziomie województw i całego kraju. Wymienić tutaj można: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Program Operacyjny Kapitał

Ludzki oraz Strategie Rozwoju Województw Świętokrzyskiego i Łódzkiego, które będą również w tym okresie realizowane.

Jak już wcześniej wspomniano, LGD – U ŹRÓDEŁ postanowiła skupić się w LSR na trzech obszarach priorytetowych. Cele ogólne i szczegółowe, które zostały założone, wynikają bezpośrednio z różnorodnych uwarunkowań obszaru. Zostały również poparte wynikami wielopłaszczyznowych konsultacji społecznych, warsztatów, dyskusji oraz przeprowadzoną analizą SWOT. W czasie pracy ze społecznością lokalną były wykorzystywane warsztatowe metody aktywizujące uczestników: „mapy myśli”, „burze mózgów”, dyskusje wielokrotne.

Nadrzędną zasadą w pracach było szeroko rozumiane partnerstwo. Działania określone w LSR nie dotyczą wszystkich aspektów życia na tym obszarze, ale koncentrują się tylko na wybranych dziedzinach. „Lokalna Grupa Działania – U ŹRÓDEŁ” nie zastępuje istniejących instytucji, lecz ma za zadanie je wspierać, działać w specyficznych obszarach, które dają szansę na wykorzystanie zasobów i rozwój terenu. Natomiast zintegrowany charakter dokumentu świadczy o współdziałaniu trzech najważniejszych sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego.

Głosowanie podczas obrad WZC Stowarzyszenia

Lokalna Strategia Rozwoju obszaru „Lokalnej Grupy Działania – U ŹRÓDEŁ” została przyjęta do realizacji uchwałą Walnego Zebrania Członków na Zebraniu w dniu 17 września 2008 r. Warto dodać, że wszystkie umieszczone w niniejszym opracowaniu fotografie pochodzą ze zbiorów partnerów wchodzących w skład „LGD – U

ŹRÓDEŁ”, którzy wyrazili zgodę na ich wykorzystanie.

1. Charakterystyka lokalnej grupy działania (LGD) jako jednostki odpowiedzialnej za realizację lokalnej strategii rozwoju (LSR)

1.1. Nazwa i status prawny LGD oraz data wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego i numer w tym rejestrze

Nazwa: Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania - U ŹRÓDEŁ”

Status prawny: Stowarzyszenie utworzone w oparciu o art. 15 ustawy z dnia 7 marca 2007 roku o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFR na rzecz ROW (Dz. U. Nr 64, poz. 427 oraz z 2008 r. Nr 98, poz. 634)

Data wpisu do KRS: 12 marca 2008 roku

Numer KRS: 0000301138

1.2. Opis procesu budowania partnerstwa

Pierwsze pomysły utworzenia LGD pojawiły się około połowy marca 2006. Głównymi inicjatorkami tego działania były dwie osoby: Joanna Kupis (wtedy pracownik Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach) oraz Emilia Kupis (pracownik Starostwa Powiatowego w Końskich). Doszły one do wniosku, że warto wykorzystać ogromne zasoby turystyczno-kulturowo-historyczne gmin powiatu koneckiego, ich duży potencjał ludzki. Brakowało jednak liderów wiejskich społeczności i pomysłów, które ukierunkowałyby społeczny i gospodarczy rozwój wsi tego terenu. Początkiem prac nad LGD było utworzenie Stowarzyszenia „KUŹNIA”, które zainicjowało prace nad budową trójsektorowego partnerstwa. Początkowo planowany był udział jedynie gmin leżących nad rzeką Czarną, stąd pierwotna nazwa LGD miała brzmieć „Dolina Czarnej”. W trakcie różnych spotkań nazwa stowarzyszenia przyjmowała różne brzmienia w tym „Wspólna sprawa” i „U Źródle”, aż na spotkaniu założycielskim w dniu 7 listopada 2007 członkowie założyciele zdecydowali się na nazwę stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania – U ŹRÓDEŁ.” Rozpoczęły się pierwsze rozmowy z wóldarzami gmin Końskie, Gowarczów, Ruda Maleniecka, Smyków i Stąporków. Na sesjach rad gmin prezentowane były założenia programu Leader i od grudnia 2006 do kwietnia 2007 roku podejmowano stosowne uchwały o przystąpieniu tych gmin do LGD.

W czerwcu 2006 roku Joanna Kupis i Emilia Kupis zorganizowały konferencję dla przedstawicieli wszystkich sektorów z tych gmin, która odbyła się w ŚODR w Modliszewicach. W 2007 roku napisany został projekt „Współpraca Ośrodków Agro – Info na rzecz tworzenia lokalnego partnerstwa w powiecie koneckim”, który uzyskał dofinansowanie, a za zdobyte środki z Fundacji „Fundusz Współpracy” przeprowadzony został szereg szkoleń dla mieszkańców z tego obszaru, rozpoczęła się też praca nad budowaniem Strategii.

W spotkaniach tych uczestniczyła m.in. Iwona Pluta – wójt gminy Paradyż w województwie łódzkim, powiat opoczyński. Dzięki spotkaniom i szkoleniom zainteresowała się ona bezpośrednim przyłączeniem swojej gminy do partnerstwa LGD. Iwona Pluta wykazała się dużą aktywnością i dodatkowo zainteresowała ideą Lidera swoich sąsiadów (Żarnów i Białaczów).

W międzyczasie dzięki pracownikowi Powiatowego Zespołu Doradczego w Skarżysku nawiązane zostały kontakty z gminą Bliżyn i ostatecznie doszło do dołączenia i tej gminy. Tak więc obszar LGD obejmuje 9 gmin z 3 powiatów i 2 województw, a nazwa, jaka została przyjęta, to „U ŻRÓDEŁ”. Stwierdzono, że wspólna chęć działania, wprowadzania zmian oraz dobrosąsiedzkie i przyjacielskie stosunki staną się dobrym pomysłem na rozwój tego regionu.

Przy tworzeniu partnerstwa stale korzystano z fachowej pomocy, zapraszając na spotkania i szkolenia wielu ekspertów, m.in. Halinę Siemaszko z Ośrodka Promowania i Wspierania Przedsiębiorczości Rolnej w Sandomierzu, specjalistkę Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich, Mirosławę Mochocką – kierownika Biura Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich w Świętokrzyskim Biurze Rozwoju Regionalnego w Kielcach, oraz Leszka Leśniaka – specjalistę z Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Krakowie.

Czas od zainicjowania działań (wiosna 2006 roku) do Zebrania Założycielskiego (7 i 21 listopada 2007) był dość odległy, co wynikało z wymagań formy prawnej, jaką mogą przyjmować LGD. Dlatego procedura rejestracyjna była wstrzymywana. Jednak przez cały ten okres odbywały się spotkania, pozyskiwanie nowych partnerów społecznych, gospodarczych i gmin oraz przygotowywanie Statutu Stowarzyszenia. Członkami organizacji zostali przedstawiciele sektora publicznego, społecznego i gospodarczego.

Ostatecznie Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania – U ŻRÓDEŁ” otrzymało wpis w KRS z dniem 12 marca 2008 roku.

1.3. Charakterystyka członków LGD albo jej partnerów i sposób rozszerzania lub zmiany składu LGD

Stan na dzień 17 września 2008 roku

Charakterystyka członków LGD ze względu na status członka:

- 78 członków zwyczajnych
- 0 członków wspierających

Charakterystyka członków LGD ze względu na reprezentowany przez członka sektor:

- 64 reprezentantów sektora społecznego – 82 % ogółu członków,
- 4 reprezentantów sektora gospodarczego – 5 % ogółu członków Rady,
- 10 reprezentantów sektora publicznego – 13 % ogółu członków Rady,

Charakterystyka członków LGD ze względu na gminę – miejsce siedziby lub zameldowania członka:

- Białaczów – 1,
- Bliżyn – 6,
- Gowarczów – 7,
- Końskie – 25,
- Paradyż – 1,
- Ruda Maleniecka – 12,
- Smyków – 12,
- Stąporków – 13,
- Żarnów – 1.

Łącznie jest 78 członków.

Stan na dzień 25 lutego 2010 roku

Charakterystyka członków LGD ze względu na status członka:

- 90 członków zwyczajnych
- 1 członków wspierających

Charakterystyka członków LGD ze względu na reprezentowany przez członka sektor:

- 75 reprezentantów sektora społecznego – 83 % ogółu członków,
- 5 reprezentantów sektora gospodarczego – 6 % ogółu członków Rady,
- 10 reprezentantów sektora publicznego – 11 % ogółu członków Rady,

Charakterystyka członków LGD ze względu na gminę – miejsce siedziby lub zameldowania członka:

- Białaczów – 1,
- Bliżyn – 11,
- Gowarczów – 8,
- Końskie – 32,
- Paradyż – 1,
- Ruda Maleniecka – 10,
- Smyków – 11,
- Stąporków – 15,
- Żarnów – 1.

Łącznie jest 90 członków.

Stan na dzień 20 stycznia 2011 roku

Charakterystyka członków LGD ze względu na status członka:

- 84 członków zwyczajnych
- 1 członków wspierających

Charakterystyka członków LGD ze względu na reprezentowany przez członka sektor:

- 69 reprezentantów sektora społecznego – 82 % ogółu członków,
- 5 reprezentantów sektora gospodarczego – 6 % ogółu członków,
- 10 reprezentantów sektora publicznego – 12 % ogółu członków,

Charakterystyka członków LGD ze względu na gminę – miejsce siedziby lub zameldowania członka:

- Białaczów – 1,
- Bliżyn – 11,
- Gowarczów – 8,
- Końskie – 29,
- Paradyż – 1,
- Ruda Maleniecka – 9,
- Smyków – 9,

- Stąporków – 14,
- Żarnów – 2.

Łącznie jest 84 członków.

Stan na dzień 17 listopada 2011 roku

Charakterystyka członków LGD ze względu na status członka:

- 95 członków zwyczajnych
- 1 członków wspierających

Charakterystyka członków LGD ze względu na reprezentowany przez członka sektor:

- 74 reprezentantów sektora społecznego – 78 % ogółu członków,
- 11 reprezentantów sektora gospodarczego – 12 % ogółu członków,
- 10 reprezentantów sektora publicznego – 10 % ogółu członków,

Charakterystyka członków LGD ze względu na gminę – miejsce siedziby lub zameldowania członka:

- Białaczów – 1,
- Bliżyn – 12,
- Gowarczów – 8,
- Końskie – 36,
- Paradyż – 1,
- Ruda Maleniecka – 8,
- Smyków – 10,
- Stąporków – 15
- Żarnów – 4.

Stan na dzień 7 maja 2013 roku

Charakterystyka członków LGD ze względu na status członka:

- 101 członków zwyczajnych
- 1 członek wspierający

Charakterystyka członków LGD ze względu na reprezentowany przez członka sektor:

- 78 reprezentantów sektora społecznego – 77 % ogółu członków,
- 13 reprezentantów sektora gospodarczego – 13 % ogółu członków,
- 10 reprezentantów sektora publicznego – 10 % ogółu członków,

Charakterystyka członków LGD ze względu na gminę – miejsce siedziby lub zameldowania członka:

- Białaczów – 3,
- Bliżyn – 16,
- Gowarczów – 8,
- Końskie – 34,
- Paradyż – 2,
- Ruda Maleniecka – 8,
- Smyków – 11,
- Stąporków – 15
- Żarnów – 4.

Stan na dzień 8 października 2013 roku

Charakterystyka członków LGD ze względu na status członka:

- 95 członków zwyczajnych
- 1 członek wspierający

Charakterystyka członków LGD ze względu na reprezentowany przez członka sektor:

- 71 reprezentantów sektora społecznego – 75 % ogółu członków,
- 14 reprezentantów sektora gospodarczego – 15% ogółu członków,
- 10 reprezentantów sektora publicznego – 10% ogółu członków,

Charakterystyka członków LGD ze względu na gminę – miejsce siedziby lub zameldowania członka:

- Białaczów – 3,
- Bliżyn – 14
- Gowarczów – 8,
- Końskie – 32
- Paradyż – 2,
- Ruda Maleniecka – 6,
- Smyków – 11,
- Stąporków – 14,
- Żarnów – 5.

Stan na dzień 24 kwietnia 2014 roku

Charakterystyka członków LGD ze względu na status członka:

- 100 członków zwyczajnych
- 1 członek wspierający

Charakterystyka członków LGD ze względu na reprezentowany przez członka sektor:

- 72 reprezentantów sektora społecznego – 72 % ogółu członków,
- 18 reprezentantów sektora gospodarczego – 18% ogółu członków,
- 10 reprezentantów sektora publicznego – 10% ogółu członków,

Charakterystyka członków LGD ze względu na gminę – miejsce siedziby lub zameldowania członka:

- Białaczów – 3,
- Bliżyn – 19
- Gowarczów – 8,
- Końskie – 32
- Paradyż – 2,
- Ruda Maleniecka – 4,
- Smyków – 13,
- Stąporków – 14,
- Żarnów – 5.

Zaktualizowane zestawienie członków LGD stanowi załącznik nr 1 do LSR.

Sposób rozszerzenia lub zmiany składu LGD szczegółowo określa Statut LGD

Zgodnie z § 5 p. 2 Statutu LGD: Istnieje możliwość rozszerzania lub zawężania obszaru objętego LSR

Członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia może być:

1. osoba fizyczna, która:
 - spełnia warunki określone w ustawie Prawo o stowarzyszeniach,
 - działa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich lub wyrazi na piśmie deklarację takiego działania,
 - przedstawi rekomendację: organizacji pozarządowej, jednostki samorządu terytorialnego, jednostki pomocniczej jednostki samorządu terytorialnego, innej osoby prawnej, której działalność związana jest z realizacją celów LGD, przedsiębiorcy działającego na obszarze objętym LSR, grupy 20 osób fizycznych zamieszkałych na obszarze, którego dotyczy LSR lub działającego członka LGD,
2. osoba prawna, w tym jednostka samorządu terytorialnego, która przedstawi uchwałę organu stanowiącego, zawierającą deklarację przystąpienia do LGD. Osoba prawna wskazuje osobę fizyczną upoważnioną do reprezentowania jej w Stowarzyszeniu.

Zarówno osoby fizyczne, jak i prawne zobowiązane są złożyć deklaracje członkowskie. Nabycie lub utrata członkostwa następuje w drodze uchwały przyjętej zwykłą większością głosów Zarządu Stowarzyszenia. Skreślenie z listy członków Stowarzyszenia następuje z powodu:

- pisemnej rezygnacji złożonej Zarządowi w przypadku osób fizycznych,
- złożenia Zarządowi uchwały organu stanowiącego osoby prawnej z decyzją o wystąpieniu z LGD,
- wykluczenia przez Zarząd za działalność niezgodną ze Statutem lub uchwałą władz Stowarzyszenia,
- pozbawienia praw publicznych w wyniku prawomocnego orzeczenia sądu, śmierci osoby fizycznej,
- niepłacenia składek członkowskich przez okres jednego roku,
- likwidacji osoby prawnej.

Członkami wspierającymi Stowarzyszenia mogą zostać osoby fizyczne i prawne deklarujące pomoc merytoryczną, rzeczową lub finansową, które złożą pisemną deklarację przystąpienia do Stowarzyszenia i zostaną do niego przyjęte uchwałą Zarządu. W deklaracji powinna zostać wskazana forma wsparcia.

Celem Stowarzyszenia jest działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, w tym m.in.:

1. działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich,
2. aktywizowanie ludności wiejskiej,
3. realizacja lokalnej strategii rozwoju opracowanej przez Stowarzyszenie,
4. udzielanie wsparcia mieszkańcom obszaru objętego lokalną strategią rozwoju w zakresie przygotowania projektów i pozyskiwania środków na ich realizację, w tym z programów pomocowych,
5. promocja obszarów wiejskich objętych lokalną strategią rozwoju.

Statutowymi organami Stowarzyszenia LGD – U ŹRÓDEŁ są:

1. Walne Zebranie Członków,
2. Rada,
3. Zarząd,
4. Komisja Rewizyjna.

1.4. Struktura rady lub innego organu LGD, do którego wyłącznej właściwości należy wybór operacji zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia nr 1698/2005, zwanych dalej „organem decyzyjnym”

Struktura Rady LGD określona jest szczegółowo w odrębnych dokumentach:

- *Statucie LGD przyjętym uchwałą nr 3/2007 przez Walne Zebranie Członków 21 listopada 2007 roku, ze zmianami wprowadzonymi uchwałą nr II/2/2008 Walnego Zebrania Członków z dnia 17 września 2008, z późniejszymi zmianami.*
- *Regulaminie Rady LGD stanowiącym załącznik nr 8 do LSR .*

Rada składa się z 18 do 23 osób, w tym przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i członków, powoływanych i odwoływanych przez Walne Zebranie Członków spośród obecnych członków zwyczajnych na zebraniu wyborczym. Rada konstituuje się niezwłocznie po wyborach. Stowarzyszenie LGD - U ŻRÓDEŁ posiada 20-osobową Radę. Rada co najmniej w 50% składa się z podmiotów, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. b i c rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – czyli partnerów gospodarczych i społecznych oraz innych odpowiednich podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe, w tym organizacje zajmujące się zagadnieniami z zakresu środowiska naturalnego oraz podmiotami odpowiedzialnymi za promowanie równości kobiet i mężczyzn. Rada obraduje na posiedzeniach zwoływanych przez przewodniczącego w miarę potrzeb. Do wyłącznej kompetencji Rady należy wybór operacji, które mają być realizowane w ramach lokalnej strategii rozwoju opracowanej przez Stowarzyszenie. Żaden z członków organu decyzyjnego nie może być zatrudniony w biurze LGD. Szczegółowe zasady i procedury funkcjonowania (w tym również procedurę wyłączenia członka od udziału w dokonywaniu operacji w razie zaistnienia okoliczności, które mogą wywołać wątpliwości, co do jego bezstronności, w szczególności w przypadku ubiegania się członka organu decyzyjnego o wybór jego operacji w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFR na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich) Rady LGD – U ŻRÓDEŁ oraz sposób jej powoływania i zmian w składzie, określa Regulamin.

Reprezentatywność składu organu decyzyjnego – Rady LGD w odniesieniu do składu LGD:

członkami Rady są przedstawiciele wszystkich gmin będących członkami,

1. członkami Rady jest 6 przedstawicieli sektora publicznego – 30 % ogółu członków Rady,
2. członkami Rady jest 11 przedstawicieli sektora społecznego – 55 % ogółu członków Rady,
3. członkami Rady jest 3 przedstawicieli sektora gospodarczego – 15 % ogółu członków Rady,

Zgodnie ze stanem na dzień 17 listopada 2011 roku (i nadal)

- Danuta Pakos – Przewodniczący (nastąpiła zmiana nazwiska na Kucewicz)
- Radosław Lachowski – Wiceprzewodniczący

Kompletny skład Organy decyzyjnego – Rady LGD zawarty jest w zaktualizowanym załączniku nr 2 do LSR.

1.5. Zasady i procedury funkcjonowania LGD oraz organu decyzyjnego

LGD działa na podstawie:

1. Ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r., Nr 79, poz. 855 z późn. zm.),
2. Ustawy z 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427),
3. Rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str. 1),
4. Statutu LGD.

Zasady i procedury funkcjonowania LGD oraz Rady LGD określone są szczegółowo w odrębnych dokumentach:

- ***Statucie LGD przyjętym uchwałą nr 3/2007 przez Walne Zebranie Członków 21 listopada 2007 roku, ze zmianami wprowadzonymi uchwałą nr II/2/2008 Walnego Zebrania Członków z dnia 17 września 2008, z późniejszymi zmianami.***
- ***Regulaminie Rady LGD stanowiącym załącznik nr 8 do LSR .***

Statut LGD reguluje m.in.:

- sposób powołania i zmian w składzie Rady LGD,
- sposób rozszerzenia składu LGD,
- członkostwo we Władzach LGD – paragraf 16: jedna osoba może być członkiem tylko jednego organu LGD. Żaden z członków rady nie jest zatrudniony w biurze LGD.

Regulamin Rady LGD zapewnia m.in.:

- przejrzystość podejmowania decyzji,
- demokratyczność podejmowania decyzji,
- jawność podejmowania decyzji.

W Regulaminie Rady LGD została określona m.in. procedura wyłączenia członka organu decyzyjnego – Rady LGD – z udziału w dokonywaniu wyboru operacji, oraz zostały wskazane okoliczności mogące wywołać wątpliwości co do bezstronności członka Rady LGD. Zgodnie z procedurą wyboru operacji wszyscy członkowie Rady są zobowiązani do podpisania deklaracji bezstronności przed przystąpieniem do oceny operacji.

1.6. Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego

- 16 Członków Rady posiada udokumentowaną wiedzę z zakresu rozwoju obszarów wiejskich i podejścia Leader,
- 1 Członek Rady posiada udokumentowaną znajomość co najmniej jednego języka roboczego Unii Europejskiej w stopniu umożliwiającym swobodne porozumiewanie się,
- 3 Członków Rady posiada udokumentowane doświadczenie w zakresie realizacji operacji lub projektów z zakresu rozwoju obszarów wiejskich współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej,
- 16 Członków Rady posiada wykształcenie wyższe,
- 21 Członków Rady jest zameldowanych na pobyt stały na obszarze objętym LSR przez okres co najmniej 3 lat.

Stan na dzień 17 listopada 2011 r.:

- 17 Członków Rady posiada udokumentowaną wiedzę z zakresu rozwoju obszarów wiejskich i podejścia Leader,
- 4 Członków Rady posiada udokumentowaną znajomość co najmniej jednego języka roboczego Unii Europejskiej w stopniu umożliwiającym swobodne porozumiewanie się,

- 3 Członków Rady posiada udokumentowane doświadczenie w zakresie realizacji operacji lub projektów z zakresu rozwoju obszarów wiejskich współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej,
- 16 Członków Rady posiada wykształcenie wyższe,
- 20 Członków Rady jest zameldowanych na pobyt stały na obszarze objętym LSR przez okres co najmniej 3 lat.

1.7. Doświadczenie LGD i członków LGD albo jej partnerów w realizacji operacji

LGD- U ŻRÓDEŁ nie posiada doświadczenia w realizacji projektów.

Doświadczenie członków LGD w realizacji operacji:

1. 5 członków LGD zrealizowało projekty w ramach SPO Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich 2004-2006 Działanie „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”.
2. 2 członków LGD realizowało lub realizuje projekty współfinansowane przez grantodawców spoza Unii Europejskiej.
3. 2 członków LGD realizowało lub realizuje projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.

2. Opis obszaru objętego LSR wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności

2.1. Wykaz gmin wchodzących w skład LGD albo będących jej partnerami

Gminy tworzące obszar objęty Lokalną Strategią Rozwoju. Źródło: opracowanie własne „LGD – U ŻRÓDEŁ”

Lp	Nazwa gminy	Nazwa powiatu	Typ gminy (MW – miejsko wiejska, W – wiejska)	Identyfikator jednostki podziału terytorialnego kraju	Powierzchnia (w km ²)
1.	Białaczów	opoczyński	W	1007012	114,5
2.	Bliżyn	skarżyski	W	2610022	141,0
3.	Gowarczów	konecki	W	2605022	102,0
4.	Końskie (wiejski)	konecki	MW	2605035	232,0
5.	Paradyż	opoczyński	W	1007052	81,5
6.	Ruda Maleniecka	konecki	W	2605052	110,0
7.	Smyków	konecki	W	2605072	62,0
8.	Stąporków	konecki	MW	2605085	231,0
9.	Żarnów	opoczyński	W	1007082	141,0
Razem					1215,0

Dane dotyczące powierzchni gmin pochodzą z opracowań własnych każdej z nich

Białaczów – gmina wiejska w województwie łódzkim, w powiecie opoczyńskim, obszar 114,5 km². Sąsiaduje z gminami: Gowarczów, Końskie, Opoczno, Paradyż, Sławno, Żarnów.

Bliżyn – gmina wiejska w województwie świętokrzyskim, w powiecie skarżyskim, obszar 141 km². Sąsiaduje z gminami: Chlewiska, Łączna, m. Skarżysko-Kamienna, Stąporków, Suchedniów, Szydłowiec, Zagnańsk.

Gowarczów – gmina wiejska w województwie świętokrzyskim, w powiecie koneckim, obszar 102 km². Sąsiaduje z gminami: Białaczów, Gielniów, Końskie, Opoczno, Przysucha.

Końskie – gmina miejsko-wiejska w województwie świętokrzyskim, w powiecie koneckim, obszar 250 km², w tym wiejski 232 km². Sąsiednie gminy to: Białaczów, Gowarczów, Przysucha, Radoszyce, Ruda Maleniecka, Smyków, Stąporków, Żarnów.

Paradyż – gmina wiejska w województwie łódzkim, w powiecie opoczyńskim. Zajmuje obszar 81,5 km². Sąsiaduje z gminami: Aleksandrów, Białaczów, Mniszków, Sławno, Żarnów.

Ruda Maleniecka – gmina wiejska w województwie świętokrzyskim, w powiecie koneckim. Posiada obszar 110 km². Jest podzielona na 18 sołectw. Sąsiednie gminy to: Fałków, Końskie, Radoszyce, Słupia (Konecka), Żarnów.

Smyków – gmina wiejska w województwie świętokrzyskim, w powiecie koneckim. Zajmuje obszar 62 km². Sąsiaduje z gminami: Końskie, Mniów, Radoszyce, Stąporków.

Stąporków – gmina miejsko-wiejska w województwie świętokrzyskim, w powiecie koneckim. Jej obszar to 231 km², sąsiednie gminy to: Bliżyn, Chlewiska, Końskie, Mniów, Przysucha, Smyków, Zagnańsk.

Żarnów – gmina wiejska w województwie łódzkim, w powiecie opoczyńskim. Obszar to: 141 km², sąsiednie gminy: Aleksandrów, Białaczów, Fałków, Końskie, Paradyż, Ruda Maleniecka.

2.2. Uwarunkowania przestrzenne (mapa), geograficzne, przyrodnicze, historyczne i kulturowe

Uwarunkowania przestrzenne (mapa)

Niniejsza Lokalna Strategia Rozwoju obejmuje obszar dziewięciu gmin położonych na terenie centralno-południowo-wschodniej Polski. Jest to:

- sześć gmin położonych w północnej części woj. świętokrzyskiego: Bliżyn, Gowarczów, Końskie, Ruda Maleniecka, Smyków i Stąporków,
- trzy gminy położone na południu woj. łódzkiego: Białaczów, Paradyż oraz Żarnów.

Gminy wchodzące w skład LGD – U ŹRÓDEŁ, które zdecydowały się zawiązać partnerstwo, położone są na terenach trzech powiatów: koneckiego, opoczyńskiego i skarżyskiego. Wśród wielu elementów łączących partnerów najważniejsze to: więzy historyczne, kulturowe, przyrodnicze, przede wszystkim jednak chęć do pracy i ciekawe pomysły na przyszły rozwój tego obszaru.

Położenie gmin wchodzących w skład LGD – U ŹRÓDEŁ to niewątpliwą ich atut – w stosunkowo niewielkiej odległości znajdują się duże aglomeracje miejskie: warszawska, śląska i łódzka. Korzystny jest także układ dróg dojazdowych, przez gminy przebiega duża ilość ciągów komunikacyjnych.

Uwarunkowania geograficzne

Obszar objęty działaniem „Lokalnej Grupy Działania – U ŹRÓDEŁ” pod względem fizyczno-geograficznym położony jest w obrębie makroregionów Wyżyna Małopolska i Wyżyna Przedborska, i wchodzi w skład mezoregionów, tj.:

- **Wzgórza Opoczyńskie** – obejmują obszar gmin: Ruda Maleniecka, Końskie i Gowarczów, Paradyż, Żarnów i Białaczów. Wzgórza Opoczyńskie stanowią dwie płaskie antykliny rozdzielone synkliną z okresu kredowego z nałożonymi czwartorzędowymi utworami zlodowacenia środkowopolskiego. Pod pokładem glin zwałowych rozwija się kras ukryty.
- **Płaskowyż Suchedniowski** – zbudowany głównie z piaskowców dolnotriasowych, obejmuje obszar gmin: Bliżyn, Stąporków oraz Smyków. Skały dolnotriasowe odsłaniają się na powierzchni lub są częściowo przykryte przez osady plioceńskie (głównie piaski i gliny). Charakterystycznymi formami rzeźby terenu są kopulaste pagóry, garby, stoliwa, pomiędzy którymi występują denudacyjne kotliny.
- **Garb Gielniowski** – obejmuje północną część gminy Bliżyn i Stąporków oraz północno-zachodnią część gminy Gowarczów. Stanowi pas wzniesień zbudowany z piaskowców, w znacznej części porośnięty lasami. Wzniesienia rozcięte są dolinami rzek Radomki i Drzewiczki, rozpoczynającymi tu swój bieg. Dominuje rzeźba falista oraz pagórkowata.

Dzięki swoim uwarunkowaniom geograficznym obszar LGD jest bardzo atrakcyjny wizualnie. Malownicze wzgórza i pagórki poprzecinane licznymi ciekami wodnymi oraz dużą ilością kotlin sprawiają, że ten krajobraz stwarza doskonałą okazję do turystyki pieszej i rowerowej. Atrakcyjne są również jego walory geologiczne, np. występowanie zjawisk krasowych.

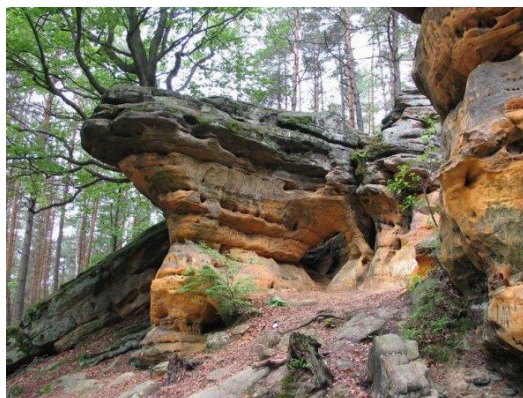
Uwarunkowania przyrodnicze

Część obszaru znajduje się na terenach Konecko-Łopuszańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego oraz Przysusko-Szydłowieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Wspomniane formy ochrony przyrody obejmują ochroną nie tylko cenne zasoby przyrodnicze, jak np. fragmenty Puszczy Świętokrzyskiej, ale także liczne walory kulturowe i historyczne (obiekty Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, zabytki i miejsca pamięci narodowej).

Na obszarze LGD – U ŹRÓDEŁ znajdują się tereny przyrodnicze, które podlegają szczególnej ochronie. Są to:

- **„Skalki Piekło pod Nieklaniem”** – rezerwat utworzony w 1959 r. Chroni osobiwe formy triasowych i dolnojurajskich skał powstałych w wyniku erozji wietrznej, o wyglądzie grzybów, kazalnicy i innych ciekawych form.

Rezerwat „Skalki Piekło pod Nieklaniem”

- **„Jodły Sieleckie”** w okolicach Żarnowa – rezerwat chroniący rzadkie w regionie stanowiska jodły i innych roślin. Na jego terenie znajdują się tzw. dukle – świadectwa wydobywania rud żelaza metodą odkrywkową.
- **„Świnia Góra”** – utworzony w 1953 r. ścisły rezerwat leśny, jeden z najpiękniejszych w Polsce różnowiekowych drzewostanów mieszanych o strukturze piętrowej, dużej różnorodności i zmienności siedlisk oraz zespołów leśnych.
- **„Ciechostowice”** – utworzony w 1953 r. rezerwat leśny; chroni naturalne zbiorowiska lasu mieszanego z udziałem sosny, jodły, dębu, modrzewia.
- **„Dalejów”** – utworzony w 1978 r. rezerwat leśny; chroni wielogatunkowe drzewostany o charakterze naturalnym, które tworzą głównie jodła i modrzew polski – w wieku 80-150 lat.

Jedno z wielu „Piekiel” – pomników przyrody położonych na terenie LGD

- **„Górna Krasna”** – utworzony w 2004 r. w celu ochrony bagiennej doliny rzeki Krasnej z bardzo ciekawą florą i fauną. Występują tu m.in. orlik krzykliwy, bocian czarny, łoś, bóbr, a spośród roślin: nasieźrzał pospolity, kosaciec syberyjski, pełnik europejski i storczyk szerokolistny. W miejscowości

Luta znajduje się drewniana wieża widokowa.

- **„Gagaty Sołtykowskie”** – utworzony w 1997 r. rezerwat przyrody nieożywionej; chroni odsłonięcia w nieczynnej kopalni glin, skał dolnojurajskich z okazami mineralogicznymi - węglanowe minerały żelaza i rzadka odmiana węgla - gagat, a także paleontologicznymi (odciski tropów gadów i roślin).
- **„Piekielko Szkuckie”** – utworzony w 1995 r. rezerwat przyrody nieożywionej; chroni grzbiecik, na którego południowym zboczu znajdują się progi i inne formy skałkowe

(prożki, murki) zbudowane z unikatowych zlepieńców piaszczystych i piasków zlepieńcowatych dolnej jury.

Siedziba Nadleśnictwa w Rudzie Malenieckiej

- **„Pilczańsko-Radomszczański Obszar Chronionego Krajobrazu”** w okolicach Paradyża.

Występują także liczne pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej, m.in. „Piekło Dalejowskie”, „Brama Piekielna”, „Piekło Gatniki” itp. Przez teren rezerwatów lub też w ich pobliżu wytyczono sporą ilość szlaków

turystycznych, które ułatwiają do nich dostęp potencjalnym turystom. Jednak informację o nich i oznakowanie można by poprawić.

Reasumując, obszar objęty działaniem „LGD – U ŹRÓDEŁ” charakteryzuje się:

- znaczną ilością terenów o charakterze naturalnym i dużych walorach przyrodniczych,
- dużą lesistością – lasy sosnowe, jodłowe i mieszane z dużymi zasobami drewna, runa leśnego oraz zwierzyny łownej. Specyficzny mikroklimat lasów sosnowych wykorzystany jest w Sielpi oraz w coraz większym stopniu w Czarnieckiej Górze, która kiedyś była znanym uzdrowiskiem przyrodoleczniczym.

Leśne jezioro położone na terenie LGD

Na uwagę zasługują pozostałości dziewiczej Puszczy Świętokrzyskiej w gminie Bliżyn, które –

objęte szczególną ochroną – powinny pozostać w stanie nienaruszonym dla następnych pokoleń. Wspomniane zasoby naturalne i leśne leżą w gestii Nadleśnictw: Barycz, Stąporków, Ruda Maleniecka, Suchedniów, Skarżysko Kamienna, Zagnańsk, Żarnów, Paradyż,

- znaczną ilością rzek, strumieni i bagien, które powstały dzięki sprzyjającej falistej powierzchni. Do najważniejszych rzek należą: Kamienna i Czarna ze źródłami w gminie Stąporków, Drzewiczka ze źródłami w gminie Gowarczów, Krasna ze źródłami w gminie Bliżyn objęta programem „Natura 2000”, Czarna Taraska, Młynkowska, Wąglanka,
- dużą liczbą zbiorników wodnych, w przeszłości wykorzystywanych jako źródło energii napędowej maszyn Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, a obecnie do

rekreacji i wypoczynku oraz wędkarstwa, tj. Sielpia, Stąporków, Czarna, Janów, Cieklińsko, Maleniec, Stara Kuźnica, Piasek, Drutarnia, Barycz, Nieklań Wielki, Zbrojów. Duże znaczenie mają stawy hodowlane w gminach Ruda Maleniecka i Gowarczów. Z wyjątkiem Zalewu w Sielpi, nad którym rozwinęła się baza noclegowa, są to zbiorniki niezagospodarowane turystycznie, o zróżnicowanym standardzie, wymagające modernizacji. Natomiast mówiąc o stawach rybnych należy stwierdzić, że dobrze zagospodarowane tereny posiadające potrzebny potencjał do dalszego rozwoju występują w każdej z gmin wchodzących w skład LGD.

Na terenie działania „LGD – U ŹRÓDEŁ”, ze względu na dość dobrze zachowany stan środowiska przyrodniczego, wciąż jeszcze występuje wiele ciekawych i chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz rzadkich zbiorowisk roślinnych. Ciekawsze zbiorowiska roślinne to przede wszystkim: lasy grądowe, buczyny, bory bagienne, łągi, torfowiska wysokie i przejściowe, łąki trzęślicowe, ekstensywnie użytkowane łąki niżowe, rzeki włosiennicznikowe. Rzadkie, a zarazem ciekawe gatunki roślin to: cis, nasięźrzał pospolity, paprotka zwyczajna, turzyca pchła i turzyca davalla, lilia złotogłów, liczydło górskie, kosaciec syberyjski, goryczka wąskolistna, mieczyk dachówkowaty, pełnik europejski, tojad dziobaty, podkolan biały, gółka długoostrogowa, listeria jajowata, kruszczyk błotny, kukułka szerokolistna i kukułka plamista, ciemiężca zielona, rosiczka długolistna oraz rosiczka okrągłolistna, powojnik prosty, grzybienie białe.

Nie mniej ciekawa jest fauna tego terenu, reprezentowana przez liczne rzadkie i chronione gatunki, a wśród nich:

- **owady** – tygrzyk paskowany, zalotka większa, trzepia zielona, modraszek telejus i modraszek alkon, czerwończyk nieparek, przeplata aurinia,
- **ryby** – minóg ukraiński, głowacz białopłetwy, piskorz, różanka,
- **plazy** – traszka grzebieniasta i traszka górską, kumak nizinny, ropucha paskówka,
- **gady** – zaskroniec, padalec,
- **ptaki** – m.in. perkoz dwuczuby i perkoz rdzawoszyi, perkozek, gęgawa, łabędź niemy, rybitwa czarna, bąk,
- **ssaki** – bóbr, popielica, koszatka, łoś, wilk, wydra, nocek duży, nietoperz mopek, mroczek poślōcisty.

Najbardziej zagrożonymi siedliskami są obecnie tereny podmokłe (np. torfowiska), zbiorowiska łąkowe oraz rzeki i ich doliny. Zagrożają im przede wszystkim: odwadnianie, obniżanie poziomu wód gruntowych, sukcesja roślinna (zarastanie), regulacja i budowa nowych zbiorników retencyjnych.

Pilnego podjęcia działań ochronnych wymagają również niektóre gatunki zwierząt (np. zagrożony wyginięciem cietrzew).

Bezwzględnie konieczne jest jak najszybsze objęcie ochroną doliny rzeki Czarnej Malenieckiej (Koneckiej). To wciąż jeszcze jedna z lepiej zachowanych i cenniejszych przyrodniczo dolin rzecznych w Środkowej Polsce. Charakteryzuje się ona głównie dobrze zachowanym, naturalnym korytem rzecznym (na przeważającej długości), dobrze zachowanymi, rzadkimi siedliskami roślinnymi oraz ciekawą, niezwykle bogatą florą i fauną (m.in. około 140 gatunków ptaków).

Ochrony wymagają również walory krajobrazowe oraz tradycyjna architektura wiejska.

Obszar działania LGD – U ŹRÓDEŁ charakteryzuje się zróżnicowanymi i cennymi walorami przyrodniczymi. To miejsce niezwykle atrakcyjne dla inwestycji i działań mogących te walory wykorzystywać w sposób rozsądny, niezagrażający ich istnieniu. Duża ilość unikatowych rezerwatów przyrody to duży potencjał, o ile zostanie rozsądnie wykorzystany. Występujące na tym terenie liczne lasy i zbiorniki wodne dodatkowo podnoszą jego walory środowiskowe, a duża liczba rzadkich gatunków ptaków, roślin i zwierząt może stać się magnesem przyciągającym pasjonatów środowiska naturalnego i obserwacji niezdegradowanej przez człowieka przyrody.

Ginąca architektura drewniana w gminie Stąporków

Uwarunkowania historyczne

Region obejmujący obszar działania LGD – U ŹRÓDEŁ to przede wszystkim region o bogatych tradycjach przemysłowych, związany ściśle ze Staropolskim Okręgiem

*Jeden z wielu obszarów poprzemysłowych terenu
„LGD – U ŹRÓDEŁ”*

(Zagłębiem) Przemysłowym rozwijanym tu z inicjatywy księdza Stanisława Staszica. Znajdowały się tu bogate złoża surowców mineralnych, zwłaszcza rud żelaza i metali nieżelaznych (ołowiu i miedzi z domieszką srebra), krzemienia, wapieni, piaskowca itp. Istotne znaczenie miała też obfitość lasów (węgiel drzewny) oraz dostarczających energii wodnej rzek i strumieni. W II połowie XVI

wieku SOP odgrywał najważniejszą rolę w polskim hutnictwie żelaza. Świadczy o tym fakt, że znajdowało się tu ponad 100 czynnych fabryk na ogólną liczbę 320 w całej Polsce. W XVII wieku widoczny jest także rozwój przemysłu zbrojeniowego. W latach 1662-1676 szabelnie istniały w Gowarczowie, Grzybowie, Michałowie i Pomykowie. W 1779 r. zbudowano wielki piec w Kawęczynie w dobrach Miedzierza.

Po utworzeniu w 1815 roku Królestwa Polskiego podjęte zostały próby kapitalistycznej industrializacji kraju. Stanisław Staszic rozpoczął rozbudowę przemysłu żelaznego głównie w dolinie Kamiennej, ale także Czarnej Koneckiej. To z jego inicjatywy rzeka Czarna stała się jedną z najpracowitszych rzek w regionie.

Na obszarze LGD – U ŹRÓDEŁ znajdują się unikalne obiekty zabytkowe i muzealne związane z dawnym przemysłem:

- Muzeum Zagłębia Staropolskiego w zabytkowej walcowni w Sielpi należące do Muzeum Techniki NOT w Warszawie, walcownia i pudlingarnia z lat 1821-1841, czynna do 1921, od 1934 Muzeum Zagłębia Staropolskiego. Zachowały się: budynki produkcyjne, suszarnie drewna, portiernia, budynek administracyjny, część osiedla przyfabrycznego, ujęcie wody,
- zabytkowy Zakład Hutniczy w Maleńcu, pozostałości zakładów metalowych czynnych jako szpadlarnia do 1967 roku: maszyny z połowy XVI wieku, dawny układ przestrzenny, ujęcie wody, urządzenia hydrotechniczne,
- zabytkowa kuźnia wodna w Starej Kuźnicy Oddział Muzeum Techniki w Warszawie, Kuźnica żelaza z wyposażeniem z XIX wieku, młot naciskowy, miechy skrzynkowe, piec grzewczy oraz fundamenty wielkiego pieca z II połowy XIX wieku,
- Kawęczyn – budynki produkcyjne dawnej odlewni (adoptowane na młyn), hali maszyn (dom mieszkalny), magazynu węgla drzewnego (później stodoła). Istniał tu wielki piec wygaszony w 1893 roku, rozebrany w 1904 roku,

- Furmanów – pozostałości zakładu wielkopieczowego z lat 1830-1835, czynnego do 1903 roku. Zachowały się: wieża gichtociągowa, budynki produkcyjne i ujęcie wody,
- Bliżyn – do 1908 roku wielki piec, zachowane pozostałości zakładów metalowych, zwanych Stalownią, z lat 1898-1902, fragmenty wieży ciśnień i odcinki kamiennych kanałów wodnych,
- pozostałości po kopalniach rud żelaza – Świnia Góra, Niekłań Wielki, Błotnica, Smarków,
- pozostałości (w literaturze) po wielkich piecach – Mroczków, Błaszaków, Wąglów, Błotnica, Królewiec, Kołoniec, Cieklińsko, Fidor, Baczyna,
- tartaki wodne – piła, młyny wodne, cegielnie, papiernie (Machory),
- kuźnie - Stara Kuźnica, Zbrojów, Gostków, Gilów, Niekłań Mały, Wąglów, Wołów, Janów, Małachów, Pomyków, Drutarnia, Młynek Nieświński, Ruda Maleniecka, Kawęczyn.

Tradycje przemysłowe zostały wykorzystane w okresie międzywojennym – Centralny Okręg Przemysłowy (przemysł zbrojeniowy) – i kontynuowane są do dzisiaj – istnieją większe i mniejsze odlewnie żeliwa rzemieślniczego (ozdobne balustrady, ogrodzenia, kominki, meble ogrodowe), co jest unikatowe w skali kraju.

Poza tradycjami przemysłu metalurgicznego, na obszarze można znaleźć wiele dóbr kultury materialnej i sakralnej, należących do spuścizny dziedzictwa kulturowego różnych znamienitych rodów: Odrowążów, Małachowskich, Tarnowskich, Potkańskich.

Przykładowe zabytki:

- zespół pałacowy Pałacowy w Końskich wzniesiony przez Kanclerza Wielkiego Koronnego Jana Małachowskiego, a w nim pawilony pałacowe, glorieta, oranżeria egipska, świątynia grecka, altana,
- Dwór Obronny w Modliszewicach,
- Pałacyk Platerów w Bliżynie,
- Stara Karczma w Smykowie (stary budynek UG) z pamiątkową tablicą poświęconą marszałkowi Piłsudskiemu,
- zespół dworski z XIX wieku w Korytkowie (gmina Gowarczów),
- park dworski w Gielzowie z XIX wieku (gmina Gowarczów),
- Pałac Małachowskich w Białaczowie.

Przykłady zabytkowych kościołów:

- zespół klasztorny Bernardynów w Kazaniowie,
- kościół pw. św. Zofii w Bliżynie z 1818 r.,
- modrzewiowy kościółek pw. św. Rocha w Mroczkowi z poł. XIX w.,
- zespół kościelno-klasztorny z kościołem Przemienienia Pańskiego w Paradyżu,
- neoromański kościół pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Miedzierzy,
- kościół św. Mikołaja w Żarnowie,

Zespół klasztorny w Kazanowie, gmina Końskie

w Rudzie Malenieckiej,

- Sanktuarium Matki Bożej Wychowawczyni w Czarnej.

Obszar LGD poszczycić się może również bogatą historią. Na tym terenie odbywało się wiele działań wojennych, ludność czynnie uczestniczyła też w powstaniach – tradycje historyczne są kultywowane do dziś, a miejsca pamięci narodowej bardzo liczne.

Miejsca pamięci narodowej:

- cmentarz parafialny w Końskich (Pomnik Partyzanta, polegli w II wojnie światowej, tablice poświęcone ofiarom Katynia, nagrobki z I wojny światowej),
- pomnik powstańców styczniowych w Końskich (ul. Sportowa),
- pomnik majora Hubala w Końskich,
- 2 pomniki Tadeusza Kościuszki w Końskich,
- cmentarz katolicki w Miedzierzy – kwatera ofiar egzekucji w 1940 r.,

Obchody Rocznicy Września 1939 r.

- pomnik ofiar egzekucji we wsi Smyków,
- tablica ofiar pacyfikacji w 1940 r. przy głównym wejściu do Szkoły Podstawowej w Królewcu,

Uroczysko Ormanicha w gminie Ruda Maleniecka, miejsce pamięci narodowej

- pomnik żołnierzy AK 1944 r. w Trawnikach (gmina Smyków),
- cmentarz parafialny w Gowarczowie,
- pomnik ofiar egzekucji we wsi Małachów,
- cmentarz żołnierzy radzieckich (gmina Gowarczów) – w lesie koło Bębnowa,
- cmentarz żołnierzy radzieckich w Wojtyniowie,
- uroczysko Ormanicha koło Szkucina, pomnik powstańców 1863 r. (Ruda Maleniecka),
- pomnik z II wojny światowej na cmentarzu w Krasnej,
- pomnik powstańców listopadowych w Niekłaniu,
- pomnik pomordowanych w 1940 r. polskich patriotów na Brzasku.

Region objęty niniejszą LSR może poszczycić się swoją historią. To właśnie historia może stać się szansą na lepszą przyszłość. Unikatowe w skali kraju miejsca występowania dawnego przemysłu metalurgicznego i odlewniczego, jak również do dziś związane z tym tradycje rękodzielnicze, to szansa na stworzenie produktu turystycznego, który będzie atrakcyjny nie tylko na tym terenie. Potrzeba jednak mądrej polityki promocyjnej i większej koncentracji działań w tym zakresie, gdyż na razie są one bardzo rozdrobnione.

Uwarunkowania kulturowe

Obszar, który obejmuje niniejsza Lokalna Strategia Rozwoju, to również miejsce dużej ilości imprez kulturalnych. Wiele z nich odbywa się cyklicznie, ma charakter regionalny i od kilku lat staje się czynnikiem, który jednoczy region, jest miejscem spotkań oraz wymiany doświadczeń mieszkańców. Do najbardziej znanych należą:

- Kuźnice Koneckie – Końskie, Sielpia, Maleniec, Stara Kuźnica,
- Święto Hodowców Ryb i Wędkarzy – Konecka Ryba,

- Dożynki powiatowe,
- Konecki Maraton Pieszy na 50 km,
- Wyścig im. Majora „Hubala”,
- Bieg Odrowążów pod patronatem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych,
- Bliżyn Tour – wyścig kolarski kat. MASTERS.

Kultura regionu oparta jest głównie na zachowaniu wiejskich i historycznych tradycji. Koła gospodyń wiejskich, wiejskie i gminne domy kultury, Ochotnicze Straże Pożarne, różnego rodzaju stowarzyszenia – to obszary, na których koncentruje się życie regionu. Wydarzenia kulturalne związane są też bezpośrednio z kalendarzem świąt kościelnych i rolniczych (np. dożynki). Także istniejące gospodarstwa agroturystyczne starają się zachować dziedzictwo kulturowe regionu, organizując np. pokazy tradycyjnego wypieku chleba, wyrobu sera itp. Występują tradycje garncarskie (np. miejscowość Rędocin) oraz tkackie w okolicach Odrowąży.

Silnie rozwinęła się też dziedzina folklorystyczna. Przykładem mogą być tutaj chociażby Zespół Pieśni i Tańca „Dziebałtów” działający w gminie Końskie, oraz zespoły ludowe „Sobótka”, „Sorbin” i „Kuźniczanki” w Gminie Bliżyn.

Turystyka to szansa na rozwój regionu objętego LSR. Atrakcyjne tereny, duża ilość lasów, rzek, zbiorników wodnych, czyste powietrze to okazja, by w tym kierunku rozwijać region, na którego obszarze bardzo pręźnie działa PTTK (oddziały w Końskich i Żarnowie – jedyny wiejski oddział tej organizacji w kraju!). Potrzeba jednak ciekawych pomysłów, a przede wszystkim inwestycji, by tę dziedzinę rozwinąć i sprawić, by obszar przyciągnął wielu turystów, którzy znajdą tutaj to coś, czego nie ma w innych częściach kraju. Istnieje już wiele atrakcyjnych szlaków turystycznych, problemem jest jednak niedostateczne ich oznakowanie, brak punktów widokowych, a także niedoskonała promocja i informacja o nich wychodząca poza obszar LGD – U ŻRÓDEŁ.

Trasy turystyczne

Przez teren LGD przebiega kilkaset kilometrów tras rowerowych oraz część międzynarodowego szlaku Berlin – Lwów.

2.3. Ocena społeczno-gospodarcza obszaru, w tym potencjału demograficznego i gospodarczego obszaru oraz poziomu aktywności społecznej

Potencjał demograficzny

Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały w gminach z obszaru objętego

Lokalną Strategią Rozwoju (stan na 31 XII 2006 r.)

Gmina	Powiat	Województwo	Liczba Mieszkańców
Białaczów	opoczyński	łódzkie	6 029
Bliżyn	skarżyski	świętokrzyskie	8 651
Gowarczów	konecki	świętokrzyskie	4 996
Końskie	konecki	świętokrzyskie	15 788
Paradyż	opoczyński	łódzkie	4 515
Ruda Maleniecka	konecki	świętokrzyskie	3 346
Smyków	konecki	świętokrzyskie	3 733
Stąporków	konecki	świętokrzyskie	18 388
Żarnów	opoczyński	łódzkie	6 300
RAZEM			71 746

Dane dotyczące liczby mieszkańców obszaru LGD pochodzą z opracowań Głównego Urzędu Statystycznego

Na obszarze objętym strategią zamieszkuje **71 746 mieszkańców (dane na koniec grudnia 2006 r.)**. Ludność wiejska stanowi **91,54% mieszkańców** (wszystkie przytoczone dane statystyczne pochodzą z informacji opracowanych przez Główny Urząd Statystyczny w Warszawie). Rozkład przestrzenny ludności jest dosyć równomierny. Jedyne dwa miasta na tym obszarze: Końskie i Stąporków wpływają na zmianę wiejskiego charakteru tych terenów. Wiejski charakter obszaru podkreślony jest również strukturą zamieszkujących go mieszkańców. Ilość kobiet równa się ilości mężczyzn, występują jedynie niewielkie odchylenia od tej zasady.

Analizując dane z kilku ostatnich lat można zauważyć, że liczba mieszkańców terenu LGD – U ŹRÓDEŁ nieznacznie wzrosła. Pozwala to wysnuć wniosek, że tereny te stają się bardziej atrakcyjne dla mieszkańców, choć zmiany w tej kwestii są niewielkie.

Charakteryzując przekrój wiekowy warto zwrócić uwagę, iż najliczniejszą grupę stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym. By jednak ta tendencja nie uległa odwróceniu należy zapewnić młodym ludziom warunki do nauki i rozwoju.

Na terenach objętych LSR występuje problem bezrobocia. Ogólna liczba bezrobotnych wyniosła na koniec 2006 r. **10 685 osób**, stanowiąc wówczas średni poziom bezrobocia tego terenu w wysokości **14,99%** (dane statystyczne pochodzą z informacji opracowanych przez Główny Urząd Statystyczny w Warszawie). Najwyższą stopę bezrobocia miały gminy Końskie i Bliżyn, a najmniejszą Paradyż i Żarnów. Obecnie na terenie „LGD – U ŹRÓDEŁ” bez pracy pozostaje **6 769 osób** (dane na koniec marca 2008 – pochodzą ze statystyk prowadzonych przez odpowiednie dla gmin Powiatowe Urzędy Pracy), a więc zanotowano dość wysoki spadek bezrobocia. Pojawia się tylko pytanie, jak wiele z osób, które podjęły zatrudnienie, uczyniło to na terenie LGD. Istnieje bowiem obawa, że opuściły one swoje miejsce zamieszkania w poszukiwaniu pracy.

Potencjał gospodarczy

Trzeba zauważyć, iż kluczowe branże gospodarki, mające znaczenie dla rozwoju obszaru, stanowią większe zakłady przemysłowe, które koncentrują się w dwóch miastach na tym obszarze. Są to: Zakład Urządzeń Kotłowych w Stąporkowie, P.W.T.K Termo – Tech Sp. z o.o., Koneckie Zakłady Odlewnicze SA w Końskich. Dodatkowo działają tu duże zakłady produkujące płytki ceramiczne, np. „Gres”, „Nowa Gala”. Poza nimi większość działań gospodarczych w regionie jest nastawiona na produkcję i sprzedaż produktów rolniczych. Istnieje oczywiście wiele mniejszych podmiotów gospodarczych, usługowych, produkcyjnych i handlowych, które starają się działać na lokalnym rynku.

Reasumując należy stwierdzić, że obszar objęty działaniami podejmowanymi przez „LGD – U ŹRÓDEŁ” ma niewątpliwie charakter głównie poprzemysłowo-rolniczy. Ważną branżą dla rozwoju jest rolnictwo, gdyż dla większości mieszkańców stanowi ono podstawowe lub przynajmniej uzupełniające źródło zarobku.

Poziom aktywności społecznej

Przechodząc do analizy infrastruktury wiejskiej i stanu aktywności społecznej, należy podkreślić następujące fakty. Ochrona Zdrowia na obszarze objętym LSR realizowana jest przede wszystkim przez Zespoły Opieki Zdrowotnej, zlokalizowane głównie w miejscowościach – siedzibach gmin.

Opieką społeczną zajmują się Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, znajdujące się w każdej z gmin. Nad bezpieczeństwem czuwają natomiast liczne jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej.

Na obszarze LGD – U ŹRÓDEŁ edukację zapewniają: przedszkola (jednak zbyt mała jest ich liczba we wsiach), szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły średnie (zlokalizowane w miastach). Jednak zbyt mała jest liczba szkół policealnych i zawodowych. Brakuje także szkół wyższych.

Działalność sportową zapewniają nieliczne ośrodki sportowe podlegające lokalnym władzom i korzystające z gminnych obiektów sportowych, których stan pozostawia jednak wiele do życzenia.

Prężnie działa Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, które silnie wspiera

rozwój i uprawianie turystyki na tym obszarze.

Ważną rolę w organizacji życia społecznego pełnią Ochotnicze Straże Pożarne, np. poprzez organizowanie świąt strażackich. Warto zauważyć, że często są to jedyne organizacje, w których mieszkańcy mogą społecznie działać. Działalność kulturalna koncentruje się głównie

Piekło Szkuckie, gmina Ruda Maleniecka

w Gminnych Ośrodkach Kultury – organizowane są spektakle teatralne, wystawy plastyczne, koncerty, dożynki, festyny itp. Na obszarze LGD działa również wiele stowarzyszeń zajmujących się rozwojem swoich lokalnych społeczności, realizują się zespoły folklorystyczne.

Organizacje pozarządowe są istotnym potencjałem obszaru LGD – U ŻRÓDEŁ. Przeważająca część stanowią OSP, nie brak jednak i innych organizacji, które za zadanie stawiają sobie kompleksowy rozwój swoich „Małych Ojczyzn”. Silną reprezentację stanowią Koła Gospodyń Wiejskich i zespoły ludowe, co pozwala kultywować tradycje ludowe (stroje, potrawy, obrzędy) – może się to stać szansą rozwoju tego unikatowego obszaru.

2.4. Specyfika obszaru

Analizując region LGD – U ŻRÓDEŁ wyraźnie daje się zauważyć, że jest on bardzo spójny. Na tę jednolitość ma wpływ wiele czynników. Mimo, że obszar ten jest podzielony granicą administracyjną województw, występuje tu wiele elementów łączących. Zaszłości historyczne, kultura, położenie geograficzne i wspólne tradycje sprawiły, że pojawiła się chęć wspólnej integracji i działań dla przyszłego rozwoju regionu tak, aby stał się on atrakcyjny inwestycyjnie i turystycznie.

Cechy przyrodnicze integrujące obszar:

- krajobraz typowo rolniczy,

- obszary przemysłowe,
- wysoka lesistość,
- bogactwo flory i fauny leśnej,
- wiele pomników przyrody,
- czyste powietrze,
- duża ilość zbiorników wodnych i rzek,
- tereny dogodne do stosowania różnych sposobów wykorzystywania energii odnawialnej, np. wiatraki, elektrownie wodne.

Elektrownia na pracowitej rzece Czarnej w Rudzie Malenieckiej

Wszystkie wymienione wyżej czynniki występują na terenie każdej gminy wchodzącej w skład „LGD – U ŹRÓDEŁ”. Obszar jest przez to jednolity przyrodniczo, co pozwala na wprowadzanie podobnych rozwiązań i pomysłów. Przykłady dobrych praktyk stosowanych u jednego z partnerów LGD będzie można bez większych problemów przenieść na grunt innego. Dodatkowo istnieje duża szansa, by mało zdegradowane przez człowieka środowisko naturalne na tym terenie stało się czynnikiem warunkującym rozwój tego obszaru. Rozwiązania przyjazne przyrodzie i zorientowane na ekologię mogą okazać się tym, na co warto postawić myśląc o rozwoju.

Spójność historyczna i kulturowa obszaru:

- wspólne korzenie i podobne doświadczenia historyczne,
- dominacja osadnictwa rolniczego,
- Staropolski Okręg Przemysłowy,
- występowanie obiektów o dużej wartości historycznej i kulturowej,
- duża ilość zabytków sakralnych,
- tradycje hutnictwa,
- tradycje przemysłu odlewniczego i żeliwnego,
- tradycje ceramiczne,
- tradycje rybołówstwa,
- działalność OSP i kół gospodyń wiejskich,
- organizacja dożynek,
- organizacja ponadgminnych imprez kulturowych i sportowych (np. Święto Ryby, Kuźnice Koneckie, Maraton, Bliżyn Tour),
- działalność zespołów amatorskich odwołujących się do kultury i lokalnej tradycji.

W warsztacie garncarskim pana Rodaka z RĘDOCINA, gmina Bliżyn

Wspólne tradycje kulturowe i historyczne wzmacniają zintegrowany charakter działań LGD – U ŹRÓDEŁ. Występujące na tym obszarze tradycje wytwarzania rękodziela żeliwnego i ceramicznego mogą stać się doskonałym produktem turystycznym (istnieje wiele

małych zakładów specjalizujących się w tej dziedzinie). Mieszkańcy obszaru kultywują lokalne obrzędy, wysoki jest poziom integracji społecznej (wspólne święta, imprezy itp.). Gminy zdają sobie sprawę ze wspólnych korzeni, na ich terenach obchodzi się podobne święta, zbliżona jest ilość obiektów sakralnych – wszystko to świadczy o spójności regionu.

Spójność ekonomiczna regionu:

- dostępność regionu dla mieszkańców dużych aglomeracji: warszawskiej, śląskiej i łódzkiej,
- szanse na rozwój infrastruktury drogowej,
- tereny do agroturystyki, zdrowego wypoczynku, produkcji zdrowej żywności,
- migracja młodych i wykształconych ludzi do dużych miast lub za granicę,
- zanieczyszczenie terenu (problem śmieci),
- zła jakość dróg,
- brak odpowiedniej ilości placówek przedszkolnych,
- słaby dostęp do sieci Internet,
- brak odpowiedniej bazy do uprawiania turystyki,
- słaba trójsektorowa współpraca lokalnych środowisk – niedostateczna liczba oddolnych inicjatyw (jest chęć do działania, ale brakuje informacji).

Wszyscy partnerzy LGD – U ŹRÓDEŁ mają podobny potencjał ekonomiczny, jakość życia mieszkańców oscyluje wokół tego samego poziomu. Również problemy, które występują na tym obszarze są podobne – dlatego partnerstwo jest bardzo dobrym sposobem na ich rozwiązanie. Gminy zdają sobie sprawę, że razem (wzajemnie wspierając się i doradzając sobie) mogą działać dużo więcej niż pojedynczo. Również sektory, które mają szanse w przyszłości rozwinąć się, są dla każdego z partnerów podobne. Jest to przede

wszystkim turystyka z agroturystyką wykorzystująca walory przyrodnicze, geograficzne i kulturowe tego regionu.

Informacje charakterystyczne dla regionu LGD – U ŹRÓDEŁ (specyfika obszaru):

- duża ilość tras turystycznych pieszych i rowerowych,
- „piekła” – rezerваты i stanowiska przyrody nieożywionej,
- ogromna chęć do pracy i działań zmierzających do rozwoju regionu,
- tradycje rękodzieła żeliwnego, garncarskiego i tkackiego (może to stać się produktem turystycznym),
- duża ilość terenów podworskich (możliwość ich adaptacji),
- zabytki sakralne,
- tereny wokół rzeki Czarnej i Kamiennej,
- zalew w Sielpi,
- potrzeba rozbudowy bazy noclegowej,
- aktywność OSP i wiejskich stowarzyszeń,
- tereny lesiste,
- trzy elektrownie o mocy 320 kW w Rudzie Malenieckiej,
- Święto Hodowców Ryb i Wędkarzy w Rudzie Malenieckiej (miejsce wyhodowania karpia królewskiego) i Maleńcu,
- festiwal technologiczno-turystyczny „Kuźnice Koneckie” (zasięg regionalny),
- zabytkowy zakład hutniczy w Maleńcu (jeden z niewielu w Polsce).

Czynników, które wyróżniają obszar „LGD – U ŹRÓDEŁ” i świadczą o jego specyfice jest bardzo wiele. Są to przede wszystkim walory geograficzne, turystyczne i kulturowe. Również chęć do pracy, działań nakierowanych na rozwój, zapał i optymizm są na bardzo wysokim poziomie – to również świadczy o specyficznym charakterze LGD – U ŹRÓDEŁ.

Zjawiska charakterystyczne dla obszaru objętego niniejszą LSR są doskonałą szansą na jego rozwój, dlatego zostały uwzględnione w obszarach priorytetowych. Działania, które mają zmierzać do realizacji celów ogólnych i szczegółowych, pozostają w ścisłej korelacji ze specyfiką obszaru. Unikatowe rezerваты przyrody, piękne lasy i zbiorniki wodne są podstawą do rozwoju turystyki. Duża ilość zabytków i obiektów sakralnych wyróżnia obszar historycznie, natomiast tradycje hutnictwa, odlewnictwa i ceramiki są podstawą do stworzenia oryginalnych produktów turystycznych, które będą z tym regionem kojarzone. Również postawienia na ekologię ma swój sens, gdyż obszar LGD wyróżnia wiele

rezerwatów, obszarów chronionych, lasów, rzek i źródeł – można je wykorzystać właśnie do rozwoju tego obszaru.

Stawiając na młodych ludzi, do celów ogólnych wpisano cele i przedsięwzięcia związane z młodzieżą. Analiza specyfiki obszaru pokazała bowiem, że w rozwoju tej grupy społecznej będzie można wykorzystać wiele zjawisk występujących na tym terenie, chociażby chęć do pracy oraz włączenia się mieszkańców w działania na rzecz rozwoju swojego regionu, co nie zawsze jest łatwe. Również szanse na rozwój małych rodzinnych firm, nastawionych na lokalne produkty, które są charakterystyczne dla tego obszaru, doskonale wpisują się w działania na rzecz tego obszaru priorytetowego.

Wszystko to wyróżnia obszar partnerstwa i sprawia, że przed omawianym regionem rysują się duże szanse rozwoju, o ile prowadzona będzie mądra polityka oparta na zasadach równości, partnerstwa i kompleksowej wymiany informacji.

3. Analiza SWOT dla obszaru objętego LSR; wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy

Zastosowana poniżej analiza to jedna z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych, służąca do porządkowania informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego jako uniwersalne narzędzie pierwszego etapu analizy strategicznej.

Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie, zjawisku czy rzeczy na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych). I właśnie od angielskich nazw tych grup pochodzi nazwa SWOT:

- **S** (*Strengths*) – **mocne strony**: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu,
- **W** (*Weaknesses*) – **słabe strony**: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu,
- **O** (*Opportunities*) – **szanse**: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany,
- **T** (*Threats*) – **zagrożenia**: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Warto również zaznaczyć, że elementy, których nie da się zaliczyć do żadnego z powyższych zbiorów, są w procesie SWOT pomijane, gdyż nie wnoszą niczego istotnego do procesu jej tworzenia i wreszcie wpływających z niej wniosków.

Ten rodzaj analizy jest powszechnie stosowany przy planowaniu rozwoju regionalnego i lokalnego (np. przy sporządzaniu strategii gminy, powiatu lub województwa),

planowaniu przestrzennym, programowaniu urbanistycznym (np. przy sporządzaniu przez gminę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego).

Zawarte poniżej elementy analizy zostały wypracowane w trakcie dotychczasowych spotkań w ramach tworzenia LSR oraz dzięki wielostopniowym ankietom przeprowadzanym podczas każdego z nich. Zastosowane zostały techniki warsztatowe, m.in. „burza mózgów”, „mapa myśli”, metoda „kuli śnieżnej”. Swój wkład w proces badań wniosły również ankiety przeprowadzone wśród mieszkańców obszaru LGD, mające na celu identyfikację ich problemów i oczekiwań. Nie do pominięcia jest również fakt, że wszyscy uczestnicy spotkań aktywnie w nich uczestniczyli, wzbogacając swoimi pomysłami i przemyśleniami ostateczny kształt przeprowadzonej analizy.

Przeprowadzona analiza SWOT pozwoliła nie tylko na identyfikację szans, zagrożeń, mocnych i słabych stron w obrębie gmin, ale również w każdym z obszarów priorytetowych, dając dobrą podstawę do wyprowadzonych wniosków.

Silne strony obszaru LGD – U ŹRÓDEŁ	Słabe strony obszaru LGD – U ŹRÓDEŁ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostępność komunikacyjna – 2 drogi krajowe 2. Duże zalesienie terenu 3. Występowanie obszarów objętych szczególną ochroną, np. „Natura 2000” 4. Zabytki Techniki Staropolskiego Zagłębia Przemysłowego 5. Miejscowość uzdrowiskowa Czarniecka Góra – mikroklimat 6. Duża ilość zbiorników wodnych i rekreacyjnych, np. Sielpia 7. Siedziba Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego 8. Liczne małe zakłady odlewnicze kontynuujące tradycje odlewnicze regionu 9. Pomniki przyrody – „piekła” – podstawa do stworzenia „Piekielnego Szlaku” 10. Czyste rzeki i duża ilość źródeł 11. Silny przemysł ceramiczny (zasoby + produkcja) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Emigracja mieszkańców 2. Niewystarczająca współpraca lokalnych samorządów z organizacjami pozarządowymi 3. Mały popyt na rynku wewnętrznym 4. Nieskoordynowana promocja i informacja turystyczna 5. Bardzo słaba infrastruktura turystyczna 6. Słabe gleby 7. Brak spójnej polityki zagospodarowania odpadów stałych 8. Zaniedbane obszary wiejskie – nieład architektoniczny i przestrzenny 9. Zbyt mała liczba placówek organizujących czas pozaszkolny – świetlice, kluby, zespoły artystyczne, miejsc do uprawiania sportu – boiska 10. Brak możliwości alternatywnych form spędzenia czasu wolnego 11. Postępująca dewastacja niezagospodarowanych obiektów i terenów przemysłowych 12. Brak środków finansowych na wsparcie inicjatyw lokalnych 13. Ujemny przyrost naturalny na terenie obszaru LGD 14. Mała ilość inicjatyw lokalnej społeczności

	15. Duża ilość osób pozostających bez pracy 16. Mała ilość projektów, działań komplementarnych ze sobą realizowanych na obszarze LGD 17. Mała ilość projektów, działań realizowanych w małych miejscowościach, do 500 mieszkańców 18. Słaby stopień z informatyzowania w obszarze LGD
Szanse obszaru LGD – U ŹRÓDEŁ	Zagrożenia obszaru LGD – U ŹRÓDEŁ
1. Moda na wypoczynek na wsi 2. Wzrost zainteresowania produktami lokalnymi i zdrową żywnością 3. Polityka Unii Europejskiej wspierająca rozwój Obszarów Wiejskich 4. Popyt na aktywny wypoczynek 5. Łatwa dostępność obszaru dla mieszkańców dużych aglomeracji (Łódź, Warszawa, Śląsk) 6. Rekultywacja i zagospodarowanie terenów i obiektów przemysłowych 7. Wzrost popularności ekologicznego stylu życia, w zgodzie z naturą	1. Starzejące się społeczeństwo 2. Wzrost cen nośników energii 3. Bardzo mała ilość osób powracających po studiach do regionu 4. Niskie dochody uzyskiwane z pracy w regionie 5. Polityka społeczna niepreferująca aktywnych postaw 6. Niestabilność wysokości przychodów uzyskiwanych z rolnictwa

Wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy:

1. Teren LGD obejmuje gminy z dwóch województw: łódzkiego i świętokrzyskiego. Gminy zdecydowały się na współpracę i znalazły elementy, które ich łączą, by lepiej wspólnie pracować dla rozwoju.
2. LGD – U ŹRÓDEŁ posiada duży potencjał. Teren ma tradycje uzdrowiskowe i wypoczynkowe, dobre warunki do rozwoju różnych odmian turystyki, szerokie walory przyrodnicze i geologiczne, wiele zbiorników wodnych.
3. Potencjał związany z „Piekielnym Szlakiem” jest ogromną szansą na rozwój obszaru i stworzenie atrakcyjnego produktu turystycznego.
4. Wysoki poziom bezrobocia i ucieczka młodych ludzi do dużych miast to wspólny problem całego obszaru.
5. Niedostateczna promocja obszaru LGD, bez której nawet najlepsze pomysły mogą mieć problemy z realizacją.
6. Moda na wypoczynek i ekologiczne życie na wsi to ogromne szanse dla całego obszaru LGD.

7. Dzięki ilości mieszkańców zamieszkujących na obszarze objętym LSR, LGD dysponuje znaczącymi środkami na rozwój obszaru.
8. Mieszkańcy obszaru LGD nie mają zapewnionego dostępu do podstawowej infrastruktury rekreacyjnej i integrującej mieszkańców. Jest niewystarczająca liczba małych boisk sportowych, placów zabaw i inicjatyw oddolnych mieszkańców.
9. Realizowane działania promocyjne i informacyjne nie przynoszą zaplanowanych efektów. Brak jest spójnego wizerunku obszaru.
10. Szanse na stworzenie znacznej ilości nowych miejsc pracy mają firmy rodzinne, mikroprzedsiębiorstwa i małe firmy. Wsparcie finansowe tego rodzaju firm przyniesie największe efekty.
11. Umożliwienie mieszkańcom uzyskiwania dochodów ze źródeł pozarolniczych będzie przeciwdziałało istniejącym zagrożeniom oraz zwiększy ilość pieniądza w obrocie wewnętrznym.
12. Kształtowanie postaw ekologicznych wśród mieszkańców przyczyni się do wyróżnienia się LGD oraz zwiększy atrakcyjność turystyczną obszaru.
13. Istnieje konieczność wspierania działań komplementarnych w celu bardziej spójnego i efektywnego wykorzystania środków, osiągnięcia efektu skali. Promowanie działań komplementarnych będzie we wzmocniony sposób stymulować rozwój obszaru LGD.
14. Wspieranie działań związanych z informatyzacją – Internet, wykorzystanie technologii informatycznych do promocji, kontraktowania usług turystycznych, zarządzania, edukacji itp. to wzmocnienie słabej strony LGD i szansa na rozwój obszaru.

4. Określenie celów ogólnych i szczegółowych LSR oraz wskazanie planowanych przedsięwzięć służących osiągnięciu poszczególnych celów szczegółowych, w ramach których będą realizowane operacje, zwanych dalej „przedsięwzięciami”

W realizację zaplanowanych przedsięwzięć jako grupy docelowe mają możliwość włączenia się:

- podmioty sektora społecznego,
- podmioty sektora gospodarczego,
- podmioty sektora publicznego.

Cele ogólne i szczegółowe LSR:

- **są adekwatne do analizy SWOT i specyfiki obszaru:** wynikają z procesu konsultacji, warsztatów i przeprowadzonych badań ankietowych – wywiadów, są bardzo ważnym krokiem do przodu w rozwoju obszaru LGD,
- **są mierzalne:** każdy cel ogólny i przypisane do niego cele szczegółowe mają wyznaczone „wskaźniki osiągnięcia celu” i określone ich konkretne wartości docelowe,
- **są konkretne:** każdy cel jest krótki, jasno sformułowany, jego zrozumienie nie stanowi kłopotu, są jednoznaczne i nie pozostawiające miejsca na luźną interpretację,
- **mają określony termin osiągnięcia:** wskaźniki dla wszystkich celów mają określony wspólny horyzont czasowy – rok 2015,
- **są możliwe do realizacji w okresie wdrażania LSR:** cele są realistyczne, członkowie LGD posiadają motywację do ich osiągnięcia, są podmioty zainteresowane realizacją przedsięwzięć, które składają się na wykonanie założonych wskaźników,
- **mają przyporządkowane określone przedsięwzięcia,** stanowiące miernik ich osiągnięcia: wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania.

Określone w LSR przedsięwzięcia:

- **przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR:** wszystkie przedsięwzięcia przyporządkowane do danego celu ogólnego przyczyniają się do jego osiągnięcia, a dzięki przeprowadzonemu procesowi konsultacji odpowiadają na potrzeby mieszkańców,
- **nawiązują do specyfiki obszaru objętego LSR;** jednym z założeń LSR jest bazowanie na zasobach i potencjale obszaru LGD, dzięki czemu część przedsięwzięć wręcz wykorzystuje specyfikę obszaru jako swoją przewagę konkurencyjną, pozostałe ściśle wiążą się z obszarem LGD,
- **opierają się na waloryzacji i wykorzystaniu zasobów przyrodniczych, kulturowych i historycznych obszaru LSR:** przewaga konkurencyjna turystyki oraz produktu i aktywności lokalnej nad innymi regionami wynika właśnie ze specyfiki danego obszaru, z jego zasobów stanowiących wyróżnik dla Klienta wydającego pieniądze na terenie LGD; przedsięwzięcia zapisane w LSR wykorzystują zasoby przyrodnicze, kulturowe i historyczne obszaru, dzięki czemu możliwy jest do uzyskania niepowtarzalny efekt ich realizacji.

W wyniku prowadzonych warsztatów zostały wypracowane cele strategiczne, cele szczegółowe oraz przedsięwzięcia.

WYNIKI WARSZTATÓW (wersja robocza)

CEL OGÓLNY 1		
LGD – U ŹRÓDEŁ regionem turystycznym		
<i>CEL SZCZEGÓŁOWY NR 1</i>	<i>CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2</i>	<i>CEL SZCZEGÓŁOWY NR 3</i>
Efektywna informacja i promocja	Piekielny Szlak – markowym produktem turystycznym	Infrastruktura turystyczna zaspakaja potrzeby ruchu turystycznego
<i>PRZEDSIĘWZIĘCIA</i>	<i>PRZEDSIĘWZIĘCIA</i>	<i>PRZEDSIĘWZIĘCIA</i>
Profesjonalne materiały promocyjne. Pełne oznakowanie turystyczne. System informacji turystycznej w bazie noclegowej i atrakcjach. Kompleksowa promocja produktów w turystycznych. Informacja turystyczna. Wykorzystanie lokalnych mediów, w tym TV.	Wytyczenie i oznakowanie szlaku w terenie. Opracowanie dokumentacji technicznej dla niezbędnej infrastruktury przy szlaku. Budowa infrastruktury turystycznej przy szlaku. Cykliczne wydarzenia turystyczne przy szlaku. Promocja szlaku (również lokalna TV).	Budowa małej infrastruktury turystycznej. Wspieranie działalności gospodarczej w obszarze „Turystyka”.
CEL OGÓLNY 2		
LGD – U ŹRÓDEŁ szansą dla młodzieży		
<i>CEL SZCZEGÓŁOWY NR 1</i>	<i>CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2</i>	<i>CEL SZCZEGÓŁOWY NR 3</i>
Satysfakcjonująca praca dla młodzieży	Młodzież wolna od uzależnień	Młodzież ma możliwości rozwoju i aktywnego wypoczynku
<i>PRZEDSIĘWZIĘCIA</i>	<i>PRZEDSIĘWZIĘCIA</i>	<i>PRZEDSIĘWZIĘCIA</i>
Doradztwo zawodowe w gimnazjach i szkołach średnich. Kształcenie zgodne z lokalnymi potrzebami. Wspieranie działalności gospodarczej osób w wieku 18-35 lat. Wspieranie działalności gospodarczej ukierunkowanej na lokalne produkty.	Sieć pedagogów ulicznych. Funkcjonuje Mała Liga Sportowa. Promowanie trybu życia bez uzależnień. Wycieczki dzieci i młodzieży. Autorskie programy profilaktyczne (w tym wykorzystanie lokalnych mediów). Dokształcanie osób pracujących z młodzieżą.	Budowa boisk sportowych w małych miejscowościach. Budowa, remont, wyposażenie i prowadzenie działań w klubach i świetlicach wiejskich. Budowa placów zabaw dla dzieci na terenach wiejskich. Wydarzenia masowe dla młodzieży. Szkolenia, warsztaty, kursy i konkursy dla młodzieży.
CEL OGÓLNY 3		
Ekologiczny obszar LGD – U ŹRÓDEŁ		
<i>CEL SZCZEGÓŁOWY NR 1</i>	<i>CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2</i>	<i>CEL SZCZEGÓŁOWY NR 3</i>
Mieszkańcy i przedsiębiorcy posiadają wysoką świadomość ekologiczną i postępują zgodnie z nią	Produkujemy produkty i przetwarzamy odpady, dbając o środowisko naturalne	Mamy najlepsze gospodarstwa ekologiczne
<i>PRZEDSIĘWZIĘCIA</i>	<i>PRZEDSIĘWZIĘCIA</i>	<i>PRZEDSIĘWZIĘCIA</i>
Szkolenia, warsztaty Kursy Konkursy Wydarzenia masowe Publikacje	Prowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów Produkcja w sposób ekologiczny Wytwarzanie zielonej, odnawialnej energii Przetwórstwo odpadów stałych Nadawanie tytułu – znaku „ekologiczności” (ale nie certyfikacji)	Sieciowanie gospodarstw ekologicznych Wydarzenia propagujące zdrowy tryb życia Wspieranie istniejących i nowo powstających gospodarstw ekologicznych Utrzymanie rodzimych ras zwierząt i roślin Budowa ogrodowych zbiorników wodnych i obiektów małej retencji

Na podstawie wyników warsztatów Zespół Koordynujący wypracował ostateczną wersję celów ogólnych, szczegółowych, przedsięwzięć oraz wskaźników ich osiągnięcia i wartości przeznaczonych na dane przedsięwzięcia. Walne zebranie członków przyjęło proponowane, poniższe cele do realizacji:

1.0		„LGD - U ŻRÓDEŁ” regionem turystycznym					
1.1		Efektywna i informacja i promocja					
1.2		Piekielny Szlak - markowym produktem turystycznym					
1.3		Działalność gospodarcza zaspakaja potrzeby ruchu turystycznego					
1.4		Zachowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego					
		Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego	Jednostka miary	2009	do 2014	Źródło danych/sposób pomiaru	
		Wzrost liczby turystów przyjeżdżających na obszar LGD	osoba	34 000	150 000	Obiekty/sprawozdania roczne za rok 2014	
		Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych					
w1.1	Liczba osób, które uzyskały informację o atrakcjach na obszarze LGD		osoba	-	100 000	Dane własne LGD coroczne	
w1.2	Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach turystycznych lub kulturalnych przy Piekielnym Szlaku		osoba	0	100 000	Dane własne LGD coroczne	
w1.3	Ilość powstałych produktów turystycznych		szt.	0	3	Dane własne LGD coroczne	
w1.4	Liczba osób odwiedzających obiekty objęte wsparciem		osoba	0	50 000	Dane własne LGD coroczne	
Przedsięwzięcie		Wartość przedsięwzięcia	Wskaźniki produktu				
			nazwa	jednostka	wartość		Źródło
					2009	do 2014	
1.1.1	Oznakowanie infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej	298 599,73	Liczba oznakowanych miejsc	szt.	0	90	Badania własne LGD/ corocznie
1.1.2	Wydanie materiałów promocyjnych produktów turystycznych	278 254,61	Liczba rodzajów wydanych materiałów	szt.	0	80	
1.2.1	Opracowanie dokumentacji, wytyczenie, oznakowanie i budowa małej infrastruktury turystycznej przy Piekielnym Szlaku	704 179,33	Liczba wykonanych obiektów małej infrastruktury turystycznej	szt.	0	36	
1.2.2	Organizowanie wydarzeń turystycznych lub kulturalnych przy Piekielnym Szlaku	138 680,00	Liczba zorganizowanych wydarzeń	szt.	0	18	
1.3.1	Wspieranie działalności gospodarczej w obszarze turystycznym i okołoturystycznym	100 000,00	Liczba nowych miejsc pracy	szt.	0	2	
1.3.2	Wspieranie działalności gospodarczej w obszarze turystycznym i okołoturystycznym	596 000,00	Liczba nowych miejsc pracy	szt.	0	12	
1.4.1	Kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów, zwyczajów oraz tradycyjnych zawodów i rzemiosła	86 373,62	Liczba wydarzeń kulturalnych	szt.	0	10	
1.4.2	Rewitalizacja budynków wpisanych do rejestru zabytków lub woj. ewidencji zabytków oraz obiektów małej architektury, odnawianie lub konserwacja lokalnych pomników historycznych i miejsc pamięci	733 858,00	Liczba obiektów zrewitalizowanych, odnowionych i będących przedmiotem konserwacji	szt.	0	16	
1.4.3	Przebudowa lub remont obiektów wpisanych do rejestru zabytków	0,00	Liczba przebudowanych lub wyremontowanych obiektów	szt.	0	2	
SUMA		2 935 945,29					
Różnicowanie		Mikroprzedsiębiorstwa	Małe projekty	Odnowa wsi			

2.0		„LGD - U ŹRÓDEŁ” szansą dla młodzieży					
2.1		Satysfakcjonująca praca dla młodzieży					
2.2		Młodzież wolna od uzależnień					
2.3		Młodzież ma możliwości rozwoju i aktywnego wypoczynku					
		Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego		Jednostka miary	2009	do 2014	Źródło danych/sposób pomiaru
		Spadek salda migracji na obszarze LGD		osoba	-169	-138	Dane GUS/stan na koniec 2014
		Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych					
w2.1	Liczba stworzonych nowych miejsc pracy		szt.	0	10	Dane własne LGD coroczne	
w2.2.	Liczba osób uczestniczących w warsztatach, szkoleniach i wydarzeniach		osoba	0	10 000	Dane własne LGD coroczne	
w2.3	Liczba osób korzystających z obiektów objętych wsparciem		osoba	0	70 000	Dane własne LGD stan za rok 2014	
Przedsięwzięcie		Wartość przedsięwzięcia	Wskaźniki produktu				Źródło
			nazwa	jednostka	wartość		
					2009	do 2014	
2.1.1	Wsparcie działalności gospodarczej osób w wieku 18 – 45 lat	79 406,50	Liczba nowych miejsc pracy	szt.	0	2	Dane własne LGD coroczne
2.1.2	Wsparcie działalności gospodarczej osób w wieku 18 – 45 lat	1 200 000,00	Liczba nowych miejsc pracy	szt.	0	8	Dane własne LGD coroczne
2.2.1	Warsztaty i szkolenia umożliwiające nabywanie nowych umiejętności	101 180,00	Liczba zorganizowanych warsztatów i szkoleń	szt.	0	33	Dane własne LGD coroczne
2.2.2	Mała Liga Sportowa	128 521,63	Liczba wydarzeń MLS	szt.	0	9	Dane własne LGD coroczne
2.2.3	Promowanie trybu życia bez uzależnień	142 525,72	Liczba działań promocyjnych	szt.	0	15	Dane własne LGD coroczne
2.3.1	Budowa, przebudowa lub remont obiektów sportowych	832 887,26	Liczba wybudowanych, przebudowanych lub wyremontowanych obiektów	szt.	0	10	Dane własne LGD coroczne
2.3.2	Budowa, remont, wyposażenie domów kultury i świetlic wiejskich	1 203 368,69	Liczba wybudowanych lub istniejących domów kultury i świetlic, które otrzymały wsparcie	szt.	0	57	Dane własne LGD coroczne
2.3.3	Budowa, przebudowa lub remont placów zabaw dla dzieci na terenach wiejskich	925 990,74	Liczba wybudowanych lub wyremontowanych placów zabaw	szt.	0	40	Dane własne LGD coroczne
SUMA		4 613 880,54					
Różnicowanie		Mikroprzedsiębiorstwa	Małe projekty	Odnowa wsi			

3.0		CEL OGÓLNY 2015	Ekologiczny obszar „LGD - U ŹRÓDEŁ”				
3.1		CELE SZCZEGÓLWE	Kształtowanie postaw proekologicznych				
3.2			Dbamy o środowisko w którym żyjemy				
3.3			Mamy najlepsze gospodarstwa ekologiczne				
Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego			Jednostka miary	2009	do 2014	Źródło danych/sposób pomiaru	
Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru LGD			%	0%	30%	Badanie LGD/na koniec 2014 roku	
Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych							
w3.1	Liczba uczestników wydarzeń i konkursów		szt.	-	5 000	Badanie LGD/na koniec 2014 roku	
w3.2	Liczba zrealizowanych działań mających pozytywny wpływ na środowisko naturalne		szt.	-	8		
w3.3	Liczba osób uczestniczących w działaniach edukacyjnych		szt.	-	150		
Przedsięwzięcie		Wartość przedsięwzięcia	Wskaźniki produktu			Źródło	
			nazwa	jednostka	wartość		
					2009	do 2014	
3.1.1	Konkursy proekologiczne	52 977,79	Liczba zorganizowanych konkursów	szt.	0	5	Badania własne LGD/corocznie
3.1.2	Wydarzenia propagujące zdrowy tryb życia	162 178,33	Liczba zorganizowanych wydarzeń	szt.	0	12	
3.2.1	Działania przedsiębiorstw mające na celu poprawę wpływu swojej działalności na środowisko naturalne	300 000,00	Liczba nowych miejsc pracy	szt.	0	6	
3.2.2	Efektywne wykorzystanie walorów środowiskowych do celów rekreacyjnych, edukacyjnych, promocyjnych	45 330,73	Liczba zorganizowanych wydarzeń	szt.	0	12	
3.2.3	Wspieranie działań mających na celu zastosowanie odnawialnych źródeł energii	123 988,95	Liczba zrealizowanych działań	szt.	0	5	
3.3.1	Działania edukacyjne w zakresie prowadzenia gospodarstwa ekologicznego	87 698,37	Liczba zrealizowanych działań	szt.	0	5	
3.3.2	Wspieranie istniejących i nowo powstających gospodarstw ekologicznych i ekoturystycznych	0,00	Liczba gospodarstw objętych wsparciem	szt.	0	3	
SUMA		772 174,17					
Różnicowanie		Mikroprzedsiębiorstwa	Małe projekty	Odnowa wsi			

Charakterystyka przedsięwzięć

Obszar LGD – U ŹRÓDEŁ regionem turystycznym

1.1.1 OZNAKOWANIE INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ I OKOŁOTURYSTYCZNEJ

Oznakowanie w terenie miejsc i atrakcji turystycznych np. umieszczanie tablic informacyjnych, drogowskazów, opracowanie planów sytuacyjnych itp.

1.1.2 WYDANIE MATERIAŁÓW PROMOCYJNYCH PRODUKTÓW TURYSTYCZNYCH

Operacje mające na celu promocję turystyczną wizerunku obszaru i produktów turystycznych tj. opracowywanie, wydawanie materiałów promocyjnych (map, folderów, albumów, ulotek, książek itp.), w tym materiałów filmowych, emitowanie audycji radiowych i telewizyjnych.

1.2.1 OPRACOWANIE DOKUMENTACJI, WYTYCZENIE, OZNAKOWANIE I BUDOWA MAŁEJ INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ PRZY PIEKIELNYM SZLAKU.

Operacje, w wyniku których będą powstawać elementy sieciowego produktu turystycznego obszaru LGD – U ŹRÓDEŁ - Piekelnego szlaku, np. miejsca odpoczynku.

1.2.2 ORGANIZOWANIE WYDARZEŃ TURYSTYCZNYCH LUB KULTURALNYCH PRZY PIEKIELNYM SZLAKU

Operacje polegające na organizowaniu wydarzeń przy Piekelnym szlaku np. koncerty, pikniki, festiwale, rajdy, festyny, zawody sportowe, spotkania integracyjne itp.

1.3.2 WSPIERANIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W OBSZARZE TURYSTYCZNYM I OKOŁOTURYSTYCZNYM

Operacje mające na celu wspieranie osób chcących założyć działalność gospodarczą oraz lokalnych przedsiębiorców w tworzeniu i rozwoju regionalnych produktów turystycznych, np. przedsięwzięcia polegające na budowie, przebudowie i remoncie aktywnych form turystyki (parki tematyczne, parki linowe, ściany wspinaczkowe itp.), czy przedsięwzięcia polegające na produkcji lub wypożyczaniu sprzętu wykorzystywanego w turystyce (np. produkcja kajaków, rowerów, budowa domków letniskowych itp.).

1.4.1 KULTYWOWANIE MIEJSCOWYCH TRADYCJI, OBRZĘDÓW I ZWYCZAJÓW ORAZ TRADYCYJNYCH ZAWODÓW I RZEMIOSŁA

Operacje mające na celu promocję lokalnej twórczości kulturalnej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa, w tym kulturowego, historycznego lub przyrodniczego, np. przeglądy

zespołów folklorystycznych, zakup mundurów reprezentacyjnych dla orkiestry OSP, publikacje promujące lokalną kulturę, wyposażenie zespołów folklorystycznych, warsztaty rzemieślnicze, akcje promujące zawody ginące, dożynki itp.

1.4.2 REWITALIZACJA BUDYNKÓW WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW I EWIDENCJI ORAZ OBIEKTÓW MAŁEJ ARCHITEKTURY, ODNAWIANIE LUB KONSERWACJA LOKALNYCH POMNIKÓW HISTORYCZNYCH I MIEJSC PAMIĘCI
Operacje mające na celu zachowanie ogólnodostępnego dziedzictwa obszaru LGD oraz tworzenie atrakcyjnych produktów turystycznych opartych na materialnym dziedzictwie historycznym.

1.4.3 PRZEBUDOWA LUB REMONT OBIEKTÓW WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW

Operacje mające na celu zachowanie materialnego dziedzictwa historycznego obszaru LGD i jego wykorzystanie do celów komercyjnych.

LGD – U ŹRÓDEŁ szansą dla młodzieży

2.1.1 WSPARCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ OSÓB W WIEKU 18 – 45 LAT

Operacje mające na celu wzrost przedsiębiorczości na obszarach wiejskich – wsparcie można uzyskać zarówno na podjęcie jak i na rozwój działalności gospodarczej.

2.2.1 WARSZTATY I SZKOLENIA UMOŻLIWIAJĄCE NABYWANIE NOWYCH UMIEJĘTNOŚCI

Operacje mające na celu organizowanie szkoleń, warsztatów, zajęć itp. umożliwiających młodzieży zdobywanie dodatkowych kwalifikacji, kompetencji np. warsztaty malarskie, szkolenia informatyczne, warsztaty decupage itp.

2.2.2 MAŁA LIGA SPORTOWA

Operacje mające na celu zorganizowanie rozgrywek sportowych – gminnych lub międzygminnych angażujących młodzież zamieszkującą obszar LGD np. gminna liga siatkówki itp. Przez „wydarzenie” organizowane w ramach *Małej ligi sportowej* rozumie się cykl meczy rozegranych w ramach jednej dyscypliny sportowej.

2.2.3 PROMOWANIE TRYBU ŻYCIA BEZ UZALEŻNIEŃ

Operacje mające na celu organizowanie akcji, wydarzeń, konkursów itp. o tematyce promującej zdrowy styl życia oraz wydarzeń mających na celu umożliwienie młodzieży atrakcyjne spędzanie czasu wolnego np. warsztaty plastyczne, kursy komputerowe, koncerty,

programy profilaktyczne w szkołach, warsztaty teatralne, warsztaty wschodnich sztuk walki itp.

2.3.1 BUDOWA, PRZEBUDOWA LUB REMONT OBIEKTÓW SPORTOWYCH.

Boiska sportowe dla różnych dyscyplin sportowych, amatorskie uprawianie sportu, obiekty ogólnodostępne.

2.3.2 BUDOWA, REMONT, WYPOSAŻENIE DOMÓW KULTURY I ŚWIETLIC WIEJSKICH

Operacje mające na celu stworzenie dobrych warunków do prowadzenia działalności kulturalnej oraz spotkań i rekreacji mieszkańców.

2.3.3 BUDOWA, PRZEBUDOWA LUB REMONT PLACÓW ZABAW DLA DZIECI NA TERENACH WIEJSKICH

Operacje mające na celu powstanie ogólnodostępnych placów zabaw, z urządzeniami dla dzieci młodszych i starszych.

Ekologiczny obszar LGD – U ŹRÓDEŁ

3.1.1 KONKURSY PROEKOLOGICZNE

Operacje mające na celu edukację ekologiczną oraz kształtowanie i promowanie postaw proekologicznych np. konkurs na temat form ochrony przyrody itp.

3.1.2 WYDARZENIA PROPAGUJĄCE ZDROWY TRYB ŻYCIA

Kursy, imprezy, publikacje itd. propagujące zdrowy, ekologiczny tryb życia np., wizyty studyjne dla mieszkańców obszaru LGD, plenery plastyczne, rajdy, wystawy plastyczne i fotograficzne, itp.

3.2.1 DZIAŁANIA PRZEDSIĘBIORSTW MAJĄCE NA CELU POPRAWĘ WPŁYWU SWOJEJ DZIAŁALNOŚCI NA ŚRODOWISKO NATURALNE

Działania przedsiębiorstw mające na celu usprawnienie działalności gospodarczej w taki sposób aby korzystnie wpływać na środowisko naturalne np. wprowadzanie nowych technologii, wymiana parku maszynowego itp.

3.2.2 WYKORZYSTANIE WALORÓW ŚRODOWISKOWYCH DO CELÓW REKREACYJNYCH, EDUKACYJNYCH, PROMOCYJNYCH

Operacje mające na celu tworzenie i oznakowanie np. ścieżek rowerowych, ścieżek dydaktycznych lub przyrodniczych, pomników przyrody itp.

3.2.3 WSPIERANIE DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZASTOSOWANIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

Operacje polegające na wykorzystaniu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w celu poprawienia warunków prowadzenia działalności kulturalnej lub gospodarczej, w tym polegającej na wynajmie pokoi w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem działalności rolniczej np. zakładanie kolektorów słonecznych.

3.3.1 DZIAŁANIA EDUKACYJNE W ZAKRESIE PROWADZENIA GOSPODARSTWA EKOLOGICZNEGO

Operacje polegające na prowadzeniu kursów, konkursów, warsztatów, wizyt studyjnych itp. mających na celu podniesienie świadomości na temat gospodarstw ekologicznych np. kurs na temat zasad produkowania zdrowej żywności; szkolenia dla przedsiębiorców jak zdobyć certyfikat ekologiczności

3.3.2 WSPIERANIE ISTNIEJĄCYCH I NOWO POWSTAJĄCYCH GOSPODARSTW EKOLOGICZNYCH I EKOTURYSTYCZNYCH

Operacje polegające na rozwoju działalności istniejących i nowo powstających gospodarstw ekologicznych lub ekoturystycznych.

SŁOWNIK POJEĆ:

Produkt turystyczny – wszystkie dobra i usługi nabywane przez konsumenta w związku z wyjazdem ze stałego miejsca zamieszkania, są to:

- rzecz – wszystkie rzeczy materialne. Może występować samodzielnie, ale najczęściej jest wyłącznie dodatkiem do innych produktów. Są to m.in. przewodniki, mapy, sprzęt niezbędny podczas wyjazdu – np. wiosła, pamiątki,
- usługa – pojedyncza usługa np. transportowa, noclegowa, gastronomiczna, przewodnicka,
- wydarzenie – charakteryzuje się spójnością i określoną tematyką, występuje w ustalonym miejscu i czasie. Wydarzenie powinno charakteryzować się wyjątkowością, niezwykłością. Przykładem są: Dymarki Świątokrzyskie, Festiwal Słowian i Wikingów, Oktoberfest,
- kilku usług (muszą to być co najmniej dwie usługi), które są oferowane przez organizatorów turystyki i agentów turystycznych. Przykładami są wycieczki, wczasy, rajdy,
- obiekt – występuje jedna, główna atrakcja, której mogą towarzyszyć dodatkowe usługi lub inne produkty. Ma charakter punktowy, np. Dąb Bartek czy zamek krzyżacki w Malborku,

- szlak – składa się z wielu miejsc lub obiektów, które są powiązane jedną nadrzędną ideą. Zwykle połączone są one wyznaczoną i oznakowaną trasą. Wzdłuż szlaku można zazwyczaj znaleźć różnorodną infrastrukturę turystyczną, np. Szlak Orlich Gniazd,
- obszar – zdeterminowany obszar geograficzny, w którym znajdują się atrakcje turystyczne, usługi.

Mała infrastruktura turystyczna – to obiekty oraz urządzenia turystyczne, które mają na celu służyć przyjeżdżającym na dany obszar turystom – zaspokajaniu ich potrzeb związanych z bierną oraz aktywną turystyką np.

- miejsca rekreacji
- obiekty kultury (galerie, wystawy itp.)
- szlaki (piesze, rowerowe oraz inne)

Dziedzictwo kulturowe, historyczne, przyrodnicze – zasób rzeczy nieruchomych i ruchomych wraz ze związanymi z nimi wartościami duchowymi, zjawiskami historycznymi i obyczajowymi, z którymi utożsamiają się mieszkańcy regionu, uznawany za godny ochrony dla dobra społeczeństwa i jego rozwoju oraz przekazywania go następnym pokoleniom z uwagi na zrozumiałe i akceptowalne wartości mające znaczenie dla tożsamości i ciągłości rozwoju, dowodzenia prawd i upamiętniania wydarzeń oraz kultywowania poczucia piękna i wspólnoty cywilizacyjnej.

Obiekt sportowy – boisko lub zespół boisk dla różnych dyscyplin sportu wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą np. zapleczem higieniczno-sanitarnym, parkingiem, ciągiem komunikacyjnym, obiektem małej infrastruktury, itp.

5. Określenie misji LGD

Misja

*Jesteśmy organizacją propagującą ekologiczny styl życia w harmonii z przyrodą,
która chroni i promuje nasze dziedzictwo kulturowe i historyczne.*

Wykorzystujemy i rozwijamy w umiejętny sposób walory turystyczne regionu.

*Dbamy o szanse dla młodych ludzi, angażujemy i inspirujemy
społeczność do podejmowania działań na rzecz rozwoju własnego regionu,
a zarazem podniesienia standardów życia.*

6. Wykazanie spójności specyfiki obszaru z celami LSR

Założone do osiągnięcia cele Lokalnej Strategii Rozwoju zostały zaproponowane po dokładnej analizie elementów składających się na specyfikę obszaru LGD – U ŹRÓDEŁ. Czynniki wyróżniające ten teren pozostają we wzajemnej korelacji z zaproponowanymi rozwiązaniami. Daje to podstawę do stwierdzenia, że jest wysoce prawdopodobne osiągnięcie celów LSR zarówno szczegółowych, jak i ogólnych.

Zaczynając od celu ogólnego 1 *LGD – U ŹRÓDEŁ regionem turystycznym* trzeba zdecydowanie stwierdzić, że wpisuje się on w największym stopniu w specyfikę obszaru LGD – U ŹRÓDEŁ. Na dowód można podać następujące jej elementy:

- duża ilość tras turystycznych pieszych i rowerowych, ale brak infrastruktury towarzyszącej,
- „Piekła” – rezerwaty i stanowiska przyrody nieożywionej,
- chęć do pracy i działań zmierzających do rozwoju regionu,
- duża ilość terenów podworskich (możliwość ich adaptacji),
- tradycje rękodzieła żeliwnego, garncarskiego i tkackiego (może to stać się produktem turystycznym),
- zabytki sakralne,
- tereny wokół rzeki Czarnej,
- zalew w Sielpi,
- potrzeba rozbudowy bazy noclegowej,
- festiwal technologiczno-turystyczny „Kuźnice Koneckie” (zasięg regionalny),
- zabytkowy zakład hutniczy w Maleńcu (jeden z niewielu w Polsce),
- święto hodowców ryb i wędkarzy „Konecka Ryba”,
- duża ilość imprez turystyczno-krajoznawczych organizowanych przez PTTK – oddziały w Końskich i Żarnowie.

Teren ten niewątpliwie zasługuje na wysoko rozwiniętą turystykę. Posiada wiele walorów, które mają szansę „przyciągnąć” współczesnego (aktywnego) turystę. Potrzeba jednak przemyślanych działań w tej sferze.

Cel ogólny 2, czyli *LGD – U ŹRÓDEŁ szansą dla młodzieży*, również ewokuje konkretne cechy wyróżniające obszar objęty niniejszą LSR. Można wyróżnić takie jak:

- duża ilość tras turystycznych pieszych i rowerowych, ale niedostateczne ich oznakowanie,
- chęć do pracy i działań zmierzających do rozwoju regionu,

- tradycje rękodzieła żeliwnego, garncarskiego i tkackiego (może to stać się produktem turystycznym),
- duża ilość terenów podworskich (możliwość ich adaptacji),
- aktywność OSP, kół gospodyń wiejskich i zespołów ludowych,
- problem migracji młodych ludzi.

Cele szczegółowe i dążenie do ich realizacji w przypadku tego celu strategicznego ma podwójne znaczenie: z jednej strony będzie wspomagać pozytywy specyfiki obszaru w tym zakresie, z drugiej spróbuje zapobiec negatywnym jej aspektom, czyli przede wszystkim problemowi migracji młodych ludzi, którzy właśnie na tym obszarze powinni pracować i żyć.

Cel ogólny 3 *Ekologiczny obszar LGD – U ŹRÓDEŁ* bezpośrednio nawiązuje do następujących cech charakterystycznych dla obszaru objętego LSR:

- „Piekła” – rezerваты i stanowiska przyrody nieożywionej,
- tereny wokół rzeki Krasnej (objęte obszarem „NATURA 2000”),
- tereny lesiste,
- święto hodowców ryb i wędkarzy „Konecka Ryba”,
- duża ilość rzek i zbiorników wodnych.

Jasnym wydaje się fakt, że elementy te sprzyjają realizacji tego celu. Walory przyrodnicze i geograficzne są niewątpliwym atutem LGD – U ŹRÓDEŁ, dlatego właśnie postanowiono wspomagać ich rozwój. Sprzyjają temu również zaproponowane cele szczegółowe – dzięki ich realizacji specyfika obszaru będzie wykorzystywana bardziej kompleksowo.

Reasumując, należy stwierdzić, że założone do realizacji cele LSR są bardzo spójne ze specyfiką tego obszaru. I właśnie realizacja tych, a nie innych rozwiązań ma szansę stać się czynnikiem warunkującym jego rozwój.

Bardzo ważnym składnikiem popierającym zgodność obranych celów z cechami charakterystycznymi obszaru jest szerokie poparcie społeczne, które wyraźnie dało się odczuć w procesie prac nad obszarami priorytetowymi. A to z kolei daje duże prawdopodobieństwo realizacji tych celów.

7. Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR

Przy planowaniu przedsięwzięć, które zostały zapisane w Lokalnej Strategii Rozwoju, zastosowano podejście zintegrowane. Tylko w sytuacji, gdy współdziałają ze sobą różne

elementy, można mówić o trwałym efekcie działań. Zintegrowany charakter strategii oznacza specyficzne podejście do rozwiązywania problemów poprzez wielosektorowe działania w sferach społecznej, gospodarczej i przyrodniczej.

W przypadku LGD – U ŹRÓDEŁ taka integracja i współdziałanie niewątpliwie występują. Analizując cele i planowane działania, wyraźnie można zauważyć, że każdy z sektorów pozostaje w korelacji z innymi, wzajemnie się one uzupełniają, oddziałując na siebie – zarówno inwestycje w człowieka, jak i te materialne.

Cele i działania zostały skonstruowane w ten sposób, że każdy z przedstawicieli sektorów wchodzących w skład LGD ma możliwość realizacji projektów. Dotyczy to każdego z obszarów priorytetowych, np. turystyka aktywizować będzie do działania zarówno gminy, jak i przedsiębiorców czy osoby prywatne. Z kolei obszar „Ekologia” pozostaje w bezpośrednim związku z turystyką. Obszar „Młodzież” i zawarte w nim elementy także pozwalają na udział każdego z sektorów gospodarki. Występuje łączenie różnych form działalności w przedsięwzięcia zależne i powiązane, uzupełniające się.

Grupy docelowe, do których będzie skierowana pomoc wynikająca z wdrażania LSR, obejmują również podmioty pochodzące z każdego rodzaju partnerstwa. Na realizacji celów, a przez to na rozwoju obszaru skorzystają bowiem wszyscy: zarówno przedsiębiorcy, którzy będą mogli uzyskać dotacje na rozwój swojej działalności, osoby prywatne, dla których rozwój obszaru będzie warunkował poziom życia, jak i sektor publiczny (samorządy), które poprzez uzyskanie wsparcia podniosą jakość świadczonych usług, a przez realizowane inwestycje dołożą swoją cegiełkę do budowania pozytywnego wizerunku regionu.

Planowane do realizacji przedsięwzięcia wykorzystują również zasoby obszaru objętego niniejszą LSR, np. zaplanowane działania na rzecz rozwoju turystyki bazują na przyrodniczej atrakcyjności obszaru (obszary chronionego krajobrazu, rezerваты skalne, tereny objęte programem „Natura 2000”), kulturze i historii (tradycyjne rzemiosło, potrawy kulinarne).

Ważny jest również fakt, że często będzie miała miejsce sytuacja, gdy planowane przedsięwzięcia będą realizowane przez podmioty z tego samego sektora, ale z różnych działów gospodarki.

Reasumując, należy stwierdzić, iż podejście zintegrowane do planowanych przedsięwzięć jest bardzo szerokie. Dotyczy zarówno celów, przedsięwzięć, operacji, jak i związków między różnymi podmiotami uczestniczącymi w ich realizacji. Uwzględnia również w doskonały sposób specyfikę obszaru objętego LSR, jego zasoby lokalne i tożsamość, tworząc tak potrzebny do końcowego sukcesu efekt synergii.

8. Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR

Nowatorstwo, z którym mamy do czynienia w Lokalnej Strategii Rozwoju LGD – U ŻRÓDEŁ, dało się już wyraźnie zauważyć w czasie procesu tworzenia tego dokumentu (będzie o tym mowa przy opisie tego procesu – bardzo szeroki udział społeczny, rozbudowany charakter konsultacji). Innowacyjność podejścia polega na wielotorowości tego pojęcia i rozpatrywać je należy pod różnymi kątami. Może ono bowiem dotyczyć praktycznie wszystkich aspektów niniejszej LSR, np. organizacji procesów zarządzania, nowych produktów i usług czy sposobów wykorzystywania lokalnych zasobów.

Na terenie LGD – U ŻRÓDEŁ przykładami takiej innowacyjności mogą być chociażby:

- stworzenie nowego markowego produktu turystycznego „Piekielny Szlak” poprzez wykorzystywanie lokalnych zasobów,
- pomysł na wykorzystanie rękodzieła żeliwnego i ceramicznego występującego na tym terenie,
- podejście do zagadnienia ekologii,
- podejście do turystyki w sposób aktywizujący różne środowiska jednocześnie (gminy, przedsiębiorcy, osoby prywatne, stowarzyszenia).

Ważnym elementem wskazującym na nowatorstwo jest również szereg pomysłów, które zakładają rozwój czynnika ludzkiego w każdym z obszarów priorytetowych (np. szkolenia, masowe imprezy, wyjazdy itp.). Warto również zaznaczyć, że nie występował on wcześniej w dużym stopniu na terenie LSR. Dlatego ogromne zaangażowanie społeczne w proces tworzenia LSR jest czymś nowym. Szereg spotkań i konsultacji społecznych daje dużą szansę na aktywizację lokalnej społeczności i jej dalsze pozytywne przejawy w przyszłości. Nie można również pominąć faktu, że wypracowane innowacyjne rozwiązania dadzą się bez problemu przenieść na inne obszary (geograficzne i społeczne) – wszędzie tam, gdzie jest szeroki udział społeczny w podejmowaniu decyzji – dzięki czemu decyzje te są bardziej trafne i odpowiadają występującym problemom, a wielostronne podejście do każdej z kwestii pozwala właściwie ją ocenić, zdiagnozować i zaproponować konkretne – trafne rozwiązanie.

9. Określenie procedury oceny zgodności operacji z LSR, procedury wyboru operacji przez LGD, procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, kryteriów, na podstawie których jest oceniana zgodność operacji z LSR oraz kryteriów wyboru operacji, a także procedury zmiany tych kryteriów

Procedury stanowiące załącznik do niniejszego dokumentu:

Załącznik nr 3: Procedura oceny zgodności operacji z LSR

Załącznik nr 4: Procedura wyboru operacji przez LGD

Załącznik nr 5: Procedura odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji

Załącznik nr 6: Procedura zmiany kryteriów oceny zgodności operacji z LSR

Załącznik nr 7: Procedura zmiany kryteriów wyboru operacji

W sprawach nieuregulowanych w procedurach decydują zapisy w LSR, Regulaminie Rady, Statucie LGD i dokumentach regulujących wdrażanie PROW i Osi 4 Leader. W przypadku braku stosownych zapisów decyduje poprzez głosowanie Rada LGD.

Kryteria oceny zgodności operacji z LSR:

1. Zgodność przynajmniej z jednym celem ogólnych LSR:
 - TAK – 1 pkt.
 - NIE – 0 pkt.
2. Zgodność przynajmniej z jednym celem szczegółowym LSR:
 - TAK – 1 pkt.
 - NIE – 0 pkt.
3. Zgodność przynajmniej z jednym przedsięwzięciem zaplanowanym do realizacji w ramach LSR, przewidzianym w *Harmonogramie realizacji budżetu LSR w półroczu*, w którym został ogłoszony nabór wniosków
 - TAK – 1 pkt.
 - NIE – 0 pkt.

4. Wskaźnik produktu, do którego osiągnięcia przyczyni się realizacja operacji jest tożsamy ze wskaźnikiem produktu określonym w LSR dla wskazanego przedsięwzięcia
- TAK – 1 pkt.
 - NIE – 0 pkt.

Operacja jest zgodna z LSR jeżeli w każdym z kryterium otrzyma 1 pkt., łącznie 4 pkt.

Kryteria wyboru operacji

Działanie: Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej

Liczba punktów możliwych do uzyskania: 38

Minimalna liczba punktów niezbędna do wyboru operacji: 11

Kryterium, na podstawie którego ocenia się uzasadnienie realizacji projektu w ramach LSR: uzyskanie co najmniej 5 punktów z kryterium 5, 6 lub 7. Niespełnienie tego kryterium spowoduje niewybranie operacji nawet wtedy, gdy uzyska powyżej określoną minimalną liczbę punktów.

1. Powierzchnia gospodarstwa rolnego, którą posiada wnioskodawca, lub w której pracuje będąc małżonkiem rolnika lub jego domownikiem w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu rolniczym:
 - a. do 5 ha – 4 pkt.,
 - b. więcej niż 5 ha i nie więcej niż 10 ha – 2 pkt.,
 - c. powyżej 10 ha – 1 pkt.
2. Wpływ realizacji operacji na osiągnięcie celów ogólnych i szczegółowych Lokalnej Strategii Rozwoju:
 - a. projekt zgodny z więcej niż jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 3 pkt.,
 - b. projekt zgodny tylko z jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 1 pkt.
3. Operacja komplementarna, uzupełniająca zakres innych operacji zrealizowanych/realizowanych w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR:
 - a. projekt jest komplementarny z więcej niż 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 4 pkt.
 - b. projekt komplementarny jest z 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 2 pkt.

- c. projekt nie jest komplementarny z inną operacją realizowaną/zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR - 0 pkt.
4. Miejsce realizacji projektu*:
- a. miejscowość do 500 mieszkańców – 7 pkt.,
 - b. miejscowość powyżej 500 i nie więcej niż 1000 mieszkańców – 5 pkt.,
 - c. miejscowość powyżej 1000 mieszkańców – 3 pkt.
5. Wykorzystanie lokalnych zasobów:
- a. projekt oparty jest na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego lub historycznego lub przyrodniczego – 5 pkt.,
 - b. projekt nie jest oparty na lokalnych zasobach – 0 pkt.
6. Projekt zakłada utworzenie lub rozwój gospodarstwa agroturystycznego /bazy noclegowej/bazy gastronomicznej
- a. Tak – 5 pkt.
 - b. Nie – 0 pkt.
7. Projekt będzie dotyczył działalności:
- a. bezpośrednio związanej z sektorem turystycznym – 5 pkt.
 - b. niezwiązanej z sektorem turystycznym – 0 pkt.
8. Członkostwo w LGD:
- a. Wnioskodawca jest członkiem LGD powyżej 2 lat – 5 pkt.
 - b. Wnioskodawca jest członkiem LGD powyżej 1 roku – 3 pkt.
 - c. Wnioskodawca jest członkiem LGD poniżej 1 roku – 1 pkt.
 - d. Wnioskodawca nie jest członkiem LGD – 0 pkt.

Działanie: Małe projekty

Liczba punktów możliwych do uzyskania: 42.

Minimalna liczba punktów niezbędna do wyboru operacji: 13.

Kryterium, na podstawie którego ocenia się uzasadnienie realizacji małego projektu w ramach LSR: uzyskanie co najmniej 5 punktów z kryterium 5 lub 6 lub 9. Niespełnienie tego kryterium spowoduje niewybranie operacji nawet wtedy, gdy uzyska powyżej określoną minimalną liczbę punktów.

1. Wpływ realizacji operacji na osiągnięcie celów ogólnych i szczegółowych Lokalnej Strategii Rozwoju:
 - a. projekt zgodny z więcej niż jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 3 pkt.,

- b. projekt zgodny tylko z jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 1 pkt.
2. Operacja komplementarna, uzupełniająca zakres innych operacji zrealizowanych/realizowanych w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR:
 - a. projekt jest komplementarny z więcej niż 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 4 pkt.
 - b. projekt komplementarny jest z 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 2 pkt.
 - c. projekt nie jest komplementarny z inną operacją realizowaną/zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR - 0 pkt.
3. Miejsce realizacji projektu*:
 - a. miejscowość do 500 mieszkańców – 7 pkt.
 - b. miejscowość powyżej 500 i nie więcej niż 1000 mieszkańców – 5 pkt.
 - c. miejscowość powyżej 1000 mieszkańców – 3 pkt.
4. Obszar realizacji projektu:
 - a. więcej niż dwie miejscowości – 5 pkt.
 - b. dwie miejscowości – 3 pkt.
 - c. jedna miejscowość – 1 pkt.
5. **Wykorzystanie lokalnych zasobów:**
 - a. projekt oparty jest na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego lub historycznego lub przyrodniczego – 5 pkt.,
 - b. projekt nie jest oparty na lokalnych zasobach – 0 pkt.
6. **Projekt będzie dotyczył działalności:**
 - a. bezpośrednio związanej z sektorem turystycznym – 5 pkt.
 - b. niezwiązanej z sektorem turystycznym – 0 pkt.
7. Członkostwo w LGD:
 - a. Wnioskodawca jest członkiem LGD powyżej 2 lat – 5 pkt
 - b. Wnioskodawca jest członkiem LGD powyżej 1 roku – 3 pkt.
 - c. Wnioskodawca jest członkiem LGD poniżej 1 roku – 1 pkt.
 - d. Wnioskodawca nie jest członkiem LGD – 0 pkt.
8. Innowacyjność operacji w kontekście przedsięwzięć przewidzianych w LSR:
 - a. operacja o podobnym charakterze nie była wcześniej realizowana w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 3 pkt.

- b. operacja o podobnym charakterze była wcześniej realizowana w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 0 pkt.

9. Operacja skierowana jest:

- a. do grupy odbiorców w wieku poniżej 26 roku życia - 5 pkt
- b. do grupy odbiorców w wieku 26 lat i powyżej - 0 pkt

Działanie: Odnowa i rozwój wsi

Liczba punktów możliwych do uzyskania: 32.

Minimalna liczba punktów niezbędna do wyboru operacji: 10

Kryterium, na podstawie którego ocenia się uzasadnienie realizacji projektu w ramach LSR: uzyskanie co najmniej 5 punktów z kryterium 4 lub 5. Niespełnienie tego kryterium spowoduje niewybranie operacji nawet wtedy, gdy uzyska powyżej określoną minimalną liczbę punktów.

1. Wpływ realizacji operacji na osiągnięcie celów ogólnych i szczegółowych LSR:
 - a. projekt zgodny z więcej niż jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 3 pkt.,
 - b. projekt zgodny tylko z jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 1 pkt.
2. Operacja komplementarna uzupełniająca zakres innych operacji zrealizowanych/realizowanych w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR:
 - a. projekt jest komplementarny z więcej niż 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 4 pkt.
 - b. projekt komplementarny jest z 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 2 pkt.
 - c. projekt nie jest komplementarny z inną operacją realizowaną/zrealizowaną, do realizacji w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR - 0 pkt.
3. Miejsce realizacji projektu*:
 - a. miejscowość do 500 mieszkańców – 10 pkt.
 - b. miejscowość powyżej 500 i nie więcej niż 1000 mieszkańców – 5 pkt.
 - c. miejscowość powyżej 1000 mieszkańców – 3 pkt.
4. Obszar realizacji projektu:
 - a. więcej niż dwie miejscowości – 5 pkt.
 - b. dwie miejscowości – 3 pkt.

c. jedna miejscowość – 1 pkt.

5. Wykorzystanie lokalnych zasobów:

a. projekt oparty jest na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego lub historycznego lub przyrodniczego – 5 pkt.,

b. projekt nie jest oparty na lokalnych zasobach – 0 pkt.

6. Członkostwo w LGD:

a. Wnioskodawca jest członkiem LGD powyżej 2 lat – 5 pkt.

b. Wnioskodawca jest członkiem LGD powyżej 1 roku – 3 pkt.

c. Wnioskodawca jest członkiem LGD poniżej 1 roku – 1 pkt.

d. Wnioskodawca nie jest członkiem LGD – 0 pkt.

Działanie: Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw

Liczba punktów możliwych do uzyskania: 42.

Minimalna liczba punktów niezbędna do wyboru operacji: 13.

Kryterium, na podstawie którego ocenia się uzasadnienie realizacji projektu w ramach LSR: uzyskanie co najmniej 5 punktów z kryterium 5 lub 6 lub 9. Niespełnienie tego kryterium spowoduje niewybranie operacji nawet wtedy, gdy uzyska powyżej określoną minimalną liczbę punktów.

1. Liczba zaplanowanych do utworzenia miejsc pracy w przeliczeniu na pełny etat średniorocznie:

a. więcej niż 2 – 4 pkt.,

b. 2 – 2 pkt.,

c. 1 – 1 pkt.

2. Wpływ realizacji operacji na osiągnięcie celów ogólnych i szczegółowych LSR:

a. projekt zgodny z więcej niż jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 3 pkt.,

b. projekt zgodny tylko z jednym celem ogólnym i szczegółowym i przedsięwzięciem – 1 pkt.

3. Operacja komplementarna uzupełniająca zakres innych operacji zrealizowanych/realizowanych w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR:

a. projekt jest komplementarny z więcej niż 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 4 pkt.

- b. projekt komplementarny jest z 1 inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR – 2 pkt.
 - c. projekt nie jest komplementarny z inną operacją realizowaną lub zrealizowaną w ramach przedsięwzięć przewidzianych w LSR - 0 pkt.
4. Miejsce realizacji projektu*:
- a. miejscowość do 500 mieszkańców – 10 pkt.
 - b. miejscowość powyżej 500 i nie więcej niż 1000 mieszkańców – 5 pkt.
 - c. miejscowość powyżej 1000 mieszkańców – 3 pkt.
- 5. Wykorzystanie lokalnych zasobów:**
- a. projekt oparty jest na lokalnych zasobach dziedzictwa kulturowego lub historycznego lub przyrodniczego – 5 pkt.,
 - b. projekt nie jest oparty na lokalnych zasobach – 0 pkt.
- 6. Projekt będzie dotyczył działalności:**
- a. bezpośrednio związanej z sektorem turystycznym – 5 pkt.
 - b. niezwiązanej z sektorem turystycznym – 0 pkt.
7. Operacja zakłada:
- a. Założenie działalności gospodarczej – 3 pkt.
 - b. Rozwinięcie istniejącej działalności gospodarczej – 1 pkt.
8. Członkostwo w LGD:
- a. Wnioskodawca jest członkiem LGD powyżej 2 lat – 3 pkt.
 - b. Wnioskodawca jest członkiem LGD powyżej 1 roku – 2 pkt.
 - c. Wnioskodawca jest członkiem LGD poniżej 1 roku – 1 pkt.
 - d. Wnioskodawca nie jest członkiem LGD – 0 pkt.
- 9. Beneficjentem ubiegającym się o przyznanie pomocy jest:**
- a. osoba w wieku od 18 do 45 roku życia - 5 pkt.
 - b. osoba w wieku poza przedziałem określonym w literze a. - 0 pkt.

***Miejsce realizacji projektu** – w przypadku gdy, operacja jest realizowana w więcej niż jednej miejscowości, wyliczana jest średnia punktów, na podstawie liczby mieszkańców w każdej z miejscowości, które zasięgiem obejmuje realizowana operacja

Określenie budżetu LSR dla każdego roku jej realizacji

Rok	Kategoria kosztu / wydatku	Działania Osi 4 Leader											Razem Oś 4
		4.1/413 Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju					4.21 Wdrażanie projektów współpracy			4.31 Funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania			
		Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	Odnowa i rozwój wsi	Małe projekty	Razem 4.1/413	Przygotowanie projektów współpracy	Realizacja projektów współpracy	Razem 4.21	Funkcjonowanie LGD (koszty bieżące)	Nabywanie umiejętności i aktywizacja	Razem 4.31	
2008-2009	całkowite	0,00	0,00	1 502 423,07	0,00	1 502 423,07	0,00	0,00	0,00	133 279,78	62 881,05	196 160,83	1 698 583,90
	kwalfikowane	0,00	0,00	1 502 423,07	0,00	1 502 423,07	0,00	0,00	0,00	133 279,78	62 881,05	196 160,83	1 698 583,90
	do refundacji	0,00	0,00	976 575,00	0,00	976 575,00	0,00	0,00	0,00	133 279,78	62 881,05	196 160,83	1 172 735,83
2010	całkowite	0,00	1 192 000,00	0,00	362 535,34	1 554 535,34	0,00	0,00	0,00	267 254,39	97 421,59	364 675,98	1 919 211,32
	kwalfikowane	0,00	1 192 000,00	0,00	362 535,34	1 554 535,34	0,00	0,00	0,00	267 254,39	97 421,59	364 675,98	1 919 211,32
	do refundacji	0,00	596 000,00	0,00	253 774,74	849 774,74	0,00	0,00	0,00	267 254,39	97 421,59	364 675,98	1 214 450,72
2011	całkowite	200 000,00	0,00	2 130 599,65	229 630,05	2 560 229,70	6 937,48	0,00	6 937,48	230 736,30	49 251,27	279 987,57	2 847 154,75
	kwalfikowane	200 000,00	0,00	2 130 599,65	229 630,05	2 560 229,70	6 937,48	0,00	6 937,48	230 736,30	49 251,27	279 987,57	2 847 154,75
	do refundacji	100 000,00	0,00	1 704 479,72	160 741,04	1 965 220,76	6 937,48	0,00	6 937,48	230 736,30	49 251,27	279 987,57	2 252 145,81
2012	całkowite	158 813,00	0,00	0,00	230 310,42	389 123,42	0,00	136 755,97	136 755,97	307 692,27	93 011,23	400 703,50	926 582,89
	kwalfikowane	158 813,00	0,00	0,00	230 310,42	389 123,42	0,00	136 755,97	136 755,97	307 692,27	93 011,23	400 703,50	926 582,89
	do refundacji	79 406,50	0,00	0,00	184 248,34	263 654,84	0,00	136 755,97	136 755,97	307 692,27	93 011,23	400 703,50	801 114,31
2013	całkowite	0,00	2 904 651,00	2 058 713,75	1 228 082,69	6 191 447,44	0,00	71 306,55	71 306,55	316 522,42	52 826,86	369 349,28	6 632 103,27
	kwalfikowane	0,00	2 904 651,00	2 058 713,75	1 228 082,69	6 191 447,44	0,00	71 306,55	71 306,55	316 522,42	52 826,86	369 349,28	6 632 103,27
	do refundacji	0,00	1 452 325,50	1 646 971,00	982 466,15	4 081 762,65	0,00	71 306,55	71 306,55	316 522,42	52 826,86	369 349,28	4 522 418,48
2014	całkowite	0,00	0,00	0,00	231 265,02	231 265,02	0,00	0,00	0,00	232 064,82	131 649,57	363 714,39	594 979,41
	kwalfikowane	0,00	0,00	0,00	231 265,02	231 265,02	0,00	0,00	0,00	232 064,82	131 649,57	363 714,39	594 979,41
	do refundacji	0,00	0,00	0,00	185 012,01	185 012,01	0,00	0,00	0,00	238 687,28	125 027,11	363 714,39	548 726,40
2015	całkowite	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	95 827,56	9 580,89	105 408,45	105 408,45
	kwalfikowane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	95 827,56	9 580,89	105 408,45	105 408,45
	do refundacji	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	95 827,56	9 580,89	105 408,45	105 408,45
2008-2015	całkowite	358 813,00	4 096 651,00	5 691 736,47	2 281 823,52	12 429 023,99	6 937,48	208 062,52	215 000,00	1 590 000,00	490 000,00	2 080 000,00	14 724 023,99
	kwalfikowane	358 813,00	4 096 651,00	5 691 736,47	2 281 823,52	12 429 023,99	6 937,48	208 062,52	215 000,00	1 590 000,00	490 000,00	2 080 000,00	14 724 023,99
	do refundacji	179 406,50	2 048 325,50	4 328 025,72	1 766 242,28	8 322 000,00	6 937,48	208 062,52	215 000,00	1 590 000,00	490 000,00	2 080 000,00	10 617 000,00

HARMONOGRAM REALIZACJI BUDŻETU LSR

Cel Ogólny	Lp.	Przedsięwzięcie	Wartość przeznaczona na wsparcie przedsięwzięcia	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
				I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
„LGD - U ŹRÓDEŁ” regionem turystycznym	1.1.1	Oznakowanie infrastruktury turystycznej i okolicy turystycznej	298 599,73			10000,00	10000,00	10000,00		25000,00		14810,84	148788,89	80000,00			
	1.1.2	Wydanie materiałów promocyjnych produktów turystycznych	278 254,61			14000,00	10000,00	6000,00		15490,98			153751,62	79012,01			
	1.2.1	Opracowanie dokumentacji, wytyczenie, oznakowanie i budowa małej infrastruktury turystycznej przy Piekelnym Szlaku	704 179,33						348343,00				238209,00	117 627,00			
	1.2.2	Organizowanie wydarzeń turystycznych lub kulturalnych przy Piekelnym Szlaku	138 680,00											138680,00			
	1.3.1	Wspieranie działalności gospodarczej w obszarze turystycznym i okolicy turystycznym	100 000,00					100000,00									
	1.3.2	Wspieranie działalności gospodarczej w obszarze turystycznym i okolicy turystycznym	596 000,00				296000,00						300000,00				
	1.4.1	Kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów, zwyczajów oraz tradycyjnych zawodów i rzemiosła	86 373,62			40000,00	19073,62	27300,00									
	1.4.2	Rewitalizacja budynków wpisanych do rejestru zabytków lub woj. ewidencji zabytków oraz obiektów małej architektury, odnawianie lub konserwacja lokalnych pomników historycznych i miejsc pamięci	733 858,00										389893,00	343965,00			
	1.4.3	Przebudowa lub remont obiektów wpisanych do rejestru zabytków	0,00														
„LGD - U ŹRÓDEŁ” szansą dla młodzieży	2.1.1	Wspieranie działalności gospodarczej osób w wieku 18 – 45 lat	79406,50							79406,50							
	2.1.2	Wspieranie działalności gospodarczej osób w wieku 18 – 45 lat	1 200 000,00				300000,00					600000,00	300000,00				
	2.2.1	Warsztaty i szkolenia umożliwiające nabywanie nowych umiejętności	101 180,00			10000,00	5000,00	6000,00		16000,00		21500,00	42680,00				
	2.2.2	Mała Liga Sportowa	128 521,63			10000,00	10000,00	27618,93		20000,00			60902,70				
	2.2.3	Promowanie trybu życia bez uzależnień	142 525,72			10000,00	10000,00	13345,72		15000,00		18500,00	75680,00				
	2.3.1	Budowa, przebudowa lub remont obiektów sportowych	832 887,26	337202,00				495685,26									
	2.3.2	Budowa, remont, wyposażenie domów kultury i świetlic wiejskich	1 203 368,69	315194,00				509518,69					378656,00				
2.3.3	Budowa, przebudowa lub remont placów zabaw dla dzieci na terenach wiejskich	925 990,74	324179,00				350932,74					250879,00					
Ekologiczny obszar „LGD - U ŹRÓDEŁ”	3.1.1	Konkursy proekologiczne	52 977,79			9867,00	9000,00	6300,00		5133,00		9997,79	12680,00				
	3.1.2	Wydarzenia propagujące zdrowy tryb życia	162 178,33			25824,12	5000,00	39676,42		20000,00		5076,98	66600,81				
	3.2.1	Działania przedsiębiorstw mające na celu poprawę wpływu swojej działalności na środowisko naturalne	300 000,00									300000,00					
	3.2.2	Efektywne wykorzystanie walorów środowiskowych do celów rekreacyjnych, edukacyjnych, promocyjnych	45 330,73			10000,00	5000,00			20000,00		10330,73					
	3.2.3	Wspieranie działań mających na celu zastosowanie odnawialnych źródeł energii	123 988,95			10000,00	10000,00	20000,00		33124,36			50864,59				
	3.3.1	Działania edukacyjne w zakresie prowadzenia gospodarstwa ekologicznego	87 698,37			4010,00	7000,00	4500,00		14500,00			31688,37	26000,00			
	3.3.2	Wspieranie istniejących i nowo powstających gospodarstw ekologicznych i ekoturystycznych	0,00														
SUMA PRZEDSIĘWZIĘCIA			8 322 000,00	0	976 575	153701,12	696073,62	1 616 877,76	348 343	263 654,84	0	2159197,34	1922565,31	185012,01	0	0	0
					976 575,00	849 774,74	1 965 220,76	263 654,84	408 176,65	185 012,01	0						
Wdrażanie projektów współpracy			215 000,00	0,00	0,00	6 937,48	136 755,97	71 306,55	0,00	0,00							
Funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania			2 080 000,00	196 160,83	364 675,98	279 987,57	400 703,50	369 349,28	363 714,39	105 408,45							
SUMA LSR			10 617 000,00	1 172 735,83	1 214 450,72	2 252 145,81	801 114,31	4 522 418,48	548 726,40	105 408,45							
Różnicowanie			179 406,50		2 048 325,50		1 766 242,28		4 328 025,72								
Mikroprzedsiębiorstwa																	
Małe projekty																	
Odnowa i rozwój wsi																	

8. Opis procesu przygotowania i konsultowania LSR

Proces tworzenia Lokalnej Strategii Rozwoju dla LGD – U ŹRÓDEŁ został opracowany i przeprowadzony w sposób kompleksowy. Wielorakość podjętych działań daje podstawę do stwierdzenia, że wypracowany dokument zawiera bogatą analizę, a także w odpowiedni sposób określa cele i kierunki rozwoju obszaru nim objętego. Również zaplanowane przedsięwzięcia mają konkretne odzwierciedlenie w potrzebach regionu, które zostały w precyzyjny sposób zdiagnozowane.

*Jedno z zebrań Zespołu ds. Lokalnej Strategii Rozwoju
Smyków*

W każdym etapie powstawania LSR brali czynny udział członkowie Stowarzyszenia LGD – U ŹRÓDEŁ oraz mieszkańcy terenu 9 gmin, na którym ono działa. W pracach stosowano zasadę partnerstwa, co jest ogromnie ważne przy tego typu przedsięwzięciach. Merytoryczne wsparcie konsultantów i moderatorów z Konsorcjum InicjatywaLokalna.pl nakierowane było przede wszystkim na zaplanowanie prac

tworzenia LSR oraz ich koordynację, podsumowanie i zebranie informacji, by nadać im ostateczny kształt. Dzięki takiej przyjętej filozofii działania Lokalna Strategia Rozwoju stała się przede wszystkim dokumentem dla mieszkańców obszaru, w którego powstawanie każdy z nich miał możliwość się włączyć.

Został powołany specjalny Zespół Koordynujący prace nad LSR oraz powstała sieć Gminnych Koordynatorów ds. LSR – nie istniała więc obawa, że jakaś ważna kwestia dotycząca przyszłości i rozwoju obszaru zostanie niezauważona czy pominięta.

Prace nad obszarem priorytetowym „Ekologia” – Jeźów

Zaplanowane różnorodne warsztaty były doskonałą okazją do wypowiedzenia się i konsultacji ekspertów z dziedzin priorytetowych, czyli młodzieży, ekologii, turystyki z dziedzictwem historycznym i kulturowym. Dodatkowo bardzo duża ilość przeprowadzonych konsultacji społecznych (m.in. ankiety wśród mieszkańców obszaru LGD, spotkania i warsztaty z młodzieżą) są

dowodem, że Lokalna Strategia Rozwoju jest adekwatna do istniejącej sytuacji, a działania, które przewiduje, mają dużą szansę przynieść w przyszłości oczekiwane efekty.

Nadrzędna zasada, która przyświecała twórcom strategii, to szeroko rozumiane partnerstwo. Bowiem tylko w sytuacji, gdy dojdzie do współdziałania trzech najważniejszych sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego, można mówić o zintegrowanym zakresie podejmowanych działań.

W czasie pracy nad LSR eksperci często wykorzystywali warsztatowe metody aktywizujące uczestników („mapy myśli”, „burze mózgów”, dyskusje wielokrotne) – świadczy to o nowoczesnym podejściu do problemu i liczeniu się z głosem każdego mieszkańca regionu, a to w Lokalnej Strategii Rozwoju jest najważniejsze.

Jedna z edycji warsztatów z młodzieżą terenu LGD – Stąporków

Na każdym spotkaniu Zespołu Koordynującego były prezentowane wnioski i rezultaty z dotychczasowych działań; umożliwiało to śledzenie postępów prac oraz pomagało wykryć i usunąć ewentualne błędy czy nie do końca wyjaśnione kwestie.

Etapem kończącym proces tworzenia LSR była jej prezentacja na Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia, gdzie powstały dokument został poddany głosowaniu i przyjęty. Wszystkie ankiety, listy obecności, opracowania i dokumentacja fotograficzna jest w posiadaniu LGD.

Elementy procesu przygotowania i konsultacji LSR:

1. Powołanie przedstawiciela Zarządu LGD – Koordynatora ds. LSR
2. Funkcja Koordynatora Gminnego LSR
3. Zespół Koordynacyjny LSR
4. Punkt kontaktowy i informacyjno-konsultacyjny w każdej gminie
5. Otwarte spotkanie konsultacyjne w każdej gminie
6. Badanie ankietowe poprzez indywidualny wywiad w miejscowości – siedzibie gminy
7. Warsztaty z liderami obszarów priorytetowych
8. Konferencja konsultacyjno-podsumowująca
9. Udostępnienie LSR do konsultacji na WWW
10. Prezentacja na Walnym Zebraniu Członków

Metodologia pracy nad LSR zakładała maksymalne zaangażowanie osób i organizacji z terenu LGD do wypracowania dokumentu. Realizacja powstałej w ten sposób LSR, dzięki uzyskanej dotacji, będzie miała bardzo duże szanse na osiągnięcie założonych celów. Osoby i organizacje tworzące LGD utożsamiają się z LSR.

Po przeprowadzonych analizach i wyborze metodologii prac został powołany Zespół Koordynujący, składający się z przedstawicieli każdej z gmin. Powołano również Koordynatorów Gminnych, którzy reprezentowali gminę w pracach nad LSR oraz jednocześnie pełnili funkcję punktu kontaktowego i informacyjno-konsultacyjnego dla mieszkańców danej Gminy. We wszystkich etapach prac brali udział przedstawiciele trzech sektorów: społecznego, gospodarczego oraz publicznego. Na początku każdego ze spotkań prezentowane były wyniki dotychczasowych prac a uczestnicy otrzymywali stosowne materiały informacyjne. Informacje o otwartych spotkaniach były umieszczane na WWW LGD. W ramach konsultacji LSR kompletny dokument został umieszczony na stronie internetowej LGD, co umożliwiło wszystkim zainteresowanym wniesienie uwag przed Walnym Zebraniem Członków przyjmującym LSR.

Łącznie we wszystkich działaniach związanych z opracowaniem LSR wzięło udział ponad 500 osób. Listy obecności ze spotkań oraz inne dokumenty potwierdzające ten fakt znajdują się w biurze LGD.

10. Opis procesu wdrażania i aktualizacji LSR

Za proces wdrażania i aktualizacji niniejszego dokumentu odpowiedzialne jest Stowarzyszenie LGD – U ŹRÓDEŁ. Odpowiada ono za powierzone jej środki publiczne, za ich wykorzystanie zgodnie z zaplanowanymi działaniami i poprawne rozliczenie.

W procesie wdrażania i aktualizacji LSR biorą udział następujące podmioty:

- Zarząd Stowarzyszenia,
- Rada Stowarzyszenia,
- Walne Zebranie Członków,
- Komisja Rewizyjna,
- pracownicy Biura Stowarzyszenia,
- inne podmioty (np. doradcze), o ile zostanie wyartykułowana taka potrzeba.

Głównym celem środków pochodzących z programu „LEADER” jest aktywizacja lokalnej społeczności tak, by w jak największym stopniu stymulowała ona rozwój lokalny obszaru objętego LSR. Dlatego proces wdrażania i aktualizacji LSR realizuje tę zasadę, uwzględniając jak najszerszy udział partnerów LGD i mieszkańców.

Podstawowym elementem, który należy zaznaczyć w tym punkcie, jest wszechstronna informacja i promocja LSR, która pozwoli na płynne wdrażanie tego dokumentu. W tym celu powstała strona WWW Stowarzyszenia (www.uzrodel.pl), która ma spełniać to zadanie. Internet to obecnie standardowe i bardzo efektywne narzędzie, dlatego postanowiono się nim posłużyć. Na stronie WWW zawarte są wszystkie aktualności, dokumenty, fotografie dotyczące LSR, procesu jej powstawania, wdrażania i aktualizacji, raporty. Funkcjonuje również forum dyskusyjne, pozwalające każdemu zainteresowanemu odnieść się do tych kwestii. Dodatkowo w biurze LGD codziennie jeden z jego pracowników pełni dyżur informacyjny, służąc pomocą w uzyskaniu przez zainteresowane osoby potrzebnych wiadomości. Systematycznie pojawiają się informacje w lokalnej prasie, rozgłośniach radiowych i TV.

Lp.	Etap wdrażania LSR	2009				2010				2011				2012				2013				
		I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	
1	Złożenie dokumentów na konkurs Zarządu Województwa Świętokrzyskiego dla LGD	x																				
2	Uruchomienie na WWW zakładki dotyczącej tylko LSR oraz umieszczanie tam aktualnych informacji z wdrażania, uruchomienie opcji newslettera wysyłającego aktualności do wszystkich zapisanych na liście dystrybucyjnej	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3	Przesłanie LSR do członków LGD		x																			
4	Opracowanie i wydanie ulotki jako wyciągu z LSR (zawierający między innymi najważniejsze informacje dotyczące przedsięwzięć na które będzie można uzyskać dofinansowanie oraz planowane terminy ogłaszania naborów) oraz jej dystrybucja wśród mieszkańców		x			x				x				x						x		
5	Sporządzanie i dystrybucja poprzez media raportów z wdrażania i planów na najbliższy rok		x			x				x				x						x		
6	Prowadzenie punktu informacyjnego w biurze LGD	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
7	Tablice informacyjne w budynku każdego Urzędu Gminy	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
8	Prowadzenie bazy potencjalnych beneficjentów zainteresowanych konkretnymi przedsięwzięciami - w przypadku określenia daty ogłoszenia konkursu do zainteresowanych beneficjentów będzie przekazywana (w formie uzgodnionej z beneficjentem) informacja na ten temat	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Aktualizacja LSR ma za zadanie jeszcze lepsze jej dostosowanie do potrzeb obszaru, efektywniejsze wykorzystanie przysługujących środków, szybkie reagowanie na zmiany sytuacji, uwzględnienie potrzeb społecznych wynikłych już w trakcie realizacji LSR. Najlepszym sposobem, by odbywała się ona płynnie oraz przynosiła spodziewane efekty, będzie zastosowanie podobnych metod i rozwiązań, które sprawdziły się już w procesie tworzenia niniejszego dokumentu.

Z wnioskiem do Zarządu LGD o aktualizację LSR może wystąpić:

1. Rada LGD,
2. Komisja Rewizyjna LGD,
3. Zarząd z własnej inicjatywy,
4. grupa członków licząca powyżej 10% wszystkich członków LGD.

Lp.	Zakres aktualizacji LSR / zmiana	Proces niezbędnych konsultacji aktualizacji LSR	Organ wprowadzający aktualizację
1	Struktury Rady LGD, Składu, kwalifikacji i doświadczenia członków Rady, Regulaminu Rady	Wnioskodawca ma obowiązek uzyskać pozytywną opinię Zarządu LGD. Co najmniej na 14 dni przed walnym Zebraniem Członków LGD informacja o propozycji zmiany musi zostać umieszczona na WWW LGD	Walne Zebranie Członków LGD
2	Procedury oceny zgodności operacji z LSR i wyboru operacji	Wnioskodawca ma obowiązek uzyskać pozytywną opinię Zarządu LGD. Co najmniej na 14 dni przed walnym Zebraniem Członków LGD informacja o propozycji zmiany musi zostać umieszczona na WWW LGD	Walne Zebranie Członków LGD
3	Kryteria oceny zgodności wniosku z LSR, Kryteria oceny wniosku	Wnioskodawca ma obowiązek uzyskać pozytywną opinię Zarządu LGD. Co najmniej na 14 dni przed walnym Zebraniem Członków LGD informacja o propozycji zmiany musi zostać umieszczona na WWW LGD	Walne Zebranie Członków LGD
4	Celów ogólnych, Celów szczegółowych	Wnioskodawca ma obowiązek przeprowadzić proces konsultacji polegający na zorganizowaniu warsztatów z osobami i podmiotami potencjalnie zainteresowanymi uzyskaniem wsparcia w ramach istniejących celów, osobami i podmiotami zainteresowanymi uzyskaniem wsparcia w ramach proponowanych celów oraz po przedstawieniu wyników z warsztatów musi uzyskać pozytywną opinię Zarządu LGD. Co najmniej na 14 dni przed walnym Zebraniem Członków LGD informacja o propozycji zmiany musi zostać umieszczona na WWW LGD	Walne Zebranie Członków LGD
5	Przedsięwzięć, kwot przeznaczonych na każde przedsięwzięcie, wskaźnika produktu, rezultatu i oddziaływania, wskaźników osiągnięcia celów	Wnioskodawca ma obowiązek przeprowadzić proces konsultacji polegający na zorganizowaniu warsztatów z osobami i podmiotami potencjalnie zainteresowanymi uzyskaniem wsparcia w ramach istniejących przedsięwzięć, osobami i podmiotami zainteresowanymi uzyskaniem wsparcia w ramach proponowanych przedsięwzięć oraz po przedstawieniu wyników z warsztatów musi uzyskać pozytywną opinię Zarządu LGD. Co najmniej na 14 dni przed walnym Zebraniem Członków LGD informacja o propozycji zmiany musi zostać umieszczona na WWW LGD	Walne Zebranie Członków LGD
6	Harmonogramu wdrażania przedsięwzięć, proces wdrażania i aktualizacji LSR, Zasad i sposobów ewaluacji własnej	Wnioskodawca ma obowiązek uzyskać pozytywną opinię Zarządu LGD. Co najmniej na 14 dni przed walnym Zebraniem Członków LGD informacja o propozycji zmiany musi zostać umieszczona na WWW LGD	Walne Zebranie Członków LGD
7	Innych elementów LSR	Wnioskodawca ma obowiązek uzyskać pozytywną opinię Zarządu LGD. Co najmniej na 14 dni przed walnym Zebraniem Członków LGD informacja o propozycji zmiany musi zostać umieszczona na WWW LGD	Walne Zebranie Członków LGD

11. Zasady i sposób dokonywania oceny (ewaluacji) własnej

Ocena własna – ewaluacja – prowadzona będzie przez specjalnie do tego powołany uchwałą Zarząd LGD **Zespół Ewaluacyjny**. Do udziału w pracach Zespołu zaproszenie otrzyma 2 przedstawicieli:

- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- innych LGD działających na terenie województwa świętokrzyskiego,
- Komisji Rewizyjnej LGD,
- potencjalnych beneficjentów z obszaru LGD reprezentujących sektor społeczny,
- potencjalnych beneficjentów z obszaru LGD reprezentujących sektor gospodarczy,
- potencjalnych beneficjentów z obszaru LGD reprezentujących sektor publiczny,
- pracowników Biura Stowarzyszenia,
- Rady LGD,
- Świętokrzyskiego Biura Rozwoju Regionalnego,
- uczelni wyższych,
- Zarządu LGD.

Ewaluacja własna dotyczyć będzie:

- procesu wdrażania LSR,
- osiąganych wskaźników realizacji celów LSR,
- obowiązujących procedur,
- funkcjonowania organów LGD i Biura Stowarzyszenia.

Zespół Ewaluacyjny będzie się zbierał co najmniej raz w roku. Podczas pierwszego posiedzenia zwołanego przez Prezesa LGD, Zespół określi zasady działania oraz wybierze Przewodniczącego Zespołu. Kolejne posiedzenie będzie zwoływane przez Prezesa na wniosek Przewodniczącego Zespołu Ewaluacyjnego lub Zarządu LGD.

Wraz z zaproszeniem na każde posiedzenie Zespołu, Prezes Zarządu przesyła informację prezentującą:

1. aktualny stopień realizacji celów określonych przez LGD do osiągnięcia przez realizację LSR,
2. planowane przedsięwzięcia mające doprowadzić do osiągnięcia celów określonych w LSR,

3. stopień realizacji wniosków wynikających z informacji uzyskanych w trakcie dokonywania ewaluacji własnej podczas ostatniego posiedzenia Zespołu,
4. wyniki ankiet przeprowadzonych przez Biuro Stowarzyszenia LGD wśród beneficjentów i potencjalnych beneficjentów LSR.

Z każdego posiedzenia Zespołu zostanie sporządzony protokół zawierający konkretne wnioski wynikające z dokonania ewaluacji. Protokół będzie niezwłocznie przekazywany Prezesowi Zarządu, Przewodniczącemu Komisji Rewizyjnej, Przewodniczącemu Rady LGD i Dyrektorowi Biura Stowarzyszenia w celu zapoznania się z wynikami ewaluacji i zajęcia w ciągu 14 dni stanowiska w sprawach dotyczących danego organu LGD.

12. Określenie powiązań LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym tym LSR

Niniejsza LSR nie jest jedynym dokumentem określającym sposoby rozwoju opisywanego obszaru. Istnieje wiele innych organizacji i instytucji, które tworzą takie dokumenty o charakterze strategicznym. Zadaniem LSR jest uwzględnienie tych programów, niejako wpisanie się w nie zgodnie z zasadą zintegrowania. Wtedy działania realizowane

na tym terenie będą odpowiednio wzmocnione, bardziej efektywne, pozwolą na uniknięcie błędów popełnionych wcześniej. Określenie takich powiązań niewątpliwie podnosi efektywność i przydatność samej LSR.

Poniżej zaprezentowano korelację Strategii z najważniejszymi dokumentami planistycznymi występującymi na tym terenie:

- **„Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013, Narodowa Strategia Spójności”**
 - Strategia Rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, Cele polityki spójności w Polsce wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie, 5.4.1. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa, 5.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej, 5.4.6. Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

- **„Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020”**
 - Cel 1 „Przyspieszenie rozwoju bazy ekonomicznej i wzrostu innowacyjności województwa”, Priorytet 3 „Kształtowanie specjalizacji regionalnej w gospodarce”, Punkt 1 „Tworzenie Warunków dla rozwoju skupisk współpracujących przedsiębiorstw”, Punkt 2 „Wspieranie rozwoju specyficznych dla regionu sektorów gospodarki, w szczególności działających w oparciu o wykorzystanie zasobów naturalnych województwa”, Punkt 5 „Kreowanie i wspieranie produktów regionalnych”.
 - Cel 2 „Rozwój zasobów ludzkich”, Priorytet 1 „Doskonalenie systemu szkolnictwa z uwzględnieniem rynku pracy”, Punkt 2 „Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy”, Priorytet 3 „Rozwój form kształcenia ustawicznego”, Punkt 1 „Upowszechnienie, poprawa jakości i zwiększenie różnorodności kierunków kształcenia ustawicznego”, Priorytet 4 „Aktywna polityka rynku pracy”, Punkt 5 „Wspieranie przedsiębiorczości...”.
 - Cel 3 „Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody i dóbr kultury”, Priorytet 1 „Tworzenie warunków zrównoważonego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania systemów ekologicznych”, Punkty: 1, 2, 3, 5, 7, 10, 11, Priorytet 2 „Ochrona i udostępnienie dziedzictwa kulturowego”, Punkt 3 „Zwiększanie roli zabytków w roli turystyki i przedsiębiorczości”, Priorytet 3 „Tworzenie warunków rozwoju turystyki, sportu i rekreacji”, Punkty: 1, 2, 4, 5, 6.
 - Cel 4 „Wzmocnienie potencjału instytucjonalnego województwa”, Priorytet 5 „Marketing Regionalny”, Punkt 1 „Kształtowanie atrakcyjnego wizerunku regionu i kreowanie marki regionalnej”.
 - Cel 6 „Aktywizacja rolnictwa i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich”.
- **„Strategia Rozwoju Turystyki w województwie świętokrzyskim na lata 2006-2014”**
 - Wszystkie obszary priorytetowe („Produkt”, „Rozwój Zasobów Ludzkich”, „Marketing i Promocja”, „Przestrzeń turystyczna”, „Otoczenie Instytucjonalne”).
- **„Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego”**
 - Cel Warunkujący 2 „Efektywne wykorzystanie miejscowych potencjałów rozwoju”.
 - Cel Warunkujący 4 „Aktywna ochrona wartości i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju i bezpieczeństwa ekologicznego województwa”.
- **„Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego na lata 2007-2020”**

- Obszar Priorytetowy „Jakość życia”, Cel strategiczny „Podniesienie poziomu jakości życia”, Cel szczegółowy „Wzrost znaczenia sportu, kultury, turystyki i rekreacji w życiu mieszkańców regionu”.
- Obszar priorytetowy „Obszary Wiejskie”, Cel strategiczny „Trwały i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich”.
- Obszar priorytetowy „Rynek Pracy”, Cel strategiczny „Podniesienie ogólnego poziomu zatrudnialności i mobilności zawodowej mieszkańców województwa”, Cel szczegółowy „Tworzenie mechanizmów i warunków dla zwiększenia zatrudnienia”.
- Obszar priorytetowy „Wizerunek”, Cel strategiczny „Tworzenie wizerunku regionu przyjaznego i atrakcyjnego dla podejmowania współpracy, inwestowania i życia mieszkańców”, Cel szczegółowy „Korelacja działań służących promocji gospodarczej, możliwości inwestycyjnych i atrakcyjności przyrodniczej i turystycznej regionu w celu podniesienia ich spójności i efektywności”.
- Obszar priorytetowy „Ład przestrzenny”, Cel strategiczny „Uporządkowanie gospodarki przestrzennej”, Cel szczegółowy „Zachowanie cennych wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych regionu”.
- Obszar priorytetowy „Tożsamość regionalna”, Cel strategiczny „Umocnienie identyfikacji mieszkańców z województwem”, Cel szczegółowy „Rozwój i promocja kultury i turystyki w regionie ”.
- Obszar priorytetowy „Ochrona środowiska”, Cel strategiczny „Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez poprawę jakości środowiska”, Cel szczegółowy „Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa”.
- **„Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego”**
 - III.5. Problematyka obszarów wiejskich
 - III.6. System ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego
 - III.8. Problematyka rozwoju turystyki i rekreacji

Zapisy LSR są zgodne z dokumentami strategicznymi poszczególnych powiatów i gmin, na terenie których będzie ona wdrażana – wymienić tu można chociażby powiatowe i gminne strategie rozwoju, plany rozwoju lokalnego, czy wieloletnie plany inwestycyjne.

Lokalna Strategia Rozwoju dzięki tej zgodności niewątpliwie przyczyni się nie tylko do rozwoju obszaru nią objętego, ale również do rozwoju całego regionu. Stanie się tak dzięki zjawisku korelacji kierunków określonych w LSR z kierunkami opisywanymi w innych dokumentach planistycznych.

15. Wskazanie planowanych działań, przedsięwzięć lub operacji realizowanych przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze objętym LSR

Działania, które LGD planuje podjąć w ramach innych programów, mają za zadanie przede wszystkim wspierać zapisy LSR, ale również ogólnie pojęty rozwój obszaru nią objętego. Realizowane projekty dotyczyć będą przede wszystkim:

1. tworzenia warunków sprzyjających podnoszeniu zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych (m.in. działania na rzecz dalszego doskonalenia bądź zmiany kwalifikacji zawodowych w formie szkoleń, kursów i praktyk oraz możliwości zdobycia doświadczeń zawodowych w miejscu pracy),
2. rozwoju przedsiębiorczości i samozatrudnienia, obejmując m.in. doradztwo, szkolenia oraz usługi finansowo-prawne, adresowane do osób pragnących rozpocząć własną działalność gospodarczą.
3. Tworzenie i funkcjonowania oddolnych, lokalnych inicjatyw powoływanych przez mieszkańców obszarów wiejskich na rzecz rozwoju edukacji i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców wsi.

W celu zabezpieczenia się przed podwójnym finansowaniem działań i nakładaniem się pomocy zostaną wdrożone następujące zasady:

- do koordynacji projektów, na które LGD uzyska dofinansowanie, i pracy przy nich, będą zatrudniane osoby, których wynagrodzenie nie jest pokrywane ze środków przeznaczonych na Wdrażanie LSR,
- do każdego realizowanego projektu zostaną utworzone oddzielne konta bankowe,
- za wdrażanie LSR odpowiadać będzie Koordynator ds. LSR,
- osoby pracujące przy wdrażaniu LSR będą miały w swoich zakresach obowiązków jasno określone zadania do realizacji.

16. Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich

Prawidłowa realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju wpłynie pozytywnie na rozwój regionu i obszarów wiejskich. Założone cele zostały tak skonstruowane, żeby wspomagać w wielotorowy sposób zrównoważony i zintegrowany rozwój regionu.

Realizacja LSR przyczyni się do:

- **wzrostu jakości życia mieszkańców tego regionu** m.in. poprzez zmniejszenie salda emigracji, poprawę stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, doposażenie świetlic wiejskich, wzbogacenie oferty w zakresie spędzania czasu wolnego, wreszcie napływ pieniądza związanego z rozwojem turystyki,
- **podniesienia wartości dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego** m.in. poprzez oznaczanie i promocję takich obiektów, powstanie szlaku turystycznego „Piekielny Szlak”,
- **rozwoju aktywności gospodarczej** m.in. poprzez wsparcie działalności gospodarczej osób w wieku 18-45 lat,
- **wzrostu atrakcyjności gospodarczej obszaru** m.in. poprzez budowę małej infrastruktury turystycznej, wspieranie działalności gospodarczej w obszarze turystyka, szlak turystyczny „Piekielny Szlak”,
- **wzrostu integracji społecznej i aktywności mieszkańców** m.in. poprzez konkursy, kursy, wizyty studyjne, dożynki, spotkania integracyjne itp.

Realizacja LSR wpisze się więc w idealny sposób w założenia programu „LEADER”, który zgodnie z przyjętymi w naszym kraju zasadami ma warunkować rozwój wyżej wymienionych dziedzin na obszarach wiejskich.

Realizacja LSR w perspektywie do roku 2015 przyczyni się do:

- przyciągnięcia na obszar LGD 150 000 turystów,
- rozwoju i wolności od uzależnień oraz podniesienia wartości na rynku pracy 10 000 osób,
- wzrostu poziomu wiedzy na temat obszarów o wysokiej wartości przyrodniczej, różnorodności biologicznej, zmianach klimatycznych lub ekologicznego trybu życia u 5150 mieszkańców.

Dzięki osiągnięciu założonych wskaźników:

- wzrośnie jakość życia mieszkańców,
- zwiększy się zaangażowanie młodzieży w rozwój regionu,
- podniesie się wartość dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego,
- nastąpi pobudzenie aktywności gospodarczej,
- wzrośnie atrakcyjność gospodarcza obszaru,
- nastąpi wzrost integracji społecznej i aktywności mieszkańców.

Z efektów zrealizowanych przedsięwzięć skorzysta ponad 200 000 osób.

17. Informacje o dołączonych do LSR załącznikach

1. Zestawienie członków LGD
2. Skład organu decyzyjnego – Rady LGD
3. Procedura oceny zgodności operacji z LSR
4. Procedura wyboru operacji przez LGD
5. Procedura odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego – Rady LGD
6. Procedura zmiany kryteriów zgodności operacji z LSR
7. Procedura zmiany kryteriów wyboru operacji
8. Regulamin Rady LGD

Załącznik nr 1

Zestawienie członków LGD – U ŹRÓDEŁ (stan na kwiecień 2014 r.)

Lp.	Imię i nazwisko/Nazwa	Reprezentowany sektor/ osoba fizyczna/ nazwa firmy	Funkcja w LGD	Reprezentowana na Gmina
1	Agnieszka Kastarynda	gospodarczy	Rada LGD	Smyków
2	Anna Gołębiowska	społeczny	członek	Bliżyn
3	Andrzej Sosnowski	społeczny	Rada LGD	Smyków
4	Aneta Pawłowska	społeczny	członek	Stąporków
5	Anna Leżańska	społeczny	Zarząd LGD	Bliżyn
6	Bank Spółdzielczy w Końskich Danuta Kucewicz	gospodarczy	Rada LGD	Końskie
7	Barbara Stachera	społeczny	członek	Stąporków
8	Barbara Cuper	społeczny	członek	Końskie
9	Bliżyńskie Stowarzyszenie Cyklistów Justyna Reguła	społeczny	członek	Bliżyn
10	Cukiernia „SMAK” Marek Smak	gospodarczy	członek	Żarnów
11	Danuta Szymczyk	społeczny	Rada LGD	Gowarczów
12	Dorota Urbańczyk	społeczny	członek	Gowarczów
13	Dariusz Piwowarczyk	społeczny	członek	Końskie
14	Danuta Jedynek	społeczny	członek	Stąporków
15	Dariusz Ogłóza	społeczny	członek	Końskie
16	Danuta Jarek	społeczny	członek	Smyków
17	Emilia Kupis	społeczny	Zarząd LGD	Końskie
18	Eko – Art Artur Banaszewski	gospodarczy	członek	Bliżyn
19	Ewa Czarkowska	społeczny	członek	Smyków
20	Ewa Szatkowska	społeczny	członek	Końskie
21	Elżbieta Sosnowska	społeczny	członek	Smyków
22	Elżbieta Ciaś	społeczny	członek	Stąporków
23	FHU Artmar Marzena Banaszewska	gospodarczy	członek	Bliżyn

24	FD Consulting i Usługi Franz Dziwok	gospodarczy	członek	Bliżyn
25	Gabriela Król	społeczny	Rada LGD	Bliżyn
26	Gmina Białaczów Barbara Goworek	publiczny	Rada LGD	Białaczów
27	Gmina Bliżyn Mariusz Walachnia	publiczny	Rada LGD	Bliżyn
28	Gmina Gowarczów Barbara Panek	publiczny	Zarząd LGD	Gowarczów
29	Gmina Końskie Michał Cichocki	publiczny	członek	Końskie
30	Gmina Paradyż Iwona Pluta	publiczny	Rada LGD	Paradyż
31	Gmina Ruda Maleniecka Leszek Kuca	publiczny	Rada LGD	Ruda Maleniecka
32	Gmina Smyków	publiczny	Rada LGD	Smyków
33	Gmina Stąporków Agnieszka Wojcierowska	publiczny	Zarząd LGD	Stąporków
34	Gmina Żarnów Krzysztof Nawrocki	publiczny	Rada LGD	Żarnów
35	Grzegorz Woźniak	społeczny	członek	Stąporków
36	Grzegorz Jędrzejczyk	społeczny	Rada LGD	Bliżyn
37	Hurtownia Papiernicza DABOX	gospodarczy	członek	Końskie
38	Iwona Makowska	społeczny	Rada LGD	Stąporków
39	Irena Cukrowska	społeczny	członek	Końskie
40	Instal Bud EKO Kris – Krzysztof Lewocha	gospodarczy	członek	Stąporków
41	Jadwiga Życka	społeczny	członek	Końskie
42	Jerzy Rams	społeczny	Komisja Rewizyjna	Bliżyn
43	Justyna Pargieła	społeczny	członek	Końskie
44	Jolanta Gębska	społeczny	członek	Bliżyn
45	Jarosław Hipsz	społeczny	członek	Stąporków
46	Jan Krawczyk	społeczny	członek	Smyków
47	Krzysztof Król	społeczny	członek	Bliżyn
48	Kazimierz Cuper	społeczny	członek	Końskie

49	Małgorzata Woźniak	społeczny	członek	Stąporków
50	Marzena Michałowska - Kowalik	społeczny	członek	Żarnów
51	Marcin Latański	społeczny	członek	Końskie
52	Mazowiecko - Świętokrzyskie Towarzystwo Ornitologiczne Zbigniew Fijewski	społeczny	członek	Końskie
53	Małgorzata Jakubczyk	społeczny	członek	Końskie
54	Media –Graf – Mateusz Stachura	gospodarczy	członek	Stąporków
55	Marek Solarz	gospodarczy	członek	Stąporków
56	Monika Plaskota	społeczny	członek	Końskie
57	Ochotnicza Straż Pożarna ze Skrzyszowa - Piotr Urbańczyk	społeczny	członek	Gowarczów
58	Paweł Maszewski	społeczny	członek	Ruda Maleniecka
59	Piotr Pałgan	społeczny	Zarząd LGD	Ruda Maleniecka
60	Polskie Towarzystwo Turystyczno Krajoznawcze Oddział Końskie Wojciech Pasek	społeczny	Członek	Końskie
61	Polskie Towarzystwo Turystyczno Krajoznawcze Oddział Żarnów– Rafał Kozak	społeczny	Rada LGD	Żarnów
62	Piotr Czarkowski	społeczny	Zarząd LGD	Smyków
63	Parafia Rzymsko – Katolicka św. Ludwika Stanisław Wlazło	społeczny	członek	Bliżyn
64	Renata Doniecka	społeczny	członek	Końskie
65	„ROBIS” - Robert Kupis	gospodarczy	członek	Końskie
66	Sławomir Cichy	społeczny	Rada LGD	Gowarczów
67	Stanisław Krauze	gospodarczy	Rada LGD	Końskie
68	Stefan Szymczyk	społeczny	członek	Gowarczów
69	Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych „Źródło” Jacek Matera	społeczny	członek	Końskie

70	Stowarzyszenie „Kuźnia” Agnieszka Brzezińska	społeczny	Rada LGD	Końskie
71	Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Gminy Skrzyszów Andrzej Urbańczyk	społeczny	członek	Gowarczów
72	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi Komorów Radosław Lachowski	społeczny	Rada LGD	Stąporków
73	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi Koneckiej Jacek Dopieralski	społeczny	członek	Końskie
74	Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Smyków Dorota Kołodziejczyk	społeczny	Rada LGD	Smyków
75	Stowarzyszenie Siedlisko Iwona Krzaczyńska	społeczny	członek	Końskie
76	Sylwia Dulewicz	społeczny	Komisja Rewizyjna	Smyków
77	Sylwia Świercz	społeczny	członek	Końskie
78	Sylwia Mogielska	społeczny	członek	Smyków
79	Szymon Biały	społeczny	Rada LGD	Ruda Maleniecka
80	Stanisław Pilarski	społeczny	członek	Końskie
81	Teresa Krawczyk	społeczny	członek	Smyków
82	Świątokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach Anna Michalska	publiczny	członek	Końskie
83	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Kamienna Wola Krzysztof Pacak	społeczny	członek	Gowarczów
84	Stowarzyszenie Kobiet wiejskich w Sobieniu Elżbieta Lasota	społeczny	członek	Białaczów
85	Tomasz Śliwak	gospodarczy	członek	Końskie
86	Towarzystwo Przyjaciół Bliżyna Marzena Jeżewska - Boczek	społeczny	członek	Bliżyn
87	Towarzystwo Przyjaciół Wąglan Krystyna Józwik	społeczny	członek	Białaczów
88	Urszula Jędrzejczyk	społeczny	członek	Bliżyn
89	Wiesław Malicki	społeczny	członek	Końskie
90	Wioletta Dziwok	gospodarczy	członek	Bliżyn

91	Władysław Musiał	społeczny	członek	Ruda Maleniecka
92	WOLPOL – Zbigniew Biegała	gospodarczy	członek	Żarnów
93	Wojciech Rudalski	społeczny	Komisja Rewizyjna	Paradyż
94	Wojciech Kuleta	gospodarczy	członek	Końskie
95	Wiesław Cłapak	społeczny	członek	Smyków
96	Zbigniew Gontek	społeczny	członek	Końskie
97	F.H.U CEZAR Cezary Wrona	gospodarczy	członek	Bliżyn
98	Związek Harcerstwa Polskiego Kamila Kowalewska	społeczny	członek	Końskie
99	Zdzisław Leśniak	społeczny	członek	Stąporków
100	Zakład Elektryczny ZELKO Jarosław Kowalczyk	gospodarczy	członek	Bliżyn

Zestawienie Członków Wspierających „LGD – U ŹRÓDEŁ”

1	Kancelaria Finansowo –Prawna MERQUS	gospodarczy	Członek wspierający
---	-------------------------------------	-------------	---------------------

Załącznik nr 2

Skład organu decyzyjnego LGD - U ŹRÓDEŁ (stan na 17 listopada 2011r.)

Lp.	Imię i nazwisko	Reprezentowany Sektor	Reprezentowana Gmina
1	Kucewicz Danuta	gospodarczy	Końskie
2	Biały Szymon	społeczny	Ruda Maleniecka
3	Brzezińska Agnieszka	społeczny	Końskie
4	Cichocki Michał	publiczny	Końskie
5	Cichy Sławomir	społeczny	Gowarczów
6	Goworek Barbara	publiczny	Białaczów
7	Jędrzejczyk Grzegorz	społeczny	Bliżyn
8	Kastarynda Agnieszka	gospodarczy	Smyków
9	Kołodziejczyk Dorota	społeczny	Smyków
10	Kozak Rafał	społeczny	Żarnów
11	Krauze Stanisław	gospodarczy	Końskie
12	Król Gabriela	społeczny	Bliżyn
13	Kuca Leszek	publiczny	Ruda Maleniecka
14	Lachowski Radosław	społeczny	Stąporków
15	Makowska Iwona	społeczny	Stąporków
16	Nawrocki Krzysztof	publiczny	Żarnów
17	Pluta Iwona	publiczny	Paradyż
18	Sosnowski Andrzej	społeczny	Smyków
19	Szymczyk Danuta	społeczny	Gowarczów
20	Walachnia Mariusz	publiczny	Bliżyn

Użyte sformułowania i skróty w niniejszych procedurach oznaczają:

LGD – Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania – U ŻRÓDEŁ”;

Biuro LGD – Biuro Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania – U ŻRÓDEŁ”

LSR – Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2009-2015

Rada – Rada Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania – U ŻRÓDEŁ”;

Regulamin – Regulamin pracy Rady Stowarzyszenia „Lokalnej Grupy Działania – U ŻRÓDEŁ”;

Prezes Zarządu – Prezes Zarządu Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania – U ŻRÓDEŁ”;

Zarząd – Zarząd Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania – U ŻRÓDEŁ”;

Przewodniczący – Przewodniczący Rady Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania – U ŻRÓDEŁ”;

Posiedzenie – Posiedzenie Rady Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania – U ŻRÓDEŁ”;

Statut – Statut Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania – U ŻRÓDEŁ”;

Koordynator LSR – Koordynator do spraw realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju

Instytucja zarządzająca – Instytucje wymienione w art. 6 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Załącznik nr 3

Procedura oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji wg kryteriów wyboru

1. Rada dokonuje oceny zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju i oceny operacji wg kryteriów wyboru zgodnie z zasadami określonymi w niniejszej procedurze i obowiązujących przepisach prawa, w terminie 21 dni od dnia, w którym upłynął terminu do składania wniosków o przyznanie pomocy.
2. Członkowie Rady przystępując do procedury zobowiązani są, dla każdej operacji zgłoszonej do konkursu, złożyć swój podpis na oświadczeniu o bezstronności, którego treść jest zgodna z wymogami określonymi w § 18 *Regulaminu*.
3. Rada podejmuje uchwałę o wykluczeniu z udziału w dyskusji i głosowaniu nad daną operacją członków Rady, którzy nie złożyli oświadczenia o bezstronności dla danej operacji.
4. Po głosowaniach w sprawie wykluczenia Przewodniczący przygotowuje listę biorących udział w głosowaniu przy podejmowaniu decyzji w sprawie wyboru wniosków o przyznanie pomocy, osoby pozostające bezstronnymi podpisują się na ww. liście.
5. Nazwiska członków Rady, którzy uchwałą Rady zostali wykluczeni z procedury oceny danej operacji umieszcza się na osobnej liście z dopiskiem przy każdym z nazwisk: „wykluczony z głosowania”; co potwierdza się podpisem osoby wykluczonej z głosowania.

6. Spośród pracowników LGD, Prezes Zarządu dla każdej operacji wybiera Referenta, którego zadaniem jest przygotowanie dla członków Rady materiałów niezbędnych do oceny oraz zreferowanie operacji przed głosowaniem nad stwierdzeniem zgodności operacji z LSR.
7. Członkowie Rady mają prawo do wglądu w biurze LGD do każdego złożonego wniosku od dnia zakończenia naboru wniosków do ostatniego dnia posiedzenia dotyczącego oceny operacji. Na pisemny wniosek członka Rady, wniosek o przyznanie pomocy może mu zostać przesłany w wersji elektronicznej.
8. Poszczególne wnioski rozpatrywane są w oddzielnych dyskusjach. Dyskusje rozpoczynają się od zreferowania wniosku przez Referenta, o którym mowa w pkt. 6
9. Po zamknięciu dyskusji Rada przechodzi do głosowania nad zgodnością operacji z LSR. Jeżeli operacja uznana jest za zgodną z LSR, każdy członek Rady oddzielnie przydziela punkty zgodnie z Kryteriami wyboru.
10. Po dokonaniu oceny wszystkich operacji, Przewodniczący tworzy listę operacji ocenionych, ustalając ich kolejność wg liczby uzyskanych punktów.
11. W terminie nie dłuższym niż 21 dni od dnia, w którym upłynął termin do składania wniosków, LGD przekazuje wnioskodawcom listę operacji ocenionych, o której mowa w pkt. 10, informując jednocześnie na piśmie o:
 - zgodności operacji z LSR, albo jej niezgodności z LSR – wskazując przyczyny niezgodności;
 - liczbie uzyskanych punktów w ramach tej oceny lub miejscu na liście ocenionych operacji;
 - możliwości złożenia odwołania od wyniku oceny zgodnie z odpowiednią procedurą (Załącznik nr 5 do LSR)
12. Ocena zgodności operacji z LSR oraz ocena wniosku według kryteriów wyboru operacji dokonywana jest:
 - a) na kartach ocen, które stanowią załącznik nr 1 i 2 do niniejszej procedury
 - b) zgodnie z przyjętymi kryteriami wyboru, które zostały określone w LSR-
13. Za ocenę według kryteriów wyboru operacji przyjmuje się średnią liczbę punktów otrzymanych z oceny przeprowadzonej przez poszczególnych członków Rady biorących udział w głosowaniu. W przypadku gdy, na podstawie oceny o której mowa w zdaniu pierwszym więcej niż jedna oceniona operacja otrzyma tę samą średnią liczbę punktów o wyższym miejscu na liście operacji ocenionych decyduje niższa wnioskowana kwota pomocy.
14.
 - 1) W przypadku wystąpienia przez Instytucję zarządzającą (podmiot wdrażający) do LGD z prośbą o opinię w sprawie zgodności operacji o zmienionym zakresie rzeczowym z LSR, w związku ze złożonym wnioskiem o wyrażenie zgody na przedmiotową zmianę przez wnioskodawcę, Rada przeprowadza ponowną ocenę zmienionego zakresu operacji pod kątem zgodności z LSR, na zasadach określonych w niniejszej Procedurze.
 - 2) w przypadku konieczności dokonania ponownej oceny operacji wynikającej z innych przyczyn niż określone w ppkt 1, przepisy niniejszej Procedury stosuje się odpowiednio.
 - 3) Od wyników dokonanej oceny, o której mowa w ppkt 1 i 2 przysługuje odwołanie zgodnie z załącznikiem 5 do LSR.
15. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej procedurze decyduje Rada LGD w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawa.

Załącznik nr 1 - Wzór karty oceny zgodności operacji z LSR

Miejsce na pieczęć LGD	KARTA OCENY zgodności operacji z LSR		KO nr 1
			Wersja: 1.1
			Strona 1 z 1
Nr konkursu			
Termin rozpatrywania wniosku			
Imię i nazwisko oceniającego			
Nr wniosku			
Wnioskodawca			
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR	☐ Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej ☐ Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw ☐ Odnowa i rozwój wsi ☐ Małe projekty		
1. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia celów ogólnych LSR?			
CO I: „LGD - U ŹRÓDEŁ” regionem turystycznym			
CO II: „LGD - U Źródleł” szansą dla młodzieży			
CO III : „Ekologiczny obszar” LGD - U ŹRÓDEŁ			
2. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia celów szczegółowych LSR?			
Wpisać cel szczegółowy zgodnie z LSR dla danego działania....		Wpisać cel szczegółowy zgodnie z LSR dla danego działania....	
3. Czy realizacja operacji jest zgodna z przedsięwzięciami zaplanowanymi w LSR?			
Wpisać przedsięwzięcie zgodnie z LSR dla danego działania....		Wpisać zgodnie z LSR dla danego działania....	
Kryteria oceny zgodności operacji z LSR: <i>Operacja jest zgodna z LSR jeżeli w każdym z kryterium otrzyma 1 pkt., łącznie 4 pkt.</i>			
5. Zgodność przynajmniej z jednym celem ogólnych LSR: ☐ TAK - 1 pkt ☐ NIE - 0 pkt			
6. Zgodność przynajmniej z jednym celem szczegółowym LSR: ☐ TAK - 1 pkt ☐ NIE - 0 pkt			
7. Zgodność przynajmniej z jednym przedsięwzięciem zaplanowanym do realizacji w ramach LSR, przewidzianym w Harmonogramie realizacji budżetu LSR w półroczu , w którym został ogłoszony nabór wniosków ☐ TAK - 1 pkt ☐ NIE - 0 pkt			
8. Wskaźnik produktu, do którego osiągnięcia przyczyni się realizacja operacji jest tożsamy ze wskaźnikiem produktu określonym w LSR dla wskazanego			

przedsięwzięcia		
☐ TAK - 1 pkt ☐ NIE - 0 pkt		
Suma przyznanych punktów:		
UZASADNIENIE ZGODNOŚCI / NIEZGODNOŚCI OPERACJI Z LSR:		
IMIĘ i NAZWISKO CZŁONKA RADY :		
Głosuję za uznaniem/nie uznaniem* operacji za zgodną z LSR (niepotrzebne skreślić)		
MIEJSCE:	Modliszewice	DATA:
		CZYTELNY PODPIS:

Pola zaciemnione wypełnia Biuro LGD przed rozpoczęciem procesu oceny

Pola białe wypełnia Członek Rady LGD biorący udział w ocenie zgodności

1. Kartę należy wypełnić piórem lub długopisem
2. Ocena zgodności polega na wpisaniu znaku „x” w kratce po prawej stronie przy każdym z kryteriów, z którym dana operacja jest zgodna. Zgodność operacji z LSR może występować w więcej niż jednym punkcie (można zaznaczyć więcej kwadracików) Operacja zostanie uznana za zgodną z LSR jeżeli po dokonaniu oceny wg kryteriów zgodności z LSR otrzyma łącznie 4 pkt.
3. W przypadku uznania operacji za niezgodną z LSR, Członek Rady wypełniający zobowiązany jest napisać uzasadnienie.
4. Nie wpisanie imienia, nazwiska, miejsca, daty i czytelnego podpisu skutkuje nieważnością karty

Załącznik nr 2 - Wzór karty oceny operacji wg kryteriów wyboru.

<i>Miejsce na pieczęć</i>	KARTA OCENY operacji według kryteriów wyboru	Strona 1 z 2
Nr konkursu		
Termin rozpatrywania wniosku		
Imię i nazwisko oceniającego		
Nr wniosku		
Wnioskodawca		
Tytuł operacji		
Liczba punktów możliwych do uzyskania: Minimalna liczba punktów niezbędna do wyboru operacji: Kryterium, na podstawie którego ocenia się uzasadnienie realizacji projektu w ramach LSR: <i>uzyskanie co najmniej punktów z kryterium lub Niepełnienie tego kryterium spowoduje niewybranie operacji nawet wtedy, gdy uzyska powyżej określonej minimalną liczbę punktów.</i>		
Kryterium oceny operacji	Przyznana ocena	
1. <i>Wpisać kryteria wynikające z LSR</i>		
2. <i>wpisać kryteria wynikające z LSR</i>		
3. <i>wpisać kryteria wynikające z LSR</i>		
	Suma przyznanych punktów	

....., dnia
 (miejsce i data) (imię i nazwisko Członka Rady) (podpis)

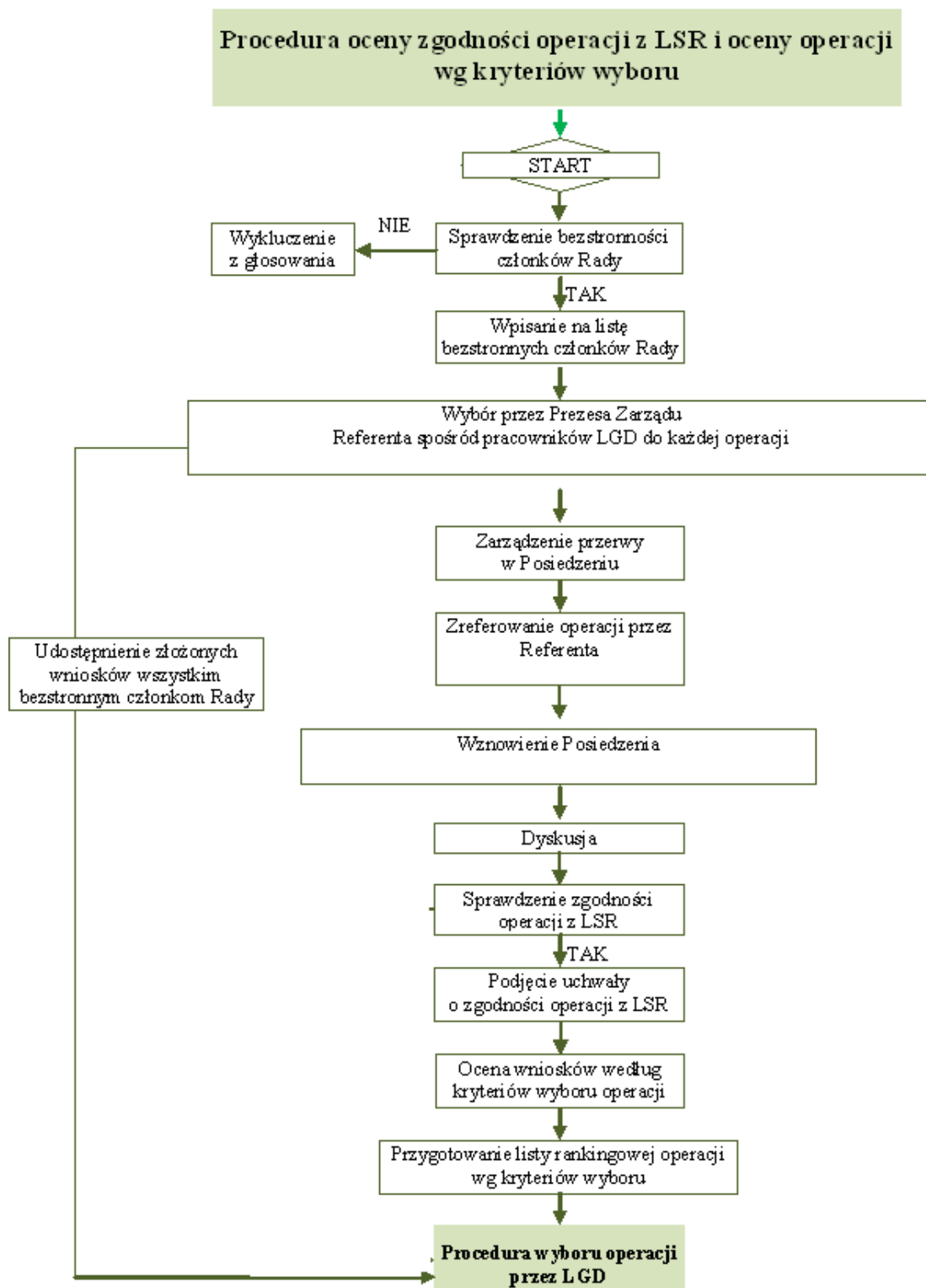
INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY:

Pola zaciemnione wypełnia Biuro LGD przed rozpoczęciem procesu oceny
 Pola białe wypełnia Członek Rady LGD biorący udział w ocenie zgodności

1. Kartę należy wypełnić piórem lub długopisem.
2. Ocena na podstawie kryteriów wyboru polega na przyznaniu stosownej liczby punktów zgodnie z możliwościami wynikającymi z kryteriów.

Nie wpisanie imienia, nazwiska, miejsca, daty i czytelnego podpisu skutkuje nieważnością karty.

Schemat graficzny procedury oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji wg kryteriów wyboru.

Schemat tabelaryczny procedury oceny zgodności operacji z LSR
 i oceny operacji wg kryteriów wyboru.

Czynność	Osoba odpowiedzialna	Używane dokumenty	Adresat/II strona czynności
Sprawdzenie bezstronności Rady w podejmowaniu decyzji	Przewodniczący Rady/Prezes Zarządu	Oświadczenie o bezstronności	
Wykluczenie z głosowania	Przewodniczący Rady	Uchwała o wykluczeniu z głosowania	
Wpisanie na listę biorących udział w głosowaniu	Przewodniczący Rady	Lista biorących udział w głosowaniu	
Zreferowanie operacji przez Referenta	Pracownicy Biura LGD		Uczestnicy Posiedzenia Rady
Dyskusja	Przewodniczący Rady		
Sprawdzenie zgodności operacji z LSR	Członkowie Rady	Karta oceny zgodności operacji z LSR	
Podjęcie uchwały o zgodności operacji z LSR	Przewodniczący Rady	Uchwała o zgodności operacji z LSR	
Ocena wniosków według kryteriów wyboru operacji	Członkowie Rady	Karta oceny operacji według kryteriów wyboru	
Przygotowanie listy rankingowej operacji wg kryteriów wyboru	Przewodniczący Rady	Lista rankingowa	

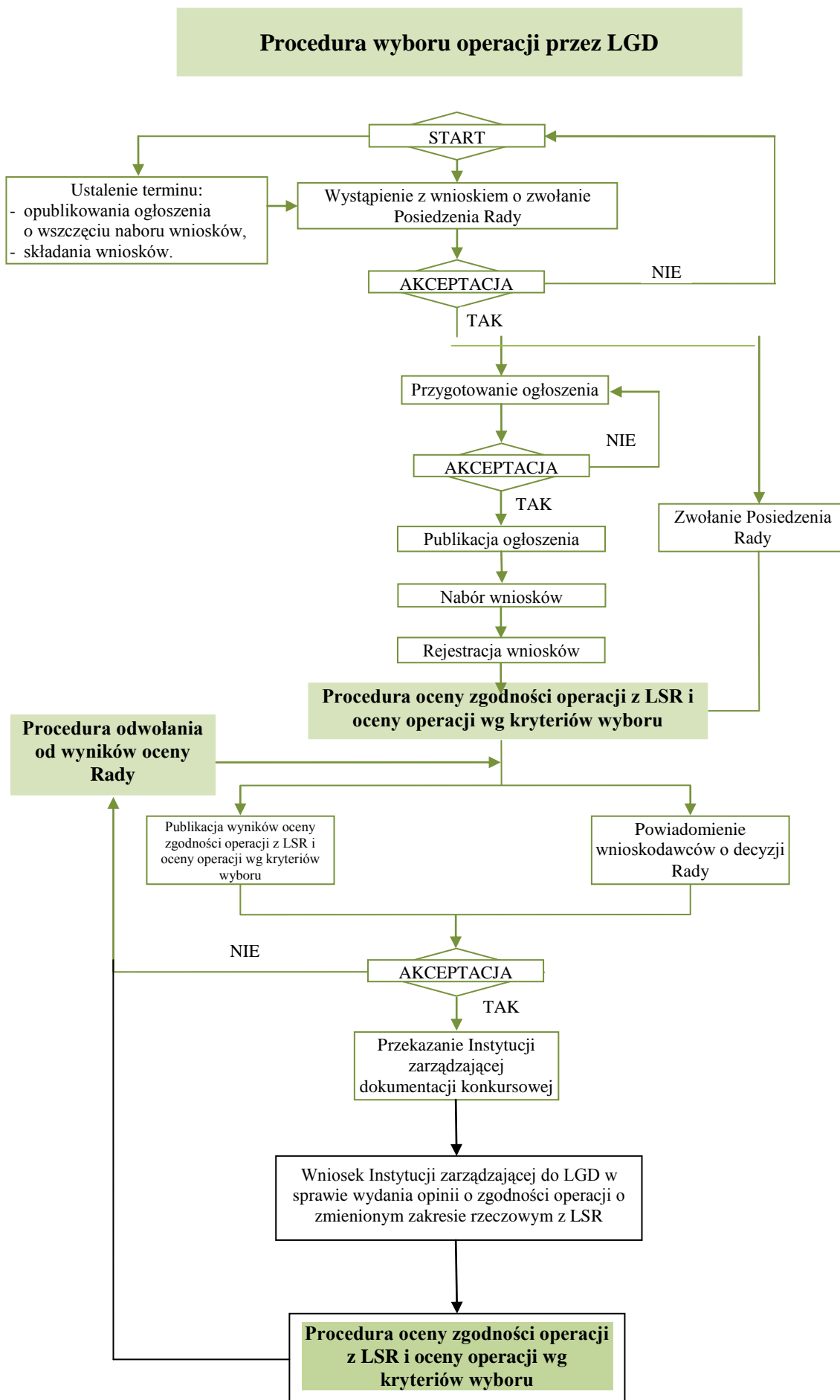
Załącznik nr 4

Procedura wyboru operacji przez LGD

1. Za ustalenie terminu składania wniosków oraz o wystąpienie do Instytucji zarządzającej z wnioskiem o podanie do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania, za pośrednictwem LGD wniosków o poznanie pomocy, odpowiada Prezes Zarządu.
2. Najpóźniej 7 dni przed upływem terminu zakończenia składania wniosków o przyznanie pomocy Prezes Zarządu występuje do Przewodniczącego z wnioskiem o zwołanie posiedzenia Rady.
3. Przewodniczący wyznacza termin posiedzenia Rady, nie później niż 7 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie pomocy.
4. Posiedzenie w sprawie dokonania wyboru operacji do finansowania w ramach LSR zwoływane jest i przeprowadzane zgodnie z *Regulaminem*, który stanowi załącznik nr 8 do LSR.
5. Ogłoszenie o możliwości składania, za pośrednictwem LGD, wniosków o przyznanie pomocy publikowane jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
6. Każdy wniosek o przyznanie pomocy złożony w wersji papierowej i elektronicznej (płyta CD) jest rejestrowany i otrzymuje indywidualny numer, który służy do jego identyfikacji w dalszym postępowaniu prowadzonym przez LGD. Sposób nadawania numerów określa instrukcja kancelaryjna.
7. Wybór operacji do finansowania w ramach LSR następuje w trakcie obrad Rady, zgodnie z niniejszą procedurą, *Regulaminem* (Załącznik nr 8 do LSR) i *Procedurą oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji wg kryteriów wyboru* (Załącznik nr 3 do LSR).
8. W przypadku, gdy informacja o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy jest podawana do publicznej wiadomości po raz ostatni (według *Harmonogramu przewidywanych terminów podawania do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania 4.1/413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju*), Rada wybiera operacje do wysokości 120 % limitu dostępnych środków wskazanego w tej informacji.
9. Po posiedzeniu, Biuro LGD przekazuje wnioskodawcom listę operacji ocenionych wraz informacją, o której mowa w pkt 11 *Procedury oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji wg kryteriów wyboru*.
10. W przypadku wplynięcia odwołań od wyników oceny Rady, Prezes Zarządu występuje do Przewodniczącego z wnioskiem o wszczęcie *Procedury odwołania od wyników oceny Rady* (Załącznik nr 5 do LSR) w terminie zgodnym z *Regulaminem* (Załącznik nr 8 do LSR).
11. Po rozpatrzeniu odwołań Przewodniczący sporządza ostateczną listę operacji ocenionych.
12. W terminie 45 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o przyznanie pomocy, LGD sporządza listy:
 - a) operacji, które zostały wybrane ustalając ich kolejność według liczby uzyskanych punktów w ramach oceny operacji wg kryteriów wyboru,
 - b) operacji, które nie zostały wybrane, uwzględniając wyniki oceny dokonanej na skutek odwołań, o których mowa w pkt. 10.
13. Na liście operacji wybranych do finansowania w ramach LSR umieszcza się te, które:
 - a) są zgodne z LSR i spełniły minimalne wymagania niezbędne do wyboru projektu przez LGD tj. uzyskały minimalną liczbę punktów niezbędną do wyboru operacji oraz spełniły kryteria na podstawie których uzasadnia się ocenę realizacji projektu, oraz mieszczą się w ramach limitu dostępnych środków wskazanego w informacji o której mowa w pkt 1. (z zastrzeżeniem pkt 8).
 - b) zostały złożone w miejscu i terminie, o których mowa w podawanej do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania, za pośrednictwem LGD wniosków o przyznanie pomocy.

- c) których zakres tematyczny jest zgodny z tematycznym zakresem operacji wskazanym w informacji o której mowa w pkt 1, o ile w tej informacji został wskazany zakres tematyczny operacji.
14. Na liście operacji niewybranych umieszcza się te, które w wyniku oceny pod względem zgodności z LSR zostały uznane za:
- a) zgodne z LSR, lecz nie spełniły minimalnych wymagań, których mowa w pkt 13a.
 - b) zgodne z LSR i spełniły minimalne wymagania, których mowa w pkt 13a, lecz nie mieszczą się w ramach limitu dostępnych środków wskazanego w informacji, o której mowa w pkt 1 (z zastrzeżeniem pkt 8.)
 - c) niezgodne z LSR
 - d) których zakres tematyczny nie jest zgodny z tematycznym zakresem operacji wskazanym w informacji o której mowa w pkt 1, o ile w tej informacji został wskazany zakres tematyczny operacji.
 - e) nie zostały złożone miejscu i terminie, o których mowa w podawanej do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania, za pośrednictwem LGD wniosków o przyznanie pomocy.
15. Nie później niż przed upływem 45 dni, od dnia, w którym upłynął termin do składania wniosków, Koordynator LSR:
- a) przekazuje Instytucji zarządzającej listy, o których mowa w pkt 13 i 14 oraz uchwały Rady w sprawie wyboru operacji do finansowania w ramach LSR wraz ze wszystkimi złożonymi wnioskami.
 - b) Publikuje listę operacji wybranych na stronie internetowej LGD nie później, niż w dniu jej przekazania do Instytucji zarządzającej.
 - c) Informuje na piśmie wnioskodawcę o:
 - wybraniu operacji, a w przypadku, którym mowa w pkt 8, informuje również czy projekt mieści się w ramach limitu dostępnych środków wskazanego w informacji, o której mowa w pkt 1.
 - niewybraniu operacji wskazując przyczyny niewybrania.
16. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej procedurze decyduje Rada LGD zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Schemat graficzny procedury wyboru operacji przez LGD.

Schemat tabelaryczny procedury wyboru operacji przez LGD

Czynność	Osoba odpowiedzialna	Używane dokumenty	Adresat/II strona czynności
Ustalenie terminu ogłoszenia konkursu i składania wniosków o dofinansowanie operacji.	Prezes Zarządu	Pismo dotyczące terminu ogłoszenia konkursu i składania wniosków	Instytucja zarządzająca
Przygotowanie ogłoszenia o możliwości składania, za pośrednictwem LGD, wniosków o przyznanie pomocy do samorządu wojewódzkiego.	Koordynator LSR	Projekt ogłoszenia	Instytucja zarządzająca
Akceptacja ogłoszenia o możliwości składania, za pośrednictwem LGD wniosków o przyznanie pomocy do samorządu wojewódzkiego.	Instytucja zarządzająca		
Nabór wniosków	Biuro LGD		
Rejestracja składanych wniosków o przyznanie pomocy.	Pracownik Biura	Rejestr wniosków	
Procedura oceny zgodności operacji z LSR	Przewodniczący Rady	Zgodnie z procedurą oceny zgodności z LSR	
Powiadomienie o wynikach oceny zgodności operacji z LSR zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym wdrażania LSR.	Prezes Zarządu	Pismo z informacją o decyzji podjętej przez Radę	Wnioskodawcy
W przypadku odwołań od podjętej decyzji przez Radę - Procedura odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego.	Przewodniczący Rady	Zgodnie z procedurą odwołania od wyników oceny Rady	Zgodnie z procedurą odwołania od wyników oceny Rady
Publikacja ostatecznych wyników oceny zgodności operacji z LSR	Koordynator LSR	Lista operacji wybranych do finansowania w ramach LSR, Lista operacji niewybranych do finansowania w ramach LSR	
Powiadomienie wnioskodawców o wynikach oceny zgodności operacji z LSR.	Prezes Zarządu	Pismo z informacją o wybraniu/niewybraniu operacji do finansowania w ramach LSR	Wnioskodawca
Przekazanie pełnej dokumentacji.	Prezes Zarządu		Instytucja zarządzająca
Wniosek Instytucji zarządzającej do LGD w sprawie wydania opinii o zgodności operacji o zmienionym zakresie rzeczowym z LSR	Instytucja zarządzająca		LGD
Ponowna ocena operacji zgodnie z Procedurą oceny operacji z LSR i oceny operacji wg kryteriów wyboru	Rada LGD		

Załącznik nr 5

Procedura odwołania od wyników oceny Rady

1. Od wyników oceny operacji dokonanej przez Radę wnioskodawcy przysługuje odwołanie w terminie 5 dni od daty otrzymania pisemnej informacji, o której mowa w pkt 11 *Procedury oceny zgodności z LSR i oceny operacji wg kryteriów wyboru* (Załącznik nr 3 do LSR), pod warunkiem, że spełniać będzie wymogi formalne.
2. Odwołanie spełnia wymogi formalne jeśli:
 - a) Złożone jest na właściwym formularzu, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do niniejszej Procedury.
 - b) Wpłyne do biura LGD w określonym w pkt 1 terminie.
 - c) Zostało podpisane przez osoby uprawnione do składania wniosku o przyznanie pomocy, bądź przez osobę posiadającą pełnomocnictwo podpisane przez osoby uprawnione do reprezentowania wnioskodawcy.
3. Każde odwołanie jest rejestrowane i otrzymuje numer, który używany jest w trakcie jego rozpatrywania.
4. Po wpłynięciu co najmniej jednego odwołania Prezes Zarządu występuje do Przewodniczącego Rady o zwołanie posiedzenia Rady.
5. Odwołujący się :
 - a) ma prawo wziąć udział w posiedzeniu odwoławczym, na którym będzie rozpatrywane jego odwołanie - osobiście lub przez osobę pisemnie upoważnioną do reprezentowania odwołującego się, z możliwością zabrania głosu.
 - b) jest obowiązany poinformować o uczestnictwie w posiedzeniu Rady dotyczącym rozpatrzenia odwołania najpóźniej na 1 dzień przed terminem ww. posiedzenia pod rygorem utraty tego prawa.
6. Biuro LGD informuje pisemnie, drogą elektroniczną, faxem (za potwierdzeniem odbioru) odwołującego się o:
 - a) Przyjęciu odwołania
 - b) Odrzuceniu odwołania z podaniem przyczyny odrzucenia o których mowa w pkt 2a-c
7. W przypadku o którym mowa w pkt 6a, informuje się odwołującego o terminie rozpatrzenia odwołania, pouczając o prawach i obowiązkach wynikających pkt 5.
8. Uchwałę w sprawie rozpatrzenia odwołania w terminie 4 dni od daty jej podjęcia Biuro LGD przesyła odwołującemu z pouczeniem, że jest to rozstrzygnięcie ostateczne.
9. Na stronie internetowej publikowane są listy odwołań rozpatrzonych pozytywnie, negatywnie i odrzuconych z powodów formalnych.
10. Do przeprowadzenia posiedzenia odwoławczego w przedmiocie dokonania ponownej oceny operacji stosuje się przepisy procedur: *Procedury oceny zgodności operacji z LSR i oceny operacji wg kryteriów wyboru oraz procedury wyboru operacji przez LGD*, oraz Regulaminu Rady, stanowiącymi załączniki odpowiednio 3 ,4 i 8 do LSR, oraz na podstawie kryteriów obowiązujących dla naboru w ramach którego odwołanie wpłynęło.
11. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej procedurze decyduje Rada LGD zgodnie zobowiązującymi przepisami prawa.

Załącznik nr 1 - Wzór odwołania

Formularz odwołania od wyników oceny Rady

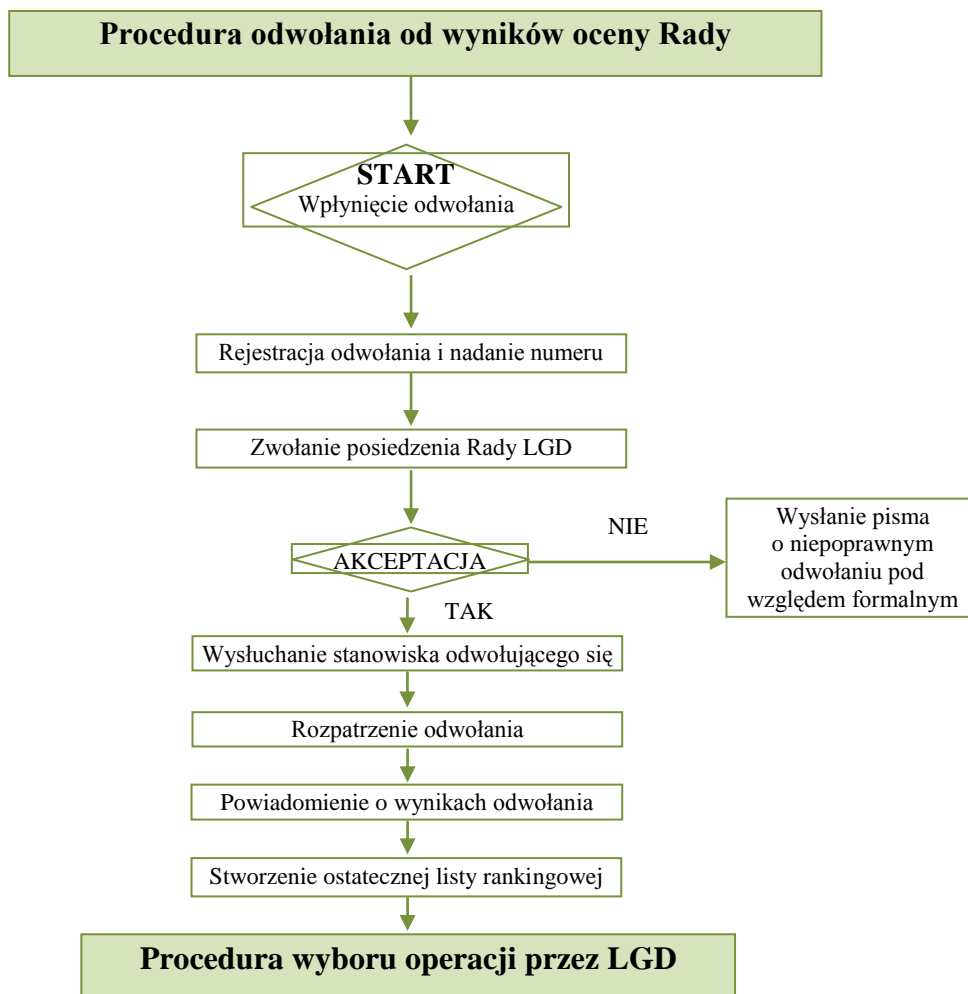
Miejsce na pieczęć wnioskodawcy (jeżeli jest)	ODWOŁANIE		Nr odwołania nadany przez LGD:
NUMER WNIOSKU		NUMER UCHWAŁY RADY	
DATA WPŁYNIĘCIA		PODPIS PRZYJMUJĄCEGO ODWOŁANIE	
NAZWISKO I IMIĘ/NAZWA WNIOSKODAWCY			
NAZWA / TYTUŁ WNIOSKOWANEJ OPERACJI:			
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR	☐ Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej ☐ Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw ☐ Odnowa i rozwój wsi ☐ Małe projekty		
ODWOŁANIE DOTYCZY DECYZJI RADY W ZAKRESIE:	☐ Oceny zgodności operacji z LSR ☐ Oceny operacji wg kryteriów wyboru		
UZASADNIENIE DLA WSZCZĘCIA PROCEDURY ODWOŁAWCZEJ:			
IMIONA I NAZWISKA OSÓB UPRAWNIONYCH DO REPREZENTACJI WNIOSKODAWCY:			
ADRES ZAMIESZKANIA / SIEDZIBY WNIOSKODAWCY			
ADRES KORESPONDENCYJNY (jeżeli inny niż wskazany powyżej)			
TELEFON/FAX KONTAKTOWY WNIOSKODAWCY:			
ADRES E-MAIL WNIOSKODAWCY:			
WNOSZĘ O PONOWNE ROZPATRZENIE PRZEZ RADĘ LGD WNIOSKU O PRYZNANIE POMOCY			
MIEJSCE:		DATA:	CZYTELNY PODPIS:

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA WNIOSKU:

1. Pola zaciemnione wypełnia Biuro LGD.
2. Pola białe wypełnia Wnioskodawca.

Wniosek będzie uznany za poprawnie złożony, tylko w sytuacji wypełnienia wszystkich białych pól, w tym w szczególności uzasadnienia dla wszczęcia procedury. W przypadku braku wypełnienia odwołanie pozostanie bez rozpatrzenia.

Schemat graficzny procedury odwołania od wyników oceny Rady

Schemat tabelaryczny procedury odwołania od wyników oceny Rady

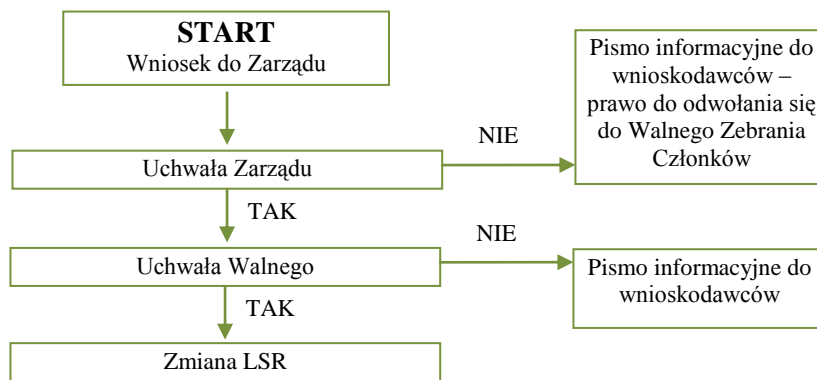
Czynność	Osoba odpowiedzialna	Używane dokumenty	Adresat/II strona czynności
Rejestracja i nadanie nr odwołania	Pracownik biura		
Powiadomienie odwołującego się o przyjęciu odwołania i terminie Posiedzenia Rady	Pracownik Biura	Powiadomienie o przyjęciu odwołania do rozpatrzenia	Wnioskodawcy
Zwołanie Rady	Przewodniczący Rady	Zaproszenie na Posiedzenie Rady	Członkowie Rady, Zarządu
Posiedzenie Rady w ramach procedury odwołania	Przewodniczący Rady		
Rozpatrzenie odwołania	Rada	Uchwała	
Powiadomienie o odrzuceniu odwołania	Przewodniczący Rady	Pismo o odrzuceniu odwołania	Wnioskodawca
Powiadomienie o pozytywnym rozpatrzeniu odwołania	Przewodniczący Rady	Pismo z informacją o pozytywnym rozpatrzeniu odwołania	Wnioskodawca

Załącznik nr 6

Procedura zmiany kryteriów zgodności operacji z LSR

1. Z wnioskiem do Zarządu LGD o zmianę kryteriów zgodności operacji z LSR może wystąpić:
 - a. Rada LGD
 - b. Komisja Rewizyjna LGD
 - c. Zarząd z własnej inicjatywy
 - d. Grupa członków licząca powyżej 10 % wszystkich członków LGD
2. Wnioskodawca ma obowiązek uzyskać pozytywną opinię Zarządu LGD
3. Zmiana kryteriów obowiązuje dla konkursów ogłaszanych po przyjęciu uchwały przez Walne Zebranie Członków
4. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej procedurze decyduje Rada LGD
5. W procedurze stosuje się wzory dokumentów opracowanych i przyjętych przez Zarząd LGD.

Schemat graficzny procedury

Schemat tabelaryczny procedury

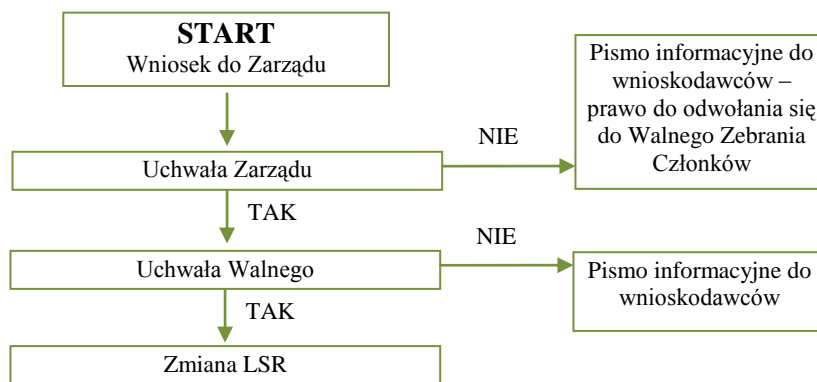
Czynność	Osoba odpowiedzialna	Używane dokument	Adresat/II strona czynności
Rozpatrzenie wniosku	Prezes Zarządu	Wniosek	Wnioskodawca
Zwołanie Walnego Zebrania	Prezes Zarządu		Członkowie LGD
Zmiana LSR	Prezes Zarządu	LSR	

Załącznik nr 7

Procedura zmiany kryteriów wyboru operacji

1. Z wnioskiem do Zarządu LGD o zmianę kryteriów wyboru operacji może wystąpić:
 - a. Rada LGD
 - b. Komisja Rewizyjna LGD
 - c. Zarząd z własnej inicjatywy
 - d. Grupa członków licząca powyżej 10 % wszystkich członków LGD
2. Wnioskodawca ma obowiązek uzyskać pozytywną opinię Zarządu LGD
3. Zmiana kryteriów obowiązuje dla konkursów ogłaszanych po przyjęciu uchwały przez Walne Zebranie Członków
4. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej procedurze decyduje Rada LGD
5. W procedurze stosuje się wzory dokumentów opracowanych i przyjętych przez Zarząd LGD.

Schemat graficzny procedury

Schemat tabelaryczny procedury

Czynność	Osoba odpowiedzialna	Używane dokumenty	Adresat/II strona czynności
Rozpatrzenie wniosku	Prezes Zarządu	Wniosek	Wnioskodawca
Zwołanie Walnego Zebrania	Prezes Zarządu		Członkowie LGD
Zmiana LSR	Prezes Zarządu	LSR	

Załącznik nr 8

**REGULAMIN PRACY RADY
Lokalnej Grupy Działania – U ŹRÓDEŁ**

§ 1

1. Niniejszy regulamin określa uprawnienia, organizację pracy oraz tryb obradowania organu decyzyjnego LGD – Rady LGD, zwanej dalej Radą, powołanej na podstawie § 19 ust. 1 Statutu Lokalnej Grupy Działania – U ŹRÓDEŁ.
2. Zadaniem Rady jest wybór operacji zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia Rozwoju Obszarów Wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. Urz. UE L277 z 21.10.2005 r. str.1), które mają być realizowane w ramach opracowanej przez LGD Lokalnej Strategii Rozwoju;

§ 2

Terminy użyte w niniejszym Regulaminie oznaczają:

1. LGD – oznacza Lokalną Grupę Działania, którą jest Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania – U ŹRÓDEŁ”
2. Rada – oznacza Radę LGD
3. Regulamin – oznacza Regulamin Pracy Rady LGD
4. Zarząd – oznacza Zarząd LGD
5. Biuro – oznacza Biuro LGD
6. Walne Zebranie Członków – oznacza Walne Zebranie Członków LGD
7. LSR – oznacza Lokalną Strategię Rozwoju na lata 2009-2015
8. Przewodniczący – oznacza Przewodniczącą Rady LGD
9. Sekretarz – oznacza Sekretarza obrad Rady LGD

§ 3

1. Członkowie Rady wybierani są zgodnie z § 19 ust.2 Statutu LGD
2. Skład Rady stanowi 18 - 23 członków.
3. Członkowie Rady spośród swojego grona wybierają Przewodniczącą Rady i Wiceprzewodniczącą Rady.
4. Do zadań Przewodniczącego Rady należy:
 - a. organizacja pracy Rady i przewodniczenie posiedzeniom Rady,
 - b. współpraca z Zarządem i Biurem,
 - c. zwoływanie posiedzeń Rady.

§ 4

1. Członkom Rady za udział w posiedzeniach przysługuje wynagrodzenie wypłacane w ramach zawartych umów o dzieło.
2. Maksymalna wysokość wynagrodzenia jest zgodna z uchwałą Zarządu.

§ 5

1. Członkowie Rady mają obowiązek uczestniczenia w posiedzeniu Rady.
2. W przypadku niemożności wzięcia udziału w posiedzeniu Rady, Członek Rady zawiadamia o tym na co najmniej 2 dni przed terminem posiedzenia Przewodniczącą Rady.
3. Za przyczyny uniemożliwiające wzięcie udziału przez Członka Rady w posiedzeniu Rady uważa się:
 - a. chorobę albo konieczność opieki nad chorym,
 - b. podróż służbową,
 - c. inne prawnie lub losowo uzasadnione przeszkody.

4. Członkowie Rady zobowiązani są do:
- wypełniania swoich obowiązków w sposób uczciwy i obiektywny, zgodnie z posiadaną wiedzą,
 - nie zatrzymywania kopii jakichkolwiek pisemnych lub elektronicznych informacji,
 - zachowania w tajemnicy i zaufaniu wszystkich informacji i dokumentów ujawnionych im lub wytworzonych lub przygotowanych w trakcie *Procedury wyboru operacji przez LGD; Procedury oceny zgodności operacji z LSR i oceny wg kryteriów wyboru oraz Procedury odwołania od wyników oceny* lub jako rezultatu oceny.
 - Używania informacji, których mowa w pkt b i c tylko dla celów oceny operacji i nieujawniania ich stronom trzecim.

§ 6

Posiedzenia Rady są zwoływane odpowiednio do potrzeb LGD, w szczególności wynikających z *Harmonogramu przewidywanych terminów podawania do publicznej wiadomości informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania 4.1/413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju.*

§ 7

Przewodniczący zwołuje posiedzenie Rady ustalając miejsce, termin i porządek obrad, z wyjątkiem posiedzeń zwoływanych na wniosek Prezesa Zarządu, o których mowa w pkt 2 *Procedury wyboru operacji przez LGD* (Załącznik nr 4 do LSR) i pkt 3 *Procedury odwołania od wyników oceny* (Załącznik nr 5 do LSR).

§ 8

- Członkowie Rady powinni być pisemnie lub w każdy inny skuteczny sposób zawiadomieni o miejscu, terminie i porządku posiedzenia Rady najpóźniej 7 dni przed terminem posiedzenia.
- W przypadku posiedzeń Rady związanych z rozpatrzeniem odwołania w toku *Procedury odwołania od wyników oceny* powinni być pisemnie lub w każdy inny skuteczny sposób zawiadomieni o miejscu, terminie i porządku posiedzenia Rady najpóźniej 3 dni przed terminem posiedzenia.

§ 9

- Rada obraduje na posiedzeniach.
- Posiedzenia dotyczące kompetencji zapisanych w §1 ust 2 prowadzonych w ramach *Procedury wyboru operacji przez LGD; Procedury oceny zgodności operacji z LSR i oceny wg kryteriów wyboru oraz Procedury odwołania od wyników oceny* mogą odbywać się w ciągu kilku spotkań i trwać nie dłużej niż 3 dni.
- Posiedzenie, o którym mowa w ust. 2 musi zostać zamknięte w przeciągu:
 - 14 dni od terminu, na który zostało zwołane w przypadku posiedzeń prowadzonych w ramach *Procedury wyboru operacji przez LGD i Procedury oceny zgodności operacji z LSR i oceny wg kryteriów wyboru.*
 - 2 dni w przypadku posiedzeń prowadzonych w ramach *Procedury odwołania od wyników oceny.*
- Przed zamknięciem Posiedzenia, o którym mowa w ust 3 pkt a muszą zostać rozpatrzone wszystkie wnioski o przyznanie pomocy, natomiast przed zamknięciem posiedzenia o którym mowa w ust 3 pkt b muszą zostać rozpatrzone wszystkie odwołania od wyników oceny operacji dokonanej przez Radę.
- Decyzje Rady podejmowane są w formie uchwał.

§ 10

1. Posiedzenia Rady otwiera, prowadzi i zamyka Przewodniczący.
2. Obsługę posiedzeń Rady zapewnia Biuro.
3. W przypadku nieobecności Przewodniczącego, obrady prowadzi Wiceprzewodniczący Rady, a w przypadku nieobecności Wiceprzewodniczącego, wybrany większością głosów Przewodniczący Obrad.
4. Rada pracuje przy obecności co najmniej 50% swoich członków co stanowi quorum.
5. Rada podejmuje decyzje zwykłą większością głosów. W przypadku równej ilości głosów decyduje głos Przewodniczącego lub w przypadku, o którym mowa w ust. 3 Wiceprzewodniczącego Rady lub Przewodniczącego Obrad.
6. Prawo głosu w głosowaniach nad podjęciem uchwały przysługuje wyłącznie członkom Rady.
7. W posiedzeniu Rady uczestniczy Prezes Zarządu lub wskazany przez niego Członek Zarządu oraz Koordynator LSR, którym przysługuje głos doradczy.
8. Przewodniczący może zaprosić do udziału w posiedzeniu osoby trzecie, w szczególności ekspertów, podając dane tej osoby Prezesowi Zarządu nie później niż na 2 dni przed terminem posiedzenia.
9. Uchwały Rady mogą być również podejmowane poza posiedzeniem tj. w trybie obiegowym (w szczególności drogą elektroniczną lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość np. telefonicznie). Postanowienia § 10 ust. 5 stosuje się odpowiednio, przy czym uznaje się, że głosem za przyjęciem przedmiotowej uchwały jest brak sprzeciwu bądź uwag co do jej treści, złożonych na piśmie w terminie 3 dni od daty otrzymania powiadomienia.
10. Podejmowanie uchwał, o których mowa w ust. 9 nie jest dopuszczalne w sprawach dotyczących kompetencji, o których mowa w §1 ust.2.

§ 11

1. Prawomocność posiedzenia (quorum) stwierdza Przewodniczący na podstawie podpisanej listy obecności.
2. W razie braku quorum Przewodniczący zamyka obrady wyznaczając równocześnie nowy termin posiedzenia, tj. po upływie pół godziny wg tego samego porządku, co zostaje odnotowane w protokole. Na posiedzeniu zwołanym w drugim terminie tj. po upływie pół godziny podejmuje się uchwały bez względu na liczbę obecnych członków.
3. Po stwierdzeniu quorum, Rada dokonuje wyboru Sekretarza Obrad i przyjmuje porządek obrad, który obejmuje w szczególności:
 - a. Prezentację i omówienie wniosków o przyznanie pomocy, złożonych w ramach naboru prowadzonego przez LGD.
 - b. Dyskusję oraz podjęcie decyzji o wyborze operacji do przyznania pomocy.
 - c. Ustną informację Zarządu o realizacji operacji, które były przedmiotem wcześniejszych posiedzeń Rady.
 - d. Wolne wnioski i zapytania.
4. Sekretarzem obrad może być pracownik biura LGD.

§ 12

1. Wszystkie głosowania Rady są jawne.
2. Każdemu z członków Rady przysługuje jeden głos.

§ 13

1. Zadanie Rady określone w §1 ust. 2 wykonuje się w sposób określony w *Procedurze wyboru operacji przez LGD; Procedurze oceny zgodności operacji z LSR i oceny wg kryteriów wyboru oraz Procedurze odwołania od wyników oceny*, stanowiących załączniki odpowiednio nr 3, 4,5 do LSR.

§ 14

1. W trakcie posiedzenia Rady sporządzany jest protokół przez Sekretarza.
2. Protokół z posiedzenia, powinien zawierać, w szczególności:
 - a. liczbę obecnych członków Rady,
 - b. przyjęty przez Radę program obrad,
 - c. przedmiot posiedzenia i poszczególnych głosowań,
 - d. wyniki głosowań.
 - e. treść uchwał formie załączników

§ 15

1. Uchwałąm Rady nadaje się formę odrębnych dokumentów, z wyjątkiem uchwał proceduralnych, które odnotowuje się w protokole posiedzenia.
2. Podjęte uchwały opatruje się datą i numerem, oznaczanym następująco:
 - a. liczba zapisana cyframi rzymskimi oznaczająca kolejne posiedzenie w danym roku kalendarzowym;
 - b. liczba zapisana cyframi arabskimi oznaczająca kolejność podejmowanych uchwał zgodnie z programem obrad;
 - c. bieżący rok kalendarzowy
3. Uchwałę podpisuje Przewodniczący po jej podjęciu.
4. Uchwały podjęte przez Radę, nie później niż 7 dni od ich uchwalenia, Przewodniczący przekazuje Zarządowi.

§ 16

1. Protokół z posiedzenia Rady LGD sporządza się w terminie 14 dni po odbyciu posiedzenia.
2. Protokoły i dokumentacja z posiedzeń Rady jest gromadzona i przechowywana w Biurze.

§ 17

Wolne wnioski i zapytania formułowane są ustnie na każdym posiedzeniu Rady, a odpowiedzi na nie udzielane są w miarę możliwości bezpośrednio na danym posiedzeniu.

§ 18

1. W sprawach, o których mowa w § 1 ust.2 Członkowie Rady składają oświadczenie o bezstronności dla każdej operacji oddzielnie.
2. Osobą bezstronną jest członek Rady, który złoży oświadczenie o bezstronności i:
 - a. nie jest wnioskodawcą wniosku o przyznanie pomocy lub
 - b. nie pozostaje z wnioskodawcą w związku małżeńskim, lub w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia, albo nie jest związany z wnioskodawcą z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, lub
 - c. nie zasiada w organach lub nie jest przedstawicielem osób prawnych składających wnioski, lub nie pozostaje z wnioskodawcą w stosunku zależności służbowej.
3. W przypadkach innych niż wymienione w ust. 2, jeżeli udział członka Rady w dokonywaniu wyboru operacji może wywołać wątpliwości, co do jego bezstronności, o wykluczeniu decyduje głosowanie Rady.

§ 19

Regulamin obowiązuje od dnia zatwierdzenia przez Walne Zebranie Członków.